Bugün 16 sahife

AKŞAM

Bugün 16 sahife

Sene 19 — No. 6546 — Fiatı her yerde 5 kuruş — PERŞEMBE — 7 KÂNUNUSANİ 1937 — Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24248 (Müdür) - 20113 (Klişe)

Eskişehirde dört saat konuşuldu

Atatürk, Konyaya doğru yoluna devam ediyor, vekiller Ankaraya döndüler

Bütün istayonlarda halk Büyük Önderi candan ve çok büyük tezahüratla selâmladı, Konyalılar Atatürkü Akşehirde karşılıyorlar

Eskişehir istasyonundaki toplantıya iştirâk edenler: Büyük Önder Atatürk, Başvekil İsmet İnönü, hariciye vekili Tevfik Rüştü Aras, dahiliye vekili Şükrü Kaya, Büyük Erkânı harbiye reisi Mareşal Fevzi Çakmak

Eskişehir 6 (Telefonla) — Bu sabah saat beşte Ankaradan kalkan ve başvekil İsmte İnönü, Büyük Erkânı harbiye reisi Mareşal Fevzi Çakmak, hariciye vekili Rüştü Aras, dahiliye vekili Şükrü Kaya ile diğer bazı zevatı hamil olan tren saat on buçukta Eskişehire geldi. İstasyonda vali, kumandan, vilâyet erkânı kendilerini karşıladı. Başvekil ile Büyük Erkânı harbiye reisi, dahiliye vekilile hariciye vekili şehirde bir cevelân yaptılar.

Saat 13,15 de Atatürkün treni istasyona girdi. İstasyon çok kalabalıktı, binlerce halk toplanmıştı.

Tren durunca Atatürk vagondan indi, Başvekil ile Büyük Erkânı harbiye reisinin, dahiliye ve hariciye vekillerinin ve diğer zevatın ellerini sıktılar.

Bunu müteakip Atatürk, Başvekil, Büyük Erkânı harbiye reisi, dahiliye ve hariciye vekillerile birlikte vagona bindiler. Saat on üç buçukta konuşma başladı, ve dört saat sürdü.

Konuşmadan sonra Atatürk Başvekil, Büyük Erkânı harbiye reisi, dahiliye ve hariciye vekilleri vagondan indiler. Atatürk Ankaradan gelen zevatın ellerini sıkarak kendilerine veda etti ve refakatinde mutad zevat ve tayyareci Sabiha Gökçen olduğu halde Konyaya hareket eyledi.

Atatürk istasyon ve civarında toplanan binlerce halk tarafından coşkun tezahüratla selâmlandı.

Atatürkün treninin hareketinden sonra Başvekil İsmet İnönü, Mareşal Fevzi Çakmak, dahiliye ve hariciye vekilleri trene bindiler ve saat 17,30 da Ankaraya hareket ettiler.

Adanalılar Atatürkü bekliyorlar

Adana 6 (Akşam) — Atatürkün Konyaya geldiğini haber alan Adanalılar müşarünileyhin ziyaretlerinin ekseriya bu mevsimde olduğunu da nazarı dikkate alarak Konyadan sonra Adanaya geleceğini de tahmin etmektedirler. Adanalılar bu yüzden büyük sevinç içindedirler.

Konya 6 (Telefonla) — Buraya gelen malûmata göre Atatürkün hususî treni saat 21,45 de Afyondan hareket etmiştir. Yarın sabah (bu sabah) altıda Konyaya muvasalat etmesi bekleniyor.

Vali B. Cemal Bardakçı, ordu müfettişi general İzzeddin, ordu erkân harp reisi, polis müdürü, jandarma kumandanı ve yaverlerden mürekkep bir heyet Atatürkü şehir namına karşılamak üzere bu akşamki İstanbul ekspresile Konyadan hareket etmişlerdir. Heyet Atatürkü vilâyet hududunun en son kazası olan Akşehirde istikbal edecektir.

Atatürk vilâyet konağına misafir edilecektir. Ayrıca ordu evinde de kendilerine bir daire tahsis edilmiştir.

HER TARAFTA HALK BÜYÜK ÖNDERİ SELÂMLAMAĞA KOŞUYOR

Konya 6 (Telefonla) — Atatürkü karşılamak için büyük hazırlık vardır. Bütün şehir donanmıştır. Halk istasyonda bekliyor. Trenin geçtiği bütün istasyonlarda halk Büyük Önderi candan tezahüratla selâmlamaktadır.

Fransa hariciyesi meselenin mahiyetini fransız efkârından gizliyor

Fransız matbuatı Sancak meselesinden hiç bahsetmiyor, ama hiç... Bu zoraki susmakta Fransız hükûmetinin (emri demiyoruz, çünkü Fransada matbuat tam anlamında hürdür) sıkı iltiması seziliyor. Tektük bazı gazeteler, dâvâmıza dair yazı yazdılar. Fakat âsıl matbuat, yani satılan, okunan, fikirler üzerinde azçok ehemmiyeti, tesiri olan büyük gazeteler, henüz sahifelerinde bu meseleye dair yer ayırmadılar. Yalnız, bir aralık, *Journal* de M. Saint-Brice «Süryede, Araba aid olanı Araba, Türkün olanı Türke verelim, bu dertten kurtulalım» diye bir kerecik güzel bir makale yazmıştı.

Bu sükûtun sebebi nedir?..

Bu sükûtun sebebi evvelâ, *hukukî* bir mesele olarak, bunca derd arasında Fransız efkârının Sancak meselesine asla ilgili olmamasıdır. Fakat bu susmanın, susturmanın (rica ile) asıl sebebi *Süryenin bir noktasında, Fransanın hayatî menfaatlerini, hattâ millî menfaatlerini asla alâkadar etmiyen bir toprak üzerinde Türkiye ile Fransa arasında esaslı ve ciddi bir ihtilâf olmasını, Fransız milletinin asla anlayamıyacağıdır.*

Hakikat şudur ki, Fransa hükûmeti Sancak dâvâsının Türkiye bakımından had ve tehlikeli mahiyetini Fransız efkârından gizliyor, ve bu meseleyi

* * *

(Devamı 13 üncü sahifede)

Sancakta yeni bir mücadele başladı

Hataylılar müşahidlerin önünde: "istiklâl istiyoruz, hür doğduk, hür öleceğiz„ diye bağırdılar

Müşahidlere koşan halk polis ve jandarma kuvvetleri tarafından durduruluyor, sopalarla kovalanıyor

Halep 6 (Hususî) — Pazartesi günü öğle vakti müşahidler heyeti İskenderuna gelerek Mendup Doryonun evine misafir olmuşlardır. İskenderun ahalisinden ve civar köylerden gelen binlerce halk müşahidler heyetine müracaat etmek üzere giderlerken jandarma ve polis tarafından menedilmek istenmiştir.

Türk halkına gösterilen mümanaata rağmen davasını anlatmak için müşahidleri görmek üzere Mendubun evine doğru yürüyüşe devam etmiştir. Bunun üzerine yeniden polis ve jandarma kıtaları halkı durdurmak için harekete geçirilmiştir. Fakat kıtalar gelinceye kadar halk Doryonun evinin önüne gelerek:

'Hakkımızı arıyoruz, istiklâl istiyoruz, Suriye mandası altına girmeyiz, hür doğduk, hür yaşıyacağız ve hür olarak öleceğiz.'

Diye bağrışmışlardır. Halkın bu bağrışmalarına karşı müsellâh kuvvetler ras geldiklerini sopalarla döğmeğe başlamışlardır. Hattâ bu arada Mukayyid Lütfi silâhını çekerek halkın üzerine hücum etmiştir. Müşahidlerin bulunduğu binanın önünden müsellâh hükûmet kuvvetleri halkı cebirle dağıtmıştır.

(Devamı 13 üncü sahifede)

Fotograf tahlilleri!.. (1)

Bazı gazetelerde, karilerin gönderdikleri fotografları tahlil edip kehanette bulunmak belli başlı bir iş haline girdi!.. (Akşam) ın da bu yolda hizmet etmesi için karilerimizden bir çok mektup ve fotograflar alıyoruz. Karilerinin bütün dileklerini yerine getirmekten büyük bir iftihar duyan (Akşam) bu umumî istekle alâkadar olarak kendi sahifelerinde de fotoğraf tahlillerine bir yer ayırdı!.. Gönderilen fotografları alfabe sırasile ve bugünden itibaren neşretmeğe başlıyoruz:

Bay Abidin Daver

Hem karada, hem denizde yaşamıya elverişli bir bünye!... Edebî ve siyasî karakterinde serî ve mütezayit bir tekâmül görülmektedir!. Şöyle ki: Gençliğinde tek sütun bir fıkra ile kifafı nefs ettiği halde şimdi sahifeler dolusu yazılar yazacak ve günün birinde 16 sahifelik bir gazeteyi bir hamlede dolduracak kabiliyettedir! Bir kaç yıl evvel ancak Balkan devletlerinin ağzının payını vermekle iktifa ettiği halde şimdi Almanya, İtalya gibi devletlere hitap eden, ileride İngiltere ve Amerikaya açık ültimatomlar yazacak şecaat ve cesarete maliktir!..

Sokağa her çıkışında bir bölük asker tarafından ve bando muzıka ile selâmlanmak, yağmurlu günlerde bahriye üniforması ile dolaşmak gibi nizam ve ihtişama meyli vardır!...

Olagan işleri kırk gün önceden haber verecek kadar durbindir. Bir benzerine, elhaleti hâzihi, Almanyada bile tesadüf etmek mümkün değildir!

Bu Sabahki Telgraflar

İspanyanın bir protestosu

Alman harp gemilerinin faaliyeti hakkında Milletler cemiyetine nota verdi

Cenevre 6 (A.A.) — İspanya hükûmeti, Alman harp gemilerinin İspanyol sularındaki faaliyetini Milletler Cemiyeti nezdinde protesto etmiştir. Protesto notasının Londraya verilen ve metni bu akşam neşredilecek olan nota ile ayni mealde olduğu söylenmektedir.

ALMANYA YENİ TEDBİR ALMIYACAK

Berlin 6 (A.A.) — İyi bir membadan öğrenildiğine göre son hadiseler dolayısile ecnebi memleketlerde hasıl olan huzursuzluk sebebile Palos vapurunun zaptına karşı yeni tedbirler almaktan içtinap eylemek istenmektedir.

Siyasi mahafil, İspanyol sularında bulunan Alman kuvvetleri kumandanı tarafından Valancia'ya gönderilmiş olan telegrafın Palos hadisesinin hasıl edeceği akisleri tahdit etmeği istihdaf eylemekte bulunduğunu beyan etmektedir.

Filvaki, bu telgrafta Aragon ve Martha Yuquera adındaki İspanyol gemilerinin, Bask memurları Palosun İspanyol yolcusunu ve bu vapur hamulesinin bakiyesi iade edilmediği takdirde, asilere teslim olunacağı ancak başka İspanyol gemilerinin zaptolunmıyacağı bildirilmekte idi..

İTALYA MAHAFİLİ BİR ŞEY SÖYLEMİYOR

Roma 6 (A.A.) — İtalyan gazeteleri, İspanyollarla Almanlar arasında vukua gelen deniz hâdiselerine karşı büyük bir alâka göstermektedir.

Yarı resmî mahafil her türlü mütalea serdinden kaçınmaktadırlar. Bu mahafil, İtalya hükûmetinin İtalyan menafiinin müteessir olmadığı bir meseleye müdahale arzusunda bulunmadığını beyan ile iktifa etmektedirler, Ayni mahafil İtalyanın ve İtalyan gemilerinin «kızıllar» tarafından araştırılması takdirinde hemen ve şiddetle harekete geçmeğe karar vermiş olduğunu ilâve etmektedirler.

FRANSADAN YENİDEN GÖNÜLLÜ GİTMİŞ

Paris 6 (A.A.) — Echo de Paris gazetesinden: Yeniden iki bin gönüllüyü hamil bir nakliye vapuru, Katalonyaya gitmek ve oradaki millî müfrezeyi takviye etmek üzere Perpignan'dan hareket etmiştir.

20 kânunuevvelden 31 kânunuevvele kadar 1306 marksist İspanyaya gitmek üzere Perthus'dan hududu geçmiştir.

ALMANYA CEVABINI GECİKTİRECEK

Berlin 6 (A.A.) — İyi malûmat almakta olan mahafil, Almanyanın Fransa ve İngilterenin gönüllüler meselesi hakkındaki notalarına vereceği cevabın bugün tevdi edilmiyerek bir müddet sonra İtalyanın cevabile birlikte tevdi edileceğini beyan etmektedirler.

Madrid etrafında yeni muharebeler

Asilerin bazı mevzileri aldığı bildiriliyor

Avila 6 (A.A.) — Havas ajansının muhabiri bildiriyor: Madrid ve civarını kaplayan kesif bir sis tabakası bu sabah Escurial mıntakasındaki asi kuvvetlerin iki saatten fazla ilerlemelerine mani olmuştur.

Asiler Cumbre sırtlarının tepesinde yeni mevziler işgal etmişlerdir. Milislerin bu sırtlardaki müdafaası pek az sürmüştür.

Cumbre sırtlarının asiler tarafından işgalini mütaakip hükûmet kuvvetleri Escurial'dan treni geri çekmeğe muvaffak olmuşlardır. Bu trenlerin içinde muhtelif kıtalar bulunduğu zannedilmektedir. Bu mıntakadan hükûmete ait yüz kadar kamyonun da geri çekilmesi kabil olmuştur.

24 SAAT ENKAZ ALTINDA KALMİŞ

Madrid 6 (A.A.) — Pazartesi günkü bombardımanda yıkılmış binaların enkazı kaldırılmaktadır. Enkaz altından birçok cesed çıkarılmıştır. Buna mukabil, 25 yaşında bir kadın pek ağır surette yaralı olduğu halde kurtarılmıştır. Bu kadın 24 saattenberi enkaz altında kalmış olduğu halde yaşıyordu.

ECNEBİ ZABİTLER

Toledo 6 (A.A.) — Valencia hükûmetinin neşretmiş olduğu bir kararnamede ecnebi zabitlerinin İspanya tabiyetini kabul etmeğe mecbur olmadan da kızıl orduda vazife alabilecekleri bildirilmektedir. Bu gibi zabitler ayni rütbedeki İspanyol zabitlerinden fazla maaş alacaklardı.

BİLBAODA 200 REHİNE ÖLDÜRÜLMÜŞ

Londra 6 (A.A.) — Saint-Jean-de-Luz'dan Morning Post'a verilen bir habere göre Bilbao şehrine yapılan bir hava hücumundan sonra halk kızıl milislerin iştirakiyle pazartesi günü öğleden sonra hapishaneye hücum ederek Bilbao kızıl makamatiyle Burgos hükûmeti makamatı arasında Saint-Jean-de-Luz'de başlayan müzakerelerin akamete uğraması üzerine geçende hapishaneye nakledilen 200 rehineyi katletmişlerdir.

BİR İTALYAN ASKERİ BERAAT ETTİ

Madrid 6 (A.A.) — Halk mahkemesi Parlanın zaptı sırasında esir düşen İtalyan neferi Luigi Corsi'nin beraetine karar vermiştir. Corsi Habeşistana gitmek için emir almış olduğu halde birkaç gün sonra Vigoda karaya çıkarılarak oradan Toledo cephesine gönderilmiş olduğunu söylediğinden mahkeme bu neferin kendi iradesiyle hareket etmemiş olduğunu tasdik etmiştir.

Silâh siparişine kalkmışlar

Hariciye vekâleti müthiş bir sahtekârlığın önüne geçti

Ankara 6 (A.A.) — Hariciye vekâletinin eline geçen bazı fotograflardan Türkiye konsoloslarından birinin mühür ve imzası aşikâr bir surette taklit edilerek güya Türkiye namına bir takım esliha ve mühimmat siparişleri için vesikalar tanzim edildiği anlaşılmış ve bu sahte vesikalara karşı icab eden muameleye tevessül edilmiştir. Cumhuriyet hükûmetinin hiç bir konsolosuna bu yolda bir selâhiyet vermemiş olduğunu ve konsolosların böyle vesikalar tanzimine esasen selâhiyettar bulunmadıklarını tavzih ve beyana Anadolu Ajansı mezundur.

İrana giden ticaret heyetimiz dönüyor

Ankara 6 (Telefonla) — B. Cemal Hüsnünün başkanlığındaki Türk heyeti vazifesini bitirerek Tahrandan Türkiyeye hareket etmiştir.

Aktedilecek baytari, ikamet, kliring anlaşmalarının esasları tamamen tesbit edilmiştir.

Anadolu eshamı

Maliye vekâleti ile yakında müzakerelere başlanıyor

Ankara 6 (Telefonla) — Anadolu esham ve tahvilleri mümessilleri geçenlerde toplanarak Fransız frangının düşmesi üzerine tahaddüs eden sermaye vaziyetini görüşmüşler ve hükûmetle bu hususta müzakere için bir heyet seçmişlerdir. Heyetle Maliye vekâleti arasındaki müzakerelere önümüzdeki hafta başlanacaktır.

Zirai kalkınma

Programın baytarî kısmı hazırlanıyor, birçok yenilikler var

Ankara 6 (Telefonla) — Zirai kalkınma programının muhtelif safhaları üzerindeki çalışmalara bugün de devam edildi. Programın baytari kısmına da esaslı hükümler konmaktadır. Bu arada memlekette bulunan bütün nalbantların kurstan geçirilmesi de düşünülmektedir. Memleketin dört muhtelif yerinde nalbant mektepleri açılacaktır.

Kars, Erzurum, Sıvas, Diyarıbekir gibi hayvan müstahsili mıntakalarda 13 hayvan hastanesi açılacak, Aydın, büyük köy merkezlerinde ufak mikyasta 70 hayvan hastanesi kurulacaktır.

Pendik, Etlik, Erzincan bakteriyoloji ve serom enstitüleri genişletilecektir. Dış ölke ve pazarlara çıkarılan hayvan ve hayvani maddelerin daha iyi bir şekilde korunması için 70 ihracat yerinde tahaffuzhaneler inşa ve 15 baytari lâboratuvar tesis edilecektir. Salgın hayvan hastalıklarına karşı geniş bir mücadele açılacaktır.

Menşei hayvani olan pastırma, sucuk, yağ gibi yiyeceklerin muayeneleri için bir çok yerlerde tesisat yapılacaktır.

Hâlen 120 ye yaklaşan fennî mezbahaların arttırılmasına çalışılacak, derilerin kıymetini düşüren hastalıklarla ve bu arada bilhassa ipodroma ile mücadele edilecektir. İktisat vekâleti Erzurumda bir et ve konserve fabrikası kuracaktır.

Kalkınma programında kendi sahaları dahilinde fikirleri alınmak üzere Ankaraya çağırılan İstanbul, İzmir, Bursa ve Adana Ziraat mektebi müdürleri yarın ilk toplantılarını yapacaklardır.

Dahiliye vekilinin sporculara teşekkürü

Ankara 6 (Telefonla) — Dahiliye vekili ve Cumhuriyet Halk partisi umumi kâtibi Şükrü Kaya Türk sporcularının Berlin olimpiyadları esnasında göstermiş oldukları terbiye ve itinalı hareketlerden dolayı Türk spor kurumu vasıtasile teşekkürde bulunmuşlardır.

Erzurumda kar yolu kapadı

Bir kadın dondu, bir kadınla bir çocuk ankaz altında öldü

Ankara 6 (Telefonla) Buraya gelen resmi malûmata göre geçen ayın 26 sından itibaren fasılasız surette yağan kar Erzurum civarında Zigana ile Hamsiköy arasındaki şosenin dört kilometrelik uzunluğundaki bir kısmını kapamış ve bazı kazalara sebep olmuştur.

Erzurumdan giden posta otomobili kara saplanmış, yolculardan 13 ü güçlükle kurtarılmıştır. Bir çocuk ve bir kadın karlar içinde kalmıştır. Çocuk baygın bir halde kurtarılmış, fakat kadın donmuştur.

Karın fazlalığından Trabzon içinde bir han çökmüş, bir kadınla bir çocuk enkaz altında kalarak ölmüştür. Kapanan yolların açılmasına çalışılmaktadır.

Adana hava istasyonu

İleride beynelmilel bir hava posta yolu haline getirilecek

Adana 6 (Hususi) — Martta başlıyacak olan İstanbul - Ankara- Adana hava seferleri hazırlıklarına başlandı. Adanada yapılacak modern uçuş istasyon yerini tesbit için hava yolları işletme idaresinden bir mütehassıs gelmiştir.

Mütehassıs Yansenin plânında Adana uçuş meydanının Bağlar civarında yapılması tesbit edilmiştir.

Fakat bu mütehassıs bu yeri uygun bulmamış, meydanın yakında yapılmasına başlanacak olan büyük hipodrom civarında olmasını muvafık bulmuştur. Burasının hava yolları namına istimlâki işi hemen bitirilecek, yeni istasyonun marttan evvel bitirilmesi temin edilecektir. Meydanda büyük gar ile yolcular için bekleme ve istirahat salonları yapılacak, telsiz rasat istasyonları vücude getirilecektir.

Hava yolları idaresi, İstanbul, Adana seferlerine tahsis edeceği dört motörlü büyük yolcu tayaresini bir İngiliz fabrikasına sipariş etmek üzeredir.

Adana uçuş istasyonu ileride beynelmilel bir istasyon haline getirilecek, Bükreş ve Sofyadan alınacak ecnebi yolcu postaları Adana üzerinden Tahran tarikile Hindistana ve diğer memleketlere sevk edilecektir.

Nafıa vekâleti bu hususta muhtelif tayyare şirketlerile temasa gelmiş bulunmaktadır.

Son dakika

Atatürk öğleyin Konyaya vasıl oluyorlar

Atatürk merasim yapılmamasını emrettiler

Konya 7 (Akşam) — Gece saat dörtte aldığımız telgraftır: Reisicumhur Atatürkü hamil olan hususi tren, gece yarısından sonra saat ikiyi sekiz geçe Akşehirden hareket eylemiştir.

Konya 7 (Akşam) — Sabah saat 8,30 - Atatürkü hâmil olan hususî tren iki buçuk saat kadar Sarayönü istasyonunda kaldıktan sonra hareket etmiştir. Hususi tren şimdi Pınarbaşında bulunuyor. Atatürk Konyaya muvasaletinde merasim yapılmamasını emreylemişlerdir. Atatürkün öğleye doğru teşrifleri bekleniyor.

Başvekil, Mareşal ve vekiller Ankaraya döndüler

Ankara 6 (Telefon) — Başvekil İsmet İnönü, genel kurmay başkanı mareşal Fevzi Çakmak, Hariciye vekili doktor Tevfik Rüştü Aras ve içbakanı Şükrü Kaya bu akşam saat 22,50 de Eskişehirden Ankaraya dönmüşler. İstasyonda meclis reisi, Ankarada bulunan vekiller ve mebuslar tarafından karşılanmışlardır.

İstinye dokları

Vekâlet baş müşaviri tetkikat yapmağa başladı

İktisat vekâleti baş müşaviri M. Fon der Porten Ankaradan şehrimize gelmiştir.

Verilen malûmata göre Alman mütehassısı beraberinde bazı iktisat vekâleti memurları olduğu halde aldığı direktifler üzerine dünden itibaren İstinyedeki Dokta tetkikata başlamıştır. İstinye Dokları gemi tamir eden oldukça eski bir müessesedir.

Fabrikanın havuzu epiyce geniş olduğu için büyük vapurları da kaldırabilmektedir. Hâlen bir Fransız grupu tarafından işletilmekte olan Dokun satın alınması muvafık görülmektedir İktisat vekâleti baş müşavirinin tedkikatı fabrikanın mübayea edilmesile alâkadardır.

Dok satın alındıktan sonra havuzlar idaresine geçecektir.

İngilterede hoşnudsuzluk artıyor

Taymis, "İtalyanın gönüllü göndermesi ümidsizlik uyandırdı" diyor

Londra 6 (A.A.) — İngiliz - İtalyan anlaşmasının imzasını müteakip İtalyan askerlerinin Cadix'e ihraç edilmesi bütün matbuatta hoşnudsuzluk uyandırmıştır.

Tayms diyor ki: «İtalyanların general Frankoya yardım etmeleri burada bir ümidsizlik doğurmuştur.»

News Chronicle şöyle yazıyor: «İngiliz - İtalyan anlaşmasını ne kadar tetkik edersek o kadar hoşumuza gitmiyor. Eğer M. Mussolini İspanya işlerine ademi müdahale siyasetinde bizimle teşriki mesai etmeğe kati surette söz vermiş olsaydı o zaman İtalya ile yapılan bu anlaşmayı mazur görürdük.»

Daily Herald, şunları söylüyor: «İtalya ve Almanya hükûmetleri namına söz söylemeğe salâhiyettar olanlar İngilterenin Valencia hükûmetinin galebesini istemediğini açıkça söylemişlerdir. İngilterenin şimdi Akdeniz anlaşması hakkında daha vazih izahat vermesi lâzımdır.»

Manchester Guardian, şöyle diyor: «Yeni başlayan İtalyan - İngiliz münasebatı için fena bir başlangıca şahid oluyoruz.»

Daily Express'de şu satırları yazıyor: «Şehirde bir İtalyan istikrazından bahsediliyor. İtalyaya para verilmemelidir. Harp masrafı olabilecek bir istikrazda bulunmaktan sakınmalıyız.»

M. Stoyadinoviç

Roma ve Parise gideceği teeyyüd ediyor

Belgrad 6 (A.A.) —Stefani ajansından: Yugoslavya Başvekili M. Stoyadinoviç İsviçrede Sen Moritse hareket etmiştir. United Press M. Stoyadinoviçin Roma ve Parise de gideceğini haber veriyor.

YILBAŞI TEBRİK TELGRAFLARI

Roma 6 (A.A.) — Stefani ajansından: Yılbaşı münasebetiyle Yugoslavya başvekili M. Stoyadinoviç ile İtalya Hariciye nazırı M. Ciano arasında dostane telgraflar teati edilmiştir.

Adana çifçiler birliği kongresi toplandı

Adana 6 (Akşam) — Bugün yıllık kongresini akteden Adana çifçiler birliği reisliğine B. İsmail Hakkı seçildi. Birlik Adana çifçileri arasında büyük tesanüd temin edecek kararlar almıştır.

Hitlerin kararı

Hükûmet reisliğini bırakarak yalnız devlet reisi kalacak

Paris 6 (A.A.) — Berlinden bildiriliyor: Bazı nasyonal sosyalist mahafilde dolaşan bir şayiaya göre M. Hitler iş başına geçtiğinin dördüncü yıldönümü münasebetile Führer, Alman milletine hitaben bir beyanname neşrederek hükûmet reisliğini terkedeceğini, yalnız devlet reisliğini muhafaza eyliyeceğini bildirecektir.

M. Goering, hükûmet reisi tayin olunacaktır.

BERLİN BU HABERİ TEKZİP EDİYOR

Berlin 6 (A.A.) — Bir Fransız ajansının muhabiri mahsusu, 30 kânunusanide M. Hitlerin hükûmet şefliğini terkederek devlet şefi vazifesinde kalacağı hakkında Berlinde bir maksadı mahsusla işae edilen haberleri neşretmişti.

Salâhiyettar Berlin mahafili bu gibi şayiaların ara sıra çıktığını ve bunların ecnebi gazete muhbirlerinin repertuvarından çıkma havadisler olduğunu bildirmektedir. Gerek bu haberler, gerek bu husustaki tefsirler hiç bir esasa istinad etmemektedir.

Umum müfettişler Nafıa vekâletinde de bir toplantı yaptılar

Ankara 6 (Telefonla) — Umumi müfettişler bugün Nafıa vekâletinde Ali Çetinkayanın nezdinde toplanarak mıntakaları dahilindeki Nafıa işlerini görüştüler.

AKŞAMDAN AKŞAMA.

Memleket ekonomisinin tek kurtuluş yolu

Memleket halkının yüzde doksanının çekinci olduğu gözönüne getirilirse Cumhuriyet hükûmetinin takibe koyulduğu «ziraî kalkınma» plânının ehemmiyeti anlaşılır.

Sanayileşme hareketinin verdiği neticeler meydanda. Halbuki fabrika hayatı henüz yeni doğmuş sayılır: Böyle geniş işlerin tam semeresi ancak on, on beş sene sonra meydana çıkacaktır. Fakat - bu sütunda daima müdafaa ettiğimiz gibi - sanayileşme plânının tam muvaffak olması için her şeyden önce köylünün kalkınması lâzımdır. Fabrikalarımızın çıkardığı eşyanın müşterisi yalnız şehirler ahalisinden ibaret kalırsa büyük sanayiin yaşamasına imkân yoktur. Nüfusumuzun ezici ekseriyeti köylüdür. Fabrikalarımız mamulâtını ihrac etmek emeli çok uzak olduğu için, mallarımıza ancak iç pazarda müşteri bulmalıyız. İç pazar diyince Türkiyede köylü hatıra gelir. Unutmamalı ki memleketimizde kırk bin köy var!

Halbuki, bugün köylü, fabrikalarımıza müşteri olabilmekten çok uzaktır, çünkü satın alma kabiliyeti pek azdır. Sanayileşme hareketinin ilk zamanlarında, kölünün satın alacağı malların bir kısmını kendisine daha pahalıya mal ettiğimizi de unutmamalıyız. Bu demek değildir ki Cumhuriyet rejimi köylünün kalkınması için şimdiye kadar bir şey yapmış değildir! Bilâkis köylü lehine yapılan - hattâ sırf bu yüzden şehirliye yüklenen - fedakârlıklar meydandadır. Fakat yapılan şeyler sadece köylünün yükünü azaltmıya matuf idi. Şimdi köylünün kazancını çoğaltacak, onu daha fazla kazandıracak çarelere başvuruluyor.

Bu tedbirlerin başında, istihsali çoğaltmak geliyor. Müstahsillerimiz, kaç sene var ki bütün yetiştirdiklerini satıyorlar, hattâ daha fazla müşteri oluyor da, satacak malımız kalmıyor. Mahsul fiatleri, ilk buhran yıllarına nisbetle yüksek olduğu halde refah derecesi o nisbette yükselmiyor. Bunun içindir ki hükûmet, köylüyü hem daha fazla mikdarda, hem de daha iyi cinsde mahsul yetiştirmeye sevkedecek...

Müstahsil, fazla talebe rağmen neden kendiliğinden daha fazla çalışmıya, daha çok mal yetiştirmeye heves etmiyor?

Bunun sebebi, Türk köylüsünün tenbelliği, yahut daha yüksek bir seviyede yaşama kabiliyetinden mahrum olması değildir. Türk tenbel değildir. Köylü daha fazla çalışmak, daha fazla kazanmak hevesini duymuyorsa, bunun ruhî bir sebebi, çok eski zamanlardan beri aldığı «tevekkül» ve «kanaat» terbiyesi, maddî sebebi ise, eski rejimlerin husule getirdiği bezginliktir. Bezginlik, zira Türk köylüsü şuna inanmış ki nekadar para kazansa onu elinden alırlar, nekadar çabalasa yiyebileceği, giyebileceği bundan ibarettir. Ruhunda, kazancının kendisine ait olmadığı, ne yapsa bir lokma ekmek ve yamalı bir hırkaya mukadder olduğu kanaatinin kökleşmiş olmasıdır. Bundan fazlası ya devlete, ya beye, ya ağaya aittir!.. Asırlık rejimlerin bu bezginliğini on beş senede yok etmek güçtür. Köylü onun için fazla çalışmıyor.

Köylü, kazandığının kendine ait olduğunu, fazla çalıştıkça fazla kazanabileceğini ve bu kazancile daha iyi yiyip daha iyi giyineceğine inan getirdiği gün, memlekette yeni bir hareket başlıyacaktır: Bunun için de, hükûmetin karar verdiği gibi, köylüyü toprağa sahib kılmak, ona daha fazla çalışmak imkânını vermek, malını satmak, kazancını elinde bırakmak lâzımdır. Köylü daha fazla kazandığı gün, bu devrin iktisadında tek kurtuluş çaresi olan iç mübadele seviyesinin arttığını göreceğiz ve refaha kavuşacağız.

Akşamcı

ŞEHİR HABERLERİ

Itfaiye mektebi

Ayın on birinde derslere başlanıyor

İtfaiyenin yalnız yangınlarda değil, her türlü âfet ve tehlikelerde halka yardım eden bir müessese haline getirilmesi için itfaiyede çalışan efradı yetiştirmek üzere bir itfaiye mektebi tesisine karar verildiği yazılmıştı.

Mektebe ait bütün hazırlıkların tamamlanması kabil olamadığından derslere şimdiye kadar başlanamamıştı. Hazırlıklar tamamlandığından derslere ayın on birinde başlanacaktır.

Mektebin muallimleri ve programı da tesbit edilmiştir. Jimnastik muallimliğine Mazhar, yurd bilgisi ve kavanin muallimliğine Belediye şirketler komiseri İsmail Hakkı, tahrip ve inşaata fen tatbikat mektebi muallimlerinden Hüsnü, zehirli gazlar muallimliğine zehirli gazlar mütehassısı Hüsnü, motör muallimliğine Mustafa Muhlis, motör muallimliğine makine mühendisi Tarık, elektrik muallimliğine elektrikçi Salim, sular muallimliğine mühendis Fuad, itfaiye talimatnamesi ve meslekî bilgilerle yangın söndürme muallimliğine itfaiye müdürü B. İhsan tayin edilmişlerdir.

Mektebe şimdilik İstanbul itfaiye teşkilâtında çalışanlar devam edeceklerdir.

Diğer vilâyetler itfaiye teşkilâtının da İstanbul itfaiyesi seviyesine çıkarılması için vilâyetlerdeki itfaiye âmirleri İstanbul mektebine devam edeceklerdir.

Ölen makasçı

Kazanın neden ileri geldiği tetkik ediliyor

Haydarpaşada makinist Nuri ve ateşçi Halilin idare ettikleri tren manevra yaparken istasyon makas memuru Ahmedin tren altında bacakları kesilerek öldüğünü yazmıştık. Bu feci kaza etrafındaki tahkikata Üsküdar müddeiumumîliği el koymuştur.

Kazanın ölen makasçının yanlış manevra yapmasından zuhur edip etmediğinin tesbiti için dün teşkil olunan bir ehli vukuf heyeti tarafından kaza yerinde tedkikat ve keşif yapılmıştır. Ehli vukuf keşif raporunu Üsküdar müddeiumumîsine verecektir. Rapordan sonra kazanın hakikî sebebi anlaşılacaktır.

Bina numaraları

Kayıtlar son konulan numaralara göre taksim edilecek

Şehrimizde nüfus sayımından evvel yeniden binalara numara konmuştu. Bu arada bazı binalar eski numaralarını muhafaza ettikleri halde bir çok binaların numaraları değişmişti.

Kanun mucibince yeniden konulan numaraların topu, maliye, evkaf gibi vergi kayıtlarında da muteber olması lâzımdır. Kanunun bu sarahati üzerine numarataj neticeleri muntazam birer cedvel ile alâkadar dairelere bildirilmişti.

Fakat hâlâ bir çok tahsil ve tahakkuk şubelerinde bu yeni numaralara göre kayıtlar tashih edilmemiştir. Bu suretle bir binanın kapısı üstündeki numara ile maliye şubelerindeki numaralar başka başkadır. İleride karışıklığa yer vermemek üzere bütün kayıtların yeni numarataj neticelerine göre tashih edilmesi alâkadarlara bildirilmiştir.

Kaybolan para

Beş bin lira henüz bulunamadı

Geçenlerde yetim ve dul maaşlarının dağıtılması esnasında Emlâk ve Eytam bankasından beş bin lira kaybolmuş ve gerek banka müfettişleri, gerekse zabıta bu hadise üzerinde tahkikata başlamışlardı.

Bundan bir kaç gün evvel bankada yapılan tedkikat neticesinde bu beş bin liranın bankada baş veznedar İzzetin kasasında yanlışlıkla diğer paralar arasına karışmış olduğu ven sonra hesap neticesinde paraların meydana çıktığı söylenmişti.

Haber aldığımıza nazaran kaybolan beş bin lira henüz meydana çıkmamıştır. Bu beş bin liranın esrarengiz şekilde ortadan kaybolması hadisesi etrafında hem banka heyeti teftişiyesi hem de zabıta tahkikata devam etmektedir.

Bir işçinin bacağına demir düştü, bacağı kırıldı

Sirkecide bir Sovyet vapurundan dün demir boşaltılırken işçilerden Hüseyinin ayağına büyük bir demir demeti düşmüştür. Ağır demirler Hüseyinin sağ bacağını kırmıştır. Zabıta Hüseyini hastaneye kaldırarak kaza etrafında tahkikata başlamıştır.

Bir tashih:

«En gülünç adam» karikatür musabakamıza iştirak eden karilerimize hediye edilmek üzere hazırlanan albüm mündericatında bir tertip hatâsı olmuştur. Son dakikada görülen bu yanlışlığın başka türlü düzeltilmesine imkân olmadığı için bu şeklide tashih ve itizar ediyoruz:

Albümdeki birinci karikatürün altına konmuş olan yazı, altıncı karikatürün altında olacaktır.

Fakir talebe

Himaye işi daha ziyade genişletilecek

İlk mekteplerdeki fakir çocukların himayesi için her mektepte bir himaye heyeti teşkil edilmişti. Bu heyetlerin muhtaç talebeye öğle yemeği, elbise ve ders levazımı tedarik etmek gibi işlerle meşgul olması muvafık görülmekle beraber yardım esaslarının daha geniş bir proframa bağlanması uygun görülmüştür. Bu maksatla Maarif idaresi, program şeklinde bir risale neşretmeğe karar vermiştir.

Bu risalede himaye heyetlerinin çalışma tarzları, Kızılay ve Halkevlerinin bu husustaki faaliyetleri, talebenin sağlık işleri, mekteplerde tesis edilecek sağlık odalarında çocukların muayeneleri, dispanserlere, prevantoryomlara ne şekilde sevk edilecekleri ve burada nasıl tedavi edilerek bakılacakları gösterilecektir. Risale çıkar çıkmaz hemen tatbikine başlanacak ve çocukları himaye işleri daha esaslı bir şekilde tatbik edilecektir.

VELİLERİ İŞTEN GEÇ DÖNEN ÇOCUKLAR

İlk mekteplerde bazı çocukların ana ve babaları, yahut velileri geç vakte kadar çalışmak mecburiyetindedir. Bu yüzden çocuklar paydostan sonra sokakta kalıyorlar. Maarif müdürlüğü bu vaziyette bulunan çocukların himayesi için her mektepte bir oda ayrılmasına karar vermiştir.

Akşamları çocuklar geç vakte kadar bu odada barındırılacaklardır. İşten dönen ana, baba veya veliler çocuklarını buradan alacaklardır.

Içtimaî yardım

Partide bir toplantı yapılmasına karar verildi

Son zamanlarda vilâyete, belediyeye, Halkevlerine, partiye yardım görmek üzere müracaat edenler çoğalmıştır. Bunlardan hangilerinin hakikaten yardıma muhtaç kimseler olduklarını anlamak güçtür. Bu itibarla hakikî muhtaçlar da çok kere yardımsız kalıyor.

Vilâyetin itçitamî muavenet faslında ve Halkevleri içtimaî yardım teşkilâtında sırf muhtaçlar için ayrılan para da muayyen bir sistem dairesinde sarfedilemiyor. Daha ziyade şahsî kanaatlere ve takdirlere kalıyor.

Bu fasıllarda tahsisatı hakikaten muhtaç olanlara vermek ve bu yardım işini tamamile yerinde kullanmak üzere işin bir sisteme bağlanmasına karar verilmiştir.

Bu maksatla önümüzdeki pazar günü valinin reisliği altında partide bir toplantı yapılacaktır. Toplantıda yardım şekli katî bir şekle bağlanacak ve bu suretle hakikaten yardıma muhtaç olanların mağdur olmalarına nihayet verilecektir.

Bir çırpıda

İlim !!

Artık dünyada her şey olduğu gibi ilim de insanı güldürüyor. Geçenlerde ajans telgrafları Amerikalı büyük bir âlimin bir muvaffakıyetinden uzun uzun bahsediyorlardı.

Bu âlim insaniyete çok büyük hizmet etmiş... Acaba yeni bir keşifle insanları kanatlandırıp uçurmağa mı muvaffak olmuş?. Acaba verem âfetine karşı bir aşı mı keşfetmiş? Kanserin mikrobunu mu bulmuş.. İnsanların harpte biribirlerini kırmamaları için yeni bir buluş mu ortaya koymuş?. Yoksa ölümün çaresini mi keşfetmiş?

İnsanın aklına bunun gibi bir çok sualler geliyor. Fakat hayır, bunların hiç biri değil...

Amerikalı âlimin bulduğu, keşfettiği şey tamamile başka..

Büyük âlim çalışmış, çabalamış, didinmiş, yorulmuş, günlerce, gecelerce uyumamış.. nihayet kendi çifliğinde tek boynuzlu öküzler yetiştirmeğe muvaffak olmuş.

Evet tek boynuzlu öküzler yetiştirerek insaniyete büyük bir hizmet etmiş... Gördünüz mü siz keşfi..

İnsaniyet bu tek boynuzlu öküzlerden kimbilir ne kadar istifade edecek değil mi?

Artık ilim de komikleşiyor..

NAŞİD EV ERKEĞİ

Yakında Şehir tiyatrosu artistlerinin de iştirakile kendisi için büyük bir gece yapılacak olan halk sanatkârı Naşid «Çifte Keramet» adında bir piyes oynuyordu. Naşid burada bir kadın hizmetçi rolünü yapıyor. Fakat ev işlerine karşı sanatkârın gösterdiği büyük kabiliyete şaştım kaldım.

Bir ortalık süpürüyor, değme eski zaman tazeleri bu hususta Naşidle boy ölçüşemez, bir tahta siliyor..

Ayağını şöyle oynatıp bir gıcırdatıyor, ev ev dolaşan meşhur tahta silicileri halt etsin.. bir toz alıyor, hele bir toz alıyor. «benim..» diyen hizmetçi kızları onun kadar bu işi beceremez..

Doğrusu mükemmel bir ev kadını.. pardon mükemmel bir ev erkeği...

Evlenecek zamane delikanlıları Naşide bakıp ibret alsınlar.. ve ondan arasıra boş vakitlerinde gidip toz alma, tahta silme, ortalık süpürme dersleri alsınlar.. ancak bu suretle izdivac hayatında mesud olabilirler..

H. F.

Pedagoji enstitüsü hazırlığı

Şehrimize gelen Maarif vekâleti yüksek tedrisat müdürü B. Cevad dün güzel sanatler akademisinde ve üniversitede meşgul olmuştur.

Maarif vekâleti, tesisine karar verilen pedagoji enstitüsünün faaliyetine büyük bir ehemmiyet verdiğinden B. Cevad, enstitünün hazırlıklarile meşgul olmuştur.

Sebze ve meyvacılar cemiyeti umumî heyeti mefsuh sayılıyor

İdare heyeti evvelce istifa etmiş olan sebze ve meyvacılar cemiyeti umumî heyeti dün ikinci defa kongreye çağırılmış, fakat bu defa da evvelce olduğu gibi hiç kimse gelmemiştir. Bunun üzerine cemiyet dünden itibaren mefsuh addedilmiştir. Âzalarının bahçıvanlar cemiyetine bağlanması muhtemeldir.

Bay Amcaya göre...

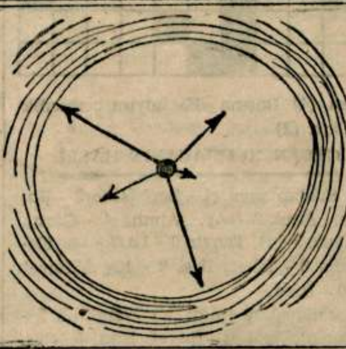
— Şehri sokak köpeklerinden temizlemek için yeni bir formül bulunmuş bay Amca...

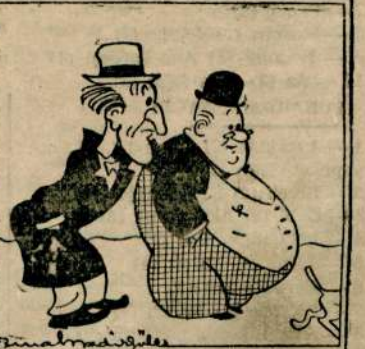
... Fakat bu formül tıbbî bir reçete, yahut fennî bir rejim değil, yepyeni bir şey;

... Mücadele işine yavru köpekleri öldürmekle başlanacakmış!..

... Yani bir nevi «merkezden muhite» formülü!.. Çok basit değil mi?..

B. A. — Evet, fakat bundan daha basit bir formül vardı: Sokak köpeklerine gösterilen faydasız merhameti halkın yüreğinden atmak!..

1939 da Nevyorkta büyük bir sergi açılacak

İnşaat için 125 milyon dolar harcanacak, sergiyi 50 milyon kişinin gezeceği tahmin ediliyor

Nevyork (Hususî muhabirimizden) — 1939 senesinde Nevyorkta büyük bir sergi açılacaktır. Sergi binalarının inşasına başlanmıştır. Bu sergi, gerek büyüklük, gerek güzellik bakımından şimdiye kadar açılmış olan sergileri fersah fersah geçecektir.

Sergi yerinin tesviyesi ve inşaat için 125,000,000 dolar harcanacaktır. Sergiyi ziyaret etmek için Nevyorka gelecek ziyaretçilerin yol masrafları 1 milyar, ve Nevyorkta kalacakları müddet esnasında harcıyacakları para da gene 1 milyar dolar tahmin edilmiştir.

İstatistik mütehassısları, sergi münasebetile para tedavülünün 12 milyar dolara yaklaşacağını hesab etmişlerdir. Sergiyi ziyaret edecekler 50 milyondan aşağı olmıyacaktır.

Sergiye bütün dünya milletleri iştirak edeceklerdir. Bütün devletler Nevyork sergisine iştirake davet edilmişlerdir. Sergiye ait kanun projesi, kongreye verilmiştir. Sergide doğrudan doğruya 35,000 ve bilvasıta da 150,000 memur müstahdem kullanılacaktır.

Nevyorkun ortasında ve Flushing koyunda sergiye tahsis edilen yer, 500 hektar murabbaıdır. Flushing koyu vapurların yanaşabilmelerini temin için derinleştirilecek ve temizlenecektir. Kabili sevk balonların kara ve deniz tayyarelerinin inmeleri için büyük bir tayyare meydanı hazırlanacaktır.

Nevyorku dünyanın en büyük ve en medenî şehri seviyesine çıkarmış olan bütün dehâlar, bütün kabiliyetler, bu sergide medeniyet tarihinin en büyük eserini meydana çıkarmak için seferber edilmişlerdir.

86 katlı Empire State Building gök yaranını ve Hudson ırmağı üzerinde 86 milyon dolara mal olan Jorj Vaşington köprüsünü ve bu ırmak altında meşhur Holland tünelini inşa etmiş olan mimarlar, mühendisler, teknisiyenler 1939 yılı Nevyork sergisinin inşa ve ihzarında kullanılacaklardır.

Beynelmilel Nevyork sergisi komitesi reisi M. Grover Whalendir. Büyük bankerler fabrikatörler, teknisiyenler, heykeltraşlar, ressamlar ve mütehassıs amele ustabaşıları, kendisine işinde yardım edeceklerdir.

30 nisan 1939 tarihinde beynelmilel Nevyork sergisi kapılarını açtığı zaman Amerika da Jorj Vaşingtonun reisicumhur intihabının 150 nci yıldönümünü kutlıyacak ve bu hâdise, Amerikanın bir buçuk asır zarfında medeniyet, sanat, teknik, ticaret ve endüstri sahasında meydana getirdiği muazzam eserleri dünyaya göstermek için büyük bir fırsat teşkil edecektir.

Nevyorktan bir görünüş

Beynelmilel Nevyork sergisinin mevzuu, «müstakbel dünyanın inşası» dır. Sergiyi ziyaret edenler, görecekleri şayanı hayret şeylerle, «bir buçuk asır zarfında öğrendiğimiz ve başardığımız muazzam eserler, kullandığımız alet ve makineler, harekâtımızı idare eden nizamlar ve düsturlar, işlediğimiz hâtalar işte gözümüzün önünde duruyor.» diye bağırabileceklerdir.

Güzelliğile, teşhir edilen eserlerin tenevvüü ile seyircilerini eğlendirecek, dinlendirecek, ve fikirlerini aydınlatacak olan bu sergi, daha parlak bir devir doğuracak bir fikir pazarı mesabesinde olacaktır. Serginin yukarıda izah ettiğimiz mevzuu on şubede gösterilecektir.

Bu şubeler de şunlardır: Giyim, ev, talim ve terbiye, âmme hizmetleri, hükûmet ve kooperatif, sıhhat, mütenevvi şeyler, gıda, sanat ve endüstri... Her şubede bahçeler, çeşmeler, fıskiyeler, ağaçlar, lokantalar, tiyatrolar ve diğer eğlence yerleri bulunacaktır. Serginin ne muazzam bir eser olacağı hakkında size daha sarih bir fikir vermek için sergi komitesi reisi M. Whalenin bana söylediklerini kısaca bildiriyorum:

— Sergi plânı tanzim edilmiş, idare komitesine ait binanın inşasına başlanmıştır. 1937 senesi nisanından itibaren her gün günde bir binanın plânı hazırlanacak ve inşaatı yedi ayda bitirilecektir. Sergide, küçükleri müstesna, 30 muazzam bina bulunacaktır. Geniş bir anfiteatr içinde 300 büyük bankanın bir küçük nümune şubesi inşa edilecektir. Beynelmilel sergi inşaatı için 500 milyon ağırlığında malzeme kullanılacaktır. Biz büyük bir sergi şehri inşasına başladık. Bu sergi şehrinin dünyada bir eşi olmamıştır ve olmıyacaktır.»

Fransada grevler

Pariste yeni bir grev basladı

Paris 6 (A.A.) — Maggi süt şirketi müstahdemininin yaptığı greve rağmen süt satışı normal bir şekilde cereyan etmiştir.

Başvekâlette amelelerle patronlar arasında yapılacak bir görüşmeyi müteakip greve nihayet verileceği tahmin edilmektedir.

LİLDEKİ GREVLER

Lille 6 (A.A.) — Grev yapan maden sanayi amelesi dün heyeti umumiye halinde toplanmış ve aşağıdaki kararları ittihaz etmiştir:

1 — Ameleden bir kısmı işten çıkarıldığı takdirde işe başlanmıyacaktır.

2 — Hâkemlik kanununun kabulü,

3 — Hâkemlerin, patronlar tarafından tevdi edilen ihtilâflı noktayı tedkik etmeden evvel greve sebep olan metalibi müzakere etmeleri lâzımdır.

Bu talebler, yevmiyelerin arttırılması, müşterek mukavelenameye riayet, amele tarafından seçilen murahhaslara hürmet gösterilmesi gibi şeylerdir.

Grevcilerin murahhasları Nord valisi M. Carlese grev dolayısile ameleye ceza verilmesini hiç bir veçhile kabul etmiyeceklerini bildirmişlerdir.

Emin bir membadan öğrenildiğine göre tecziye edilmesi istenilen amelenin miktarı 85 dir.

Baubeuge 6 (A.A.) — Maden fabrikalarının bugün tahliye edileceği ve yakında işe başlanacağı ümid ediliyor.

Süprüntü dökmek yüzünden iki komşu arasında kavga

Samatyada oturan Emine ve Virjin adlarında iki komuş kadın dün sokağa süprüntü dökmek meselesinden kavga etmişlerdir. Kavgada Virjin elindeki şişeyi Eminenin kafasına vurarak ağır yaralamıştır. Emine hastaneye kaldırılmış, Virjin yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Lehistana para

Alman mahafili bunu iyi karşılamadı

Berlin 6 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor: Siyasî mahafil ve matbuat, Fransa tarafından Lehistana yapılan ikrazat dolayısiyle M. Beck'in Diet meclisinde müdahalesini gayri müsaid bir şekilde karşılamaktadır.

Koelnische Zeitung gazetesi bu hususta şöyle yazıyor:

«M. Beck, Alman - Polonya paktını Fransaya karşı siyasî büyük bir meharetle istismar etmiştir. 1921 de Fransa ile Polonya arasında akdedilen askerî ittifak kıymetini kaybetmişti. M. Beck bu ittifakı yeniden kıymetlendirdi.»

Bir kurşun hırsızı bir ay hapse mahkûm edildi

Çarşıkapı civarında Çorlu medresesinin üzerinden kurşun çalarken yakalanan Alâeddin adında biri dün Sultanahmed üçüncü sulh ceza mahkemesinde bir ay hapse mahkûm olmuştur. Alâeddin mahkemede tevkif edilerek tevkifhaneye gönderilmiştir.

Beyoğlu noteri Salahaddinin muhakemesi

İhtilâs suçundan maznun Beyoğlu noterlerinden Salâhaddinin muhakemesine dün ağır ceza mahkemesinde bakılmıştır. Salâhaddin dün de serbes bırakılarak muhakemesinin gayri mevkuf olarak devamını istemiştir. Fakat mahkeme bu isteği reddetmiştir.

Eminönü Halkevinde konferanslar

Eminönü Halkevinde felsefe ve içtimaiyat mevzuları üzerine bir konferans serisi tertip edilmiştir.

İlk konferans bugün üniversite profesörlerinden Mustafa Şekip tarafından (Felsefî hayatın inkişafı) mevzuu üzerine verilecektir. Bu konferanslara her hafta perşembe günleri devam edilecektir.

Garip bir toplantı

Cezair belediye reisleri yerlilere medenî hak verilmesini istemiyorlar!

Paris 6 (A.A.) — Cezayirin 120 belediye reisi, dün akşam Oran belediye reisi M. Lambertin riyaseti altında toplanmışlardır. Bu toplantıdan maksad, Cezayir yerlilerine bütün medenî hakları, bilhassa intihap hakkını bahşeden kanun lâyihasının mebusan meclisine tevdi edilmesini protesto etmektedir.

Bu toplantıda kabul edilen bir takrirde Cezayirdeki bütün müfrit ve ihtilâlci anasırın bu lâyihaya müzaheret etmekte oldukları beyan edilmektedir. Lâyiha, Cezayirde yeni kargaşalıklar çıkmasına ve ırklar arasındaki kini yeniden şiddetlendirmeğe bais olacak mahiyette addolunmaktadır. Bundan başka ihtilâl tahrikâtçılarının elinde tehlikeli bir silâh olacaktır.

Toplantıda iltizam olunan bir kanun lâyihasına göre yerlilere mahdud intihap hakkı ve gene bu şekilde parlâmentoda mümessil bulundurmak salâhiyeti ve Fransız vatanına hizmet etmiş olan yerlilere fahrî olarak hemşehrilik hakkı verilecektir. Bu gibi yerlilere yerli Fransa vatandaşı ünvanı verilecektir.

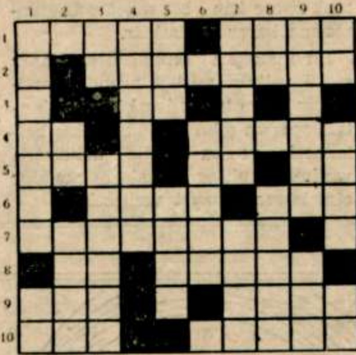
Cezayir müfritleri mahafili, fırsattan bilistifade kargaşalıklar çıkarmışlardır. Toplantının nihayetinde dağılan belediye reislerini yüzlerce komünist yuhaya tutmuşlardır.

Ingilterede askerlik meselesi

Londra 6 (A.A.) — Gelecek toplantısında kabine, Harbiye nazırı M. Duff Cooperin asker toplama usulündeki müşkülâtı bertaraf etmeğe matuf bir plân tedkik edecektir.

Morning Postun askerî muhabiri bu plânını ezcümle asker maaşlarının tezyidi ve askerlerin kolayca sivil mesleklere avdetini kolaylaştıracak tedbirler alınması gibi teklifleri ihtiva ettiğini bildirmektedir.

BULMACAMIZ

SOLDAN SAĞA:

1 — Köpek hastalığı (5) Köpeklere musallat böcek (4)
2 — Ustalığın aksi (8)
3 — Şiş (2)
4 — Dahi (2) Taahhüdat (5)
5 — Asyadan Avrupayı ayıran dağ (4) K. M. — aynen (2) Nota (2)
6 — Yükselmek (4) Toplamak (3)
7 — Papuç (8)
8 — Kırmızı (2) Aferin (5)
9 — Beraber (3) Ana kardeşi (4)
10 — Az (3) Orta değil (5)

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Ayakkabı (7) Sonuna (a) koyun yapmak olsun (2)
2 — Erkek (2) Kıyı konağı (4)
3 — Dahi (2) Aksoyluluk (6)
4 — Pahalılığın aksi (7)
5 — Altın (3) Ahiret (4)
6 — Herşey satan (5)
7 — Seccade (5) Kadeh (4)
8 — Azamızdan biri (2) Taze (5)
9 — Sofrada üzerine yemek tabağı konan şey (6) Nakış (3)
10 — Yama (2) Azı çok zarar veren (4) Başına «K» koyun çemenlik olsun (2)

GEÇEN BULMACANIN HALLİ:

Soldan sağa: 1 - Zephetme 2 - En, An, Anut 3 - Ay, Anane 4 - Garaj, Ayuk 5 - İl, Tenvir 6 - La 7 - La, Kaselis 8 - İskat, Besi 9 - Ka, Nihayet 10 - İnad.

Yukardan aşağı: 1 - Zenginlik 2 - En, Al, Asal 4 - Hayat, Kani 5 - En, Jelâtin 6 - Nas, Ha 7 - Manav, Ebad 8 - Enayi, Ley 9 - Unur, İse 10 - Tek, Site.

Büyük müsamere

Ç. E. K. Çocuk kütüphanesi menfaatine 12 ikinci kânun Salı akşamı Fransız tiyatrosunda

1 — *Çocuk dansları*
2 — *Şehir opereti (Lüküs hayat)*
3 — *Konservatuvar (muhtelif parçalar),*
4 — *Alaturka musiki (Bayan Muallâ)*
5 — *Naşit Temsil heyeti (Ceza mahkemesi),*

SİYASİ İCMAL

İspanya işinde yeni vaziyet

İspanyanın Atlantik sahilinde, hükûmetin elinde bulunan yerler Alman donanması tarafından filen abloka altına alındı. Bir Alman vapurunun hamulesi ve İspanyalı bir yolcusu alıkonulmasına karşı Alman donanması harekete geçmiştir. İspanyol hükûmetine aid bütün vapurları Alman harp gemileri takip ve tevkif ediyor. Almanyanın mühim olan bu müdahalesi Fransada derin endişeler uyandırmıştır. Fakat, İngilterede telâş gösterilmemektedir.

Bunun sebebi Cebelüttarık boğazındaki sevkülceyş vaziyetinin ve emniyetinin Almanya tarafından değiştirilmeyeceğine İngilterenin emin olmasıdır. Almanya ile siyasî meselelerde beraberce yürümeği ve komünistliğe karşı mücadelede müttefikan hareketi kararlaştırmış olan İtalya, İspanyadaki arazi ve hukuku hükümrani vaziyetini değiştirmemek için İngiltere ile anlaşmış ve bu anlaşma hususunda şüphesiz evvelce Almanyanın da reyi ve muvafakatını almış bulunduğundan Almanyanın yalnız başına İspanyadaki arazi ve hukuku hükümrani vaziyetini değiştirmiyeceğini İngiltere tabii bulmaktadır.

Bundan başka İngiltere Almanya ile de kendisine istikraz vermek ve mühim iktisadî müsaadeler göstermek mukabilinde anlaşmak istediğinden bu müsaadelere büyük ihtiyacı bulunan Almanyanın İspanya işlerinde İngilterenin menfaatlerine dokunmaktan çekineceği Londrada tahmin edilmektedir. İspanyada sol cenah hükûmeti ile general Franko arasındaki mücadelenin vereceği netice ise İngiltereyi o kadar alâkadar etmemektedir.

Fakat Fransa kendisinin müttehid bir cephede hareket eden büyük faşist devletlerle ihtilâfa düşmemesi için zahirde bitaraflık politikasının önünde yürüse de hakikatte İspanyada faşistlerden ziyade solların nihaî zaferi kazanmasını dilemekte ve Almanların büyük mikyastaki gönüllü yardımlarına bir de donanma ile yaptıkları müzaharetin inzimam eylemesi ile Fransanın cenubunda Almanya ile müttefik ve bunun tarafından tensik ve techiz edilmiş askerî bir devletin peyda olacağından endişe etmektedir. Fakat Fransa İngilterenin hakikî ve müessir yardımını temin etmedikçe kendi başına Almanyanın müdahalesi önüne geçmek teşebbüsünde bulunacak değildir.

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

YEDİ YÜZ HÜKÜMDARLI DİYAR

Bu diyar, tam yedi yüz hükümdarı olan diyar Hindistandır. Bunu da İngilterede çıkan bir istatistikten öğreniyoruz:

İngiltere kralı, Hindistan imparatorundan başka Hindistanda altı yüz seksen beş hükümdar daha var. Bunlardan beş yüzü Brahma dinine mensup, yüz kadarı da müslümandır.

Bu hükümdarlardan en nüfuzlusu Haydar-Abad

İdare ettiği topraklar birçok Avrupa devletlerinin mesahai sathiyesinden büyük ve nüfusu da fazladır. Buna mukabil Çin hududunda bir devlet vardır ki, nüfusu yüz kişiyi geçmiyor.

Bu hükümdarlar Delhi şehrine geldikleri zaman şereflerine top atılır. En küçük hükümdarı üç top ateşile selâmlarlar. Haydar-Abad Nizamı için yirmi bir top atılır.

Patyala ile Barodo Mahracalarının serveti 10 milyar İngiliz lirasından fazladır.

SIHHAT VE TEMİZLİK

Bir milletin medeniyet seviyesini o milletin temizliğile ölçmeğe başladılar. Başladılar amma, Fransayı telâş aldı. Fransızlar telâştalar. Çünkü:

Bir senede Amerikada adam başına vasati 11 buçuk kilo sabun kullanıldığı anlaşılmış. İngilterede bir kişi senede 9 buçuk kilo sabun kullanıyormuş. Habuki Fransızlar daha henüz 8 kilodalar...

İspanyada adam başına 5, Romanyada 3 kilo, Polonyada ise 900 gram sabun kullanılmasile teselli olmuyorlar.

Acaba bizde adam başına kaç kilo sabun düşüyor dersiniz?.

ATLI OTOBÜSLER

Eski zamanlarda batıda, dört beş at koşulu otobüsler işlerdi. Bu atlı otobüsler bugün kalmamış gibidir. Ancak Almanyada henüz var. Modern Almanya bir tarafta otostradlar işletirken, bir tarafta da atlı otobüsler işletiyor.

Bugün Almanyada 431 atlı otobüsle 1,075 beygir vardır. Bu otobüsler senede 10,000 kilometre yol alıyorlar...

Fakat bu mesafe her yıl azalmaktadır. Birkaç sene zarfında Almanyada da atlı otobüs kalmıyacak.

ANASININ ŞAHİDİ

Bugün meşhur olan sinema yıldızı Şirley kadar bir zamanlar meşhur bir çocuk daha vardı: Caki Kugan.

Caki Kugan sessiz sinema devrinde en çok beğenilen sinema artistlerinden güzel, sevimli, zeki, ateş gibi bir çocuktu. Bu çocuk bugün büyüdü, aslan gibi bir genç oldu ve geçen hafta da Hollivut civarında evlenen annesinin nikâhında üvey babası olacak zatın şahidi oldu.

Caki Kuganın annesi, bir zamanlar oğlunun menajerliğini etmiş olan bay Artür Bernıştayn ile evlendi.

AMERİKADA YILBAŞI

Amerikada hiç bir gün yılbaşı kadar gürültülü kutlanmaz. Yılbaşı gecesi, her taraftan çanlar ve çıngıraklar çalınır.'

Nev-Yorkta eski Trinite kilisesi tam saat on ikide çanlarını çalarak yeni yıla girildiğini haber verir. Ondan sonra bütün kiliselerin çanları başlar çalmağa ve yollarda dolaşanlar da ellerine birer çan ve çıngırak alıp durup dinlenmeden çalarlar. Bu gürültü epice devam eder...

Kasımpaşada Deniz hastanesine apandisit ameliyatı için gelen Hüseyin isminde bir Deniz neferi doktorlar tarafından muayene edildiği zaman kalbinin, bütün insanlardakinin tersine olarak sağ tarafta bulunduğu hayretle görülmüştür. Hüseyinin sağ tarafta bulunması lâzım gelen diğer uzuvları solda, sol taraftakiler de sağdadır. Kalbin sağda olduğunu şimdiye kadar Hüseyinin kendisi de farketmemiştir. Doktorlar dünyada eşine pek nâdir tesadüf edilen bu garip vaka üzerine Hüseyini tıbbî müşahade altına almışlardır. Yukarıda kalbi sağda bulunan Hüseyinin resmini görüyorsunuz.

Türk - İtalyan ticaret anlaşması

İki memleket arasında münasebat genişletilecek

Türkofis reisi Burhan Zihni bir iki güne kadar Ankaraya gidecektir. Türkiye - İtalya ticaret anlaşması hakkında bir muharririmiz kendisinden izahat istemiştir. B. Burhan Zihni anlaşmanın ana hatlarını şu suretle izah etmektedir!.

— Hususî takas muamelesi kaldırılmıştır. Yeni anlaşma, hububat ve balık, yumurta tacirlerimizi çok alâkadar etmektedir. Diğer taraftan İtalyan tüccarı da bizde olmayan pamuklu dokumaları için Türkiyede iyi mahreçler bulacaktır. Yeni anlaşma her iki taraf ticaretini inkişaf ettirecek bir şekilde tanzim edilmiştir.»

Türkiye - İtalya arasında yeni anlaşma yapılırken müzakerat biraz uzun sürmüştü. İtalyan hükûmeti, dış ticareti tahdid eden usuller tatbik ettiğinden yeni bir anlaşma yapmak çetin bir mevzudu. Fakat her iki murahhaslarının gösterdikleri hüsnüniyetler sayesinde her iki memleket arasında ticarî tevazün temin etmek kabil olmuştur. İtalya için, Türkiyede satılacak malların başında dokuma maddeleri bulunmaktadır. Türkiye, birkaç senedenberi pamuklu dokuma endüstrisini kurduğu için dışarıdan pamuklu dokuma ithalâtını tahdid etmek mecburiyetindeydi, yeni yapılan anlaşmada, Türkiye fabrikaları tarafından yapılamıyan ve yahud mahdud miktarda yapılan ve kalite itibarile yüksek olan dokuma nevileri girebilecektir. Bu şerait altında İtalyanın bu nevi dokumaları satmak suretile Türkiyede birkaç sene evvelki ticaretini tekrar temin edeceğine şüphe yoktur.

Izmirde de vapur buhranı var

Ihracat eşyasını sevk hususuada güçlük çekiliyor

İzmir (Akşam) — İstanbulda olduğu gibi İzmirde de ihracat mahsullerimizi dış memleketlere sevk ve ihraç edecek vapur bulunamamakta, bazı tacirlerin ihraç edilmek üzere hazırlanmış olan malları, şatlarda beklemektedir. İkinci kânun ayında ihracı lâzım gelen ve satılmış olan mühim miktarda zahire ve palamut için nakil vasıtası bulunamamıştır. Bu malların miktarı mühim bir yekûne baliğ olmaktadır. Sekiz bin ton zahire ve dört bin ton da palamut satıldığı halde ihraç edilememiştir. Vapur beklemektedirler. İzmir ihracatçıları, içinde bulundukları müşkül vaziyeti İzmir Türkofisine bildirerek İktisad vekâletinin nazarı dikkatini celbetmişlerdir.

İktsad vekâleti, İzmirden ihraç edilmek üzere bekleyen muhtelif mahsullere vapur bulmak vazifesini İstanbul Deniz ticaret müdürlüğüne vermiştir. Yakında İzmire vapur gelecek ve limanımızda bekleyen mahsullerimizi alarak satıldıkları memleketlere gönderecektir. Yalnız bunun için şimdikine nazaran daha yüksek navlun ücreti vermek lâzım gelecektir.

Bu mahsullerden çoğu Almanyaya satılmıştır. Bilhassa zahire ve palamutlar, tamamen Almanyaya satılmış bulunmaktadır. Son ay içinde Almanyadan çok mühim zahire siparişleri gelmiştir. Vapur bulunmaması yüzünden ihracatçılarımız, bu siparişlerden mühim bir kısmını reddetmek mecburiyetinde kalmışlardır.

İhracat mevsimi geçtiği halde İzmir piyasasında görülen canlı işler, satışlar tüccar ve müstahsillerimizi çok sevindirmiştir.

Maarif müfettişleri bir tasarruf sandığı kuruyorlar

Maarif müfettiş ve memurları kendi aralarında bir tasarruf sandığı kurmağa karar vermişlerdir. Bu sandığa girecek olanlar birer lira kaydiye vereceklerdir.

Edebiyat gecesi çok rağbet gördü

Eski kıyafetlerle sahneye çıkan halk şairleri çok alkışlandılar

Evvelki geceki müsamerede eski kıyafetlerle sahneye çıkanlar

Geçen akşam edebiyat fakültesi talebeleri tarafından Fransız tiyatrosunda bir edebiyet gecesi tertip edilmişti. İstanbulda ilk defa olarak hazırlanan bu gece ediplerle edebiyat meraklılarının ilk defa olarak aynı sırada, yanyana oturdukları, karilerle muharrirlerin, genç nesille eski neslin bir salonda buluştuğu edebî bir hadise oldu.

Edebiyatçılar ve edebiyat meraklıları daha erkenden Fransız tiyatrosuna gelmeğe başlamışlardı. Şunu haber verelim ki İstanbulda edebiyat meraklıları Fransız tiyatrosunu dolduracak kadar mebzüldür.

Bütün salon, localar ve balkon hıncahınç dolmuş. Bu dehşetli kalabalık içinde genç ihtiyar şöhretli edipler göze çarpıyor.

İşte Hüseyin Cahid.. çekingen bir tavırla koridorlarda biriken gençler arasından locasına doğru ilerlemeye çalışıyor. Sağa sola çarpıp genç nesli zedelememek için âzamî bir itina sarfettiği belli. Gençler Hüseyin Cahide, şair Fazıl Ahmedle beraber bir loca ayırmışlar. Üstadlar «Tanin» de de böyle beraberdiler. İki eski dost gözlerini şöyle bir gençler üzerinde dolaştırdıktan sonra mütebessim bir çehre ile selâmlaştılar.

Fakat Abdülhak Hâmid, Halid Ziya, Hüseyin Rahmi ve diğer ihtiyar üstadlar görünürde yok. Bu geceye daha ziyade gençler heves etmiş.

Peyami Safa bir locada kadınlar arasında oturuyor. Reşad Nuri, Hüseyin Cahidin locasına girdi. Felsefecilerden Mustafa Şekip, Hilmi Ziya başlıbaşlarına bir loca işgal etmişler.

Orhan Seyfi, Yusuf Ziya, Salih Zeki alt salondaki müthiş kalabalık arasına sıkışmışlar. Gayet nazik ve gençlere sevimli görünmeğe gayret eder vir tavırla localara bakıyorlar.

Gelmiş, geçmiş bütün edebî mekteplere derhal iltihak ederek ilk nümuneler veren Halid Fahri, hani şu genç şairlere bir kaç ay evvel fena halde ateş püskürən Halid Fahri de burada. Çocuk şairlerin arasına büzülmüş, vücudundan kimseyi haberdar ettirmemeye çalışarak münzevî bir halde oturuyor.

Bu gece Fransız tiyatrosunda toplananlar yalnız edipler değildir. Bakın; yüksek tedrisat umum müdürü B. Cevad da gelmiş. Fakat vazife halinde... Edebiyat falkültesi baş kâtibi şair Sıdkı Çubukçudan falkülte işleri hakkında izahat alıyor. O da muhite uymuş olmak için bu resmî izahatı bir şair kâtipten almayı münasip bulmuş.

Gazetecilerin piri üstad Muharrem Feyzi ikinci kat localardan birine heybetle, kuruluş, edebiyatçıları sanki dünya siyasetine kuşbakışı bakıyormuş, edebî icmal yazıyormuş gibi süzüyor.

Paradi iğne atsanız yere düşmiyecek kadar kalabalık. Ağzı süt kokan edebiyat meraklıları arasında sakallı ihtiyarlar, yetmişlik nineler de var. Her halde bunlar ya bir genç şairi elinden tutup edebiyat gecesine getirmiş olacaklar ve yahut edebiyatı cedide devrinin karileridirler.

Uzun bir bekleme sabırsızlığı tezahüratından sonra nihayet profesör Köprülü Zade Fuad sahneye gelerek bu gecenin nihayetini ve bu münasebetle divan edebiyatının kıymetini, yüksekliğini anlatan çok güzel bir konuşma yaptı:

«Divan edebiyatının yabancı bir edebiyatla hiç bir alâkası yoktur. Biz gerçi vaktile bunu iddia ettik. Fakat bu, lisanı sadeleştirmek yolunda açtığımız mücadele içindi. Yoksa Dede Korkud ne kadar Türkse divan edebiyatının en büyük şairleri olan Fuzuli, Baki, Nefi de o kadar Türktür.» dedi ve gençlerin halk şairlerinden başlıyarak divan ve tanzimat şairlerinin zamanlarındaki kıyafetlerine bürünerek onların ağzından şiirler okuyacaklarını haber verdi.

İşte edebiyet gecesi şimdi başlıyor. Konferanslardan sonra perde açıldı. Meşhur Dede Korkud elinde asası ve kafasında uzun külâhı olduğu halde sahneye serilmiş bir posteki üzerine bağdaş kurarak ölüme isyan eden Deli Dungulun Azraille çekişmesini tasvir eden bir masal anlattı. Dede Korkudun masalı epi alâka uyandırdı.

Dede Korkud masalını söyledikten sonra çekilip gitti. Arkasından meşhur halk şairi Yunus Emre yeşil hırkasile sahneye geldi, şiirlerini okudu.

Yunus Emreyi biz pek ağır başlı, aşkı ilâhî ile başı yanmış, her yerde yalnız onu arayan muztarip ve derin bir şair, bir filozof zannederdik, değil mi? Hayır! İşte Yunus Emre karşımızda!

Bu adam, sevgilisi tarafından gece yarısı evden defedilip bu yüzden dağlara düşerek sefil olan kendi halinde bir dervıştir. Halk kendisini çok tuttu.

Ben Yunusu biçareyim
Aşk elinden âvâreyim
Baştan aşağı yâreyim
Gel gör beni aşk neyledi

Kıtasını okuduğu zaman edebiyat meraklıları kahkahadan kırılıyor, çılgınca el çırpıyorlar. Bis diye feryatlar kopararak tekrarını istiyorlar. Çok sevimli bir adam bu Yunus!

Hay Allah iyiliğini versin, Bürhan Toprak! Şu Yunus Emre için üç cilt eser yazdın, ömür tükettin. Fakat şu Edebiyat fakültesi talebesi kadar bize hakikî Yunusu tanıtmaya muvaffak olamadın.

Yunus Emre alkışlar arasında güçlükle sahneden çekildi. Fakat halk - şairleri de kulis arasında sıra bekliyorlar. Yunus gitti, Köroğlu geldi:

Tüfek icad edildi mertlik bozuldu
Eğri kılıç kında paslanmalıdır.
Dedi. Hey koç yiğit hey!

Köroğlundan sonra hemen Pir Sultan Aptal, arkasından Karacaoğlan geldiler. Alkışlarla karşılandılar. Sevda çekmekten bir deri bir kemik kalmış, avurtları dışarı fırlamış olan Karacaoğlan elinde sazile bitkin bir halde dağ başındaki bir taşa yaslanmış:

Kalmadı dizimde kudretim dağlar!

(Devamı 13 üncü sahifede)

MEMLEKET HABERLERİ

Büyük kalbli bir yurddaş bir şefkat ocağı açtı

B. Hayri kendi parasile açtığı bakım yurdunda ayda 101 fakir, yoksul çocuğu barındırıp besliyor

Müdanya (Seyyar muhabirimizden) — Mudanyada büyük kalbli ve hayır sever bir vatandaş, şimdiye kadar hiç bir zenginimizin yapmadığı bir işi üzerine almış, bir yıl evvel kimsesiz ve fakir çocuklara kendi parasile bir bakım yurdu açmıştır.

Bu yüksek kalbli ve insaniyetli vatandaşın adı, Hayri İpar'dır.

B. Hayri temizliğine, intizamına hayran kaldığım bu yurdu 936 senesi eylülünde kimsesiz çocukları barındırmak için açmış ve her ay bu hayır ve şefkat ocağını yaşatmak için cebinden 500 lira sarfetmekten çekinmemiştir.

Yurdun bugünkü mevcudu 101 dir. Bu kimsesiz çocuklar ilk okul talebesidir. Bunların yiyecek, giyecek, yatacakları velhasıl bütün ihtiyaçları yurd tarafından temin edilmektedir.

Yurdun çok değerli direktörü B. Hilmi Aktan çocukların her türlü ihtiyaçlarını büyük bir şefkatla düşünmüş kısa bir zaman zarfında yurdu modern bir şekle koymuştur. Yurd intizam ve temizlik bakımından mükemmeldir.

Yurd çocukları kendi aralarında seçilmiş ve dört ayda bir değişen altı kişilik bir heyet tarafından idare edilir. Bu heyet her akşam toplanarak ertesi günkü arkadaşlarının ihtiyaçlarına göre kararlar verir. Bu heyet tarafından seçilen yirmi dört saatlik bir nöbetçi arkadaş vasıtasile kararlar tatbik edilir.

Yurdun bir kamyonu vardır. Tatil günleri sıra ile çocuklar gezdirilir, hafta arasında suç işleyenler bu gezintiden mahrum bırakılır. Yurdun ayrıca 30 kişilik bir izci teşkilâtı vardır. Fakat bu teşkilâta mensup çocuklar malûm olan izciler gibi değil bunların başka bir teşkilâtı vardır.

Hafta tatili günlerinde izciler köyleri gezerler her çocuğun cebinde bulunan not defterindeki köycülük, ziraat, hayat bilgilerine, tabiata aid ve her hafteda değişen 35 suale cevap bulurlar. Yurdda ilk tedrisatını ikmal eden çocuklar arasında hususî bir müsabaka yapılarak üç kişi ayrılır, bunlar orta okula gene yurd hesabına gönderilir, mütebaki arkadaşları için de bir ders yılı daha açılarak amelî ziraat dersi gösterildikten sonra çalışacak bir çağda yetiştirilerek köylerine gönderilir.

Bundan başka 937 senesi eylülünde resmi küşadı yapılmak üzere Müdanya halkının ihtiyacını karşılayacak tam teşkilâtlı bir hastane inşasına biran evvel başlanması için tedbirler alınmaktadır. Lâzım gelen para hazırlanmıştır.

Yukarıda yurdun yatakhanesi, ortada mektep direktörü, aşağıda yemekhane

Yoksul bikes vatan evlâdlarının acılarını çok yakından hisseden bu varlıklı yurddaşı takdirlerle yadetmek gerektir.

Öldürülen amcası değil babasının amcasının oğlu

Tevfik adında birinin Antakyada amcasını öldürmekten zan altına alındığı yazılmıştı. Öğrendiğimize göre Tevfik hakkında amcasını değil babasının amcazadesini öldürmekten tahkikat yapılmaktadır.

Tarlaya giren koyunlar yüzünden çıkan hadise

Erenköyünde Mehmed adında bir çoban koyunlarını otlatırken koyunlar Eşrefin tarlasına girmiş, tarla sahibi Eşref koyunları koğduğu için Mehmed ile kavgaya tutuşmuşlardır. Bu kavgada Eşref küfür etmiş, Mehmed de boğazına sarılarak Eşrefi yere düşürmüştür. Bu düşme neticesinde Eşref ölmüştür.

Yere düşürmek suretile vefata sebebiyet suçundan mahkemeye verilen Mehmedin muhakemesi dün ağır ceza mahkemesinde görülmüş ve kendisinin bir buçuk sene müddetle hapsine karar verilmiştir.

Turgutluda orta mekteb

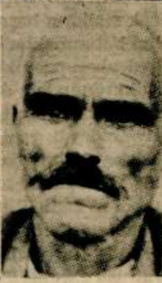
Hamiyetli halk bunun için arazi teberrü etti

Turgutlu (Akşam) — Kasabada bir orta mektebe kati ihtiyaç vardır. Manisa valisi Bay Lütfi Kırdar'da bu ihtiyacı takdir etmiş ve ders malzemesinin temin edildiği takdirde gelecek ders yılı başlangıcında bir orta mektep açtırılması için Kültür bakanlığı nezdinde teşebbüste bulunacağını vadeylemiştir.

Turgutlu Halkevinde yapılan bir toplantıda orta mektep ihtiyacı üzerinde durulmuş ve Turgutlu belediye reisi B. Cevdet, bu mühim işi temin için halkı fedakârlığa davet etmiştir. Hamiyetli yurddaşlarımızdan çizmeci Ali usta 1328, Alibaba 1394 ve Giritli Hasan çavuş da 1665 metre murabbaı genişliğindeki arazilerini mektep işine terk ve teberrü etmişlerdir. Bu yüksek hareket, toplantıda bulunanlar tarafından alkışlarla karşılanmıştır. Her gün Turgutludan Manisadaki orta mektebe giden (100) kadar talebe, kış günleri zahmet çekmektedirler. Gelecek yıl Turgutlu, muhakkak surette bir orta mektebe kavuşacaktır.

Teberrüde bulunanlardan çizmeci Ali usta, Ali baba, Giritli Hasan çavuş

Ticaret odasında idare heyeti seçimi yapıldı

Ticaret odası meclisi dün öğleden sonra toplanmıştır. Toplantıda yeni idare heyeti seçimi yapılmış ve Denizyolları müdürü B. Sadeddin, İş Limited direktörü Bedri Nedim, Osman Nuri, Murad Fortin, Şerafeddin olmak üzere eski idare heyeti âzaları yeniden seçilmişlerdir.

Bundan sonra zahire borsası ve ticaret odası yeni sene bütçeleri müzakere edilmiş, zahire borsası bütçesi 81,634, ticaret odası bütçesi de 201,146 lira ile aynen kabul edilmiştir. Bütçeler tasdik edilmek üzere Ankaraya gönderilecektir.

İzmirde bir tevkif

Bir kunduracı komünizm için propaganda yapmış

İzmir (Akşam) — Bayram günlerinde İzmirde birkaç kahvehanede halk arasında komünizm prensiplerini yayacak şekilde sözler söyleyen ve propaganda yaptığı iddia edilen kunduracı Bayram adında biri zabıtaca yakalanmıştır. Bayramın iki arkadaşı daha bulunduğu iddia edilmişse de bunların suçları sabit görülmemiş ve adliyece kendileri serbes bırakılmıştır.

Kunduracı Bayram da, komünist olmadığını söylemekte ve böyle bir propaganda yapmadığını iddia ederek kendisine iftira edildiğinden bahseylemektedir. Adliyece, suç delillerinin tesbitine çalışılıyor.

Üzüm satışları

Bu sene rekoltesinden az stok kaldı

İzmir (Akşam) — Tariş üzüm kurumunun istatistiklerine göre 936-937 mahsul mevsimi başlangıcı olan 20 ağustos 936 tarihinden 31 birinci kânun 936 akşamına kadar İzmir limanından ecnebi memleketlere 51,171,190 kilo üzüm ihraç edilmiştir. Bundan 26,197,659 kilo Almanyaya, 4,840,000 kilo Hollandaya, 9,968,335 kilo İngiltereye, 10,921, 125 kilo muhtelif memleketlere ihracat yapılmıştır.

Vasatî satış fiatleri 7 numara 13,5 kuruş, 9 numara 16 kuruş, 10 numara 19 kuruştur. Geçen seneki vasatî fiatler 7 numara 13,25 kuruş, 9 numara 14,5 kuruş, 10 numara 16,5 kuruştu.

62-65 bin ton tahmin edilen bu seneki rekolteden memleketimizde ancak 13-14 bin ton stok vardır. Bu miktar, yeni mahsul zamanına kadar tamamen satılacaktır. Fiat farkı sebebile üzüm mahsulümüz, bu sene memlekete fazla para girmesinde âmil olmuştur.

İzmirde kömür fiatleri yüksek

İzmir (Akşam) — İzmirde havaların soğuk devam etmesi yüzünden kömür fiatlerinde görülen yükseklik devam etmektedir. Bugünlerde fırtına dinmiş olduğundan deniz tarikile İzmire mühim miktarda kömür gelmesi bekleniyor.

Bir tramvay bir satıcı çocuğa çarparak yaraladı

Vatman Mehmedin idaresindeki tramvay dün sabah Sikeci tramvay durak yerinden geçerken yolun karşı tarafına geçmek istiyen Remzi adında on üç yaşında bir satıcı çocuğa çarpmıştır.

Başından ağır yaralanan Remzi baygın bir halde hastaneye kaldırılmış, kaza etrafında tahkikata başlanmıştır.

KADIN KÖŞESİ

Ayakkabı ve çanta

Bu sene çanta ile ayakkabıları ayni deridendir.

1 — Siyah timsah derisinden çanta ve ayakkabı.

2 — Kahve rengi düz deri ile kurbağa derisinden yapılmış ayakkabı ile çanta.

KARİ MEKTUPLARI:

Sokakta gezen biri göndermiş

Gazetenizin 3/1/937 tarihli nüshasında bir artist acentasının İzmire sinni rüşde vasil olmıyan Melâhat isminde bir Türk kızını bir bara gönderdiğine dair neşreylediği havadisi okuduk. Yaptığımız tahkikata nazaran bu kızın sokakta gezen gayri mesul bir şahıs tarafından İzmire gönderildiği anlaşılmıştır. Senelerdenberi namus ve ciddiyetle çalışan müessesesemizin bu gibi gayri meşru işlere tavassutuna imkân olmadığından umumi efkârda müessesemizle alâkadar olduğu zannını hasıl eden işbu havadisin bu veçhile tashihini dileriz.

Beyoğlu İstiklâl caddesi No. 310
Artist acentası: Mehmed Soner

ÇAMUR İÇİNDE BİR SOKAK

Çarşıkapıda tramvay caddesinde Mimar Hayreddin mahallesi Divaniali sokağında doktor Hakkı Dikmenin 16 numaralı apartımanının dördüncü dairesinde oturuyorum. Bizim sokak Gedikpaşa caddesine inen işlek bir yerdir. Yeni yapılan ve eskiden kalmış olan evler vardır. Geçenlerde yağan kar ve yağmurdan bu sokak çamur içinde kaldı. Çamur içinde yüzüyoruz. Yürümek imkânsızdır. Yeni açılan bu sokak uzun müddet çamur içinde kalamaz. Biran evvel kaldırım döşenmesi lâzımdır. Belediyenin nazarı dikkatini celbetmenizi rica ederim.

Ali Ertürk

SEVENLER YOLU

Edebî Roman — Bürhan Cahid MORKAYA

Tefrika No. 74

Doktorun mektubunu gittikçe artan bir heyecan içinde bitiren genç kadın son satırları bir kaç kere gözden geçirdi. Her kelimesini ayrı ayrı tahlil etmeğe çalıştı. Doktorun ifadesini perişan buldu. Muhakkak ki genç adam tabii haline avdet etmiş değildi. Fakat buhran ilk hızını kaybetmiş sayılabilirdi.

Gerçi doktor Şermine dönüşünü mukaddes bildiği bir arzuyu yerine getirmek şeklinde yapıyor, kendini feda ettiğini anlatmak istiyordu. Fakat gerek gireceği yeni hayat ve gerek Şerminin gün geçtikçe anlaşılacak sevgisi onu ergeç normal hale getirebilecekti.

Yalnız mektubun son parçasını teşkil eden iki satır genç kadını çok düşündürdü. Doktor Demirhan bu vesile ile kendini sık sık görmekle teselli bulacağını söylüyordu.

Şerminle evlendikten sonra pek tabiî olarak bu temaslarla artacaktı. Bu tesadüflerin yeni bir buhran yaratması tehlikesi yok muydu?. Hele onun Ahmed Melihle ayrıldığı anlaşılınca vaziyet daha nazikleşecekti. Genç kadın ilk hatırına gelen bu endişelerle günlerce düşündü.

Doktorun mektubundan yirmi dört saat geçmemişti ki, Şerminin kucak dolusu sevgi, neşe ve sevinç taşıyan mektubu geldi. Düğün günü tesbit edilmişti. Martın ilk haftasında onu Viyanaya çağırıyorlardı.

Şimdi genç kadın yeni bir kararsızlığa düşmüştü. Düğüne gidecek miydi?. Onunla nasıl karşılaşacaktı?.

O kadar istediği bu neticeye gözlerile şahid olmaktan korkuyordu.

Doktor Demirhanın bir tehdide benziyen mektubunu saklıyordu. Bu mektup ayni zamanda hayatının sonbaharında karşılaştığı gönül dolusu bir heyecanın vesikası idi.

Demirhan itiraf ettiği gibi bundan sonraki yakın münasebetlerine vesile olmak için mi Şermine avdet etmişti.

Bütün tazelenen endişeler içinde yeni buhranlar geçiren genç kadın Şerminden üstüste aldığı mektupların tesirinden kurtulamadı. Düğünde bulunmağa karar verdi.

Onu bu karara sevkeden bir başka sebep daha vardı. Herhangi bir bahane ile olursa olsun düğüne gitmeyişi doktor Demirhana karşı bir zâaf gibi görünecekti. Halbuki onunla bir aile dostu gibi karşılaşmaktan çekinmiyeceğini kendi mektubunda yazmıştı.

Gitme kararını veren genç kadın birkaç gün kalmak için (Bükreş)e indi. Şehirdeki kış dağdakinden daha şiddetliydi. Kaldığı Park otelden çıkıp şehrin hemen yegâne mağazalar caddesi olan Kaleaviktorya'da dolaşmak için epey zahmet çekti. Bu mevsimde dağ otelleri ve dağ hayatı şüphesiz şehir hayatından daha rahattı. Hiç olmazsa dağda temiz hava ve kuvvetli spor vardı. İndiğine pişman olarak hemen Viyanaya gitmeyi düşündü. Fakat oraya düğün gününden birkaç gün evvel gitmek istemiyordu. Aradaki üç günü geçirmek için Peşteye gitmeyi daha doğru buldu. Ve derhal hareket etti.

Yalnızlık acısını dağ otellerinde hissetmiyen genç kadın kalabalık şehirlere gelince sıkılıyordu.

Peştede Astoria oteline inmişti. Şüphesiz ki, Peşte Bükreşten hattâ belki de Viyanadan daha eğlenceli idi.

Fakat böyle kalabalık şehirlerin eğlence yerlerine yapa yalnız nasıl gidebilirdi. Muayyen tarihten evvel Karpatlardan indiğine birçok defalar pişman olarak üç günü mağaza vitrinlerini seyretmekle geçirdi ve düğünden bir gün evvel Viyanaya hareket etti.

***

O gün Şermin kocaman bir bebek olmuştu.

Pembe yüzüne sarkan lüle lüle sarı saçları, düz, cımgısız iri mavi gözleri ve kar gibi beyaz dantelli elbisesi ile bu kocaman bebek o kadar sevimli olmuştu ki, genç kadın onu öper, okşarken bu halile doktorun gönül hastalığını derhal unutturacağından şüphe etmiyordu.

Sevincini saklıyamayan genç kızın dudakları gözleri gibi gülüyordu. Düğün gene Metropol otelinin o bayraklı salonunda yapılacaktı. Genç kadın akşam üzeri Viyanaya geldiği için yorgunluğu almak ihtiyacı ile erkence yatmıştı.

Düğün sabahı Şerminle konuşurken doktor Demirhanın akşam uğradığını bugün artık konsoloshanede buluşacaklarını öğrendi.

Genç kız nikâh merasiminde bulunmak için israr ediyordu. Fazla yorgunluk olacağını söyliyerek öğle üzeri otelde bulunmağı vadetti.

Onların konsoloshaneden grup halinde döneceklerini bildiği için ilk karşılaşmada yalnız kalmıyacağından emindi.

Öğleden biraz evvel otele gittiği zaman onlar henüz gelmemişlerdi. Fakat yemekte bulunmak için davet edilen birkaç ecnebiyi orada buldu.

Nişan gününde tanıştığı bu misafirleri bir ev sahibi gibi ağırlamak vazifesi ona düşmüş oluyordu.

Bir Türk kadını ile görüşmeyi büyük bir saadet bilen kadınlı erkekli bu küçük kalabalık arasında genç kadın hiç sıkılmadan hepsi ile ayrı ayrı meşgul oluyordu ki, salon kapısının iki kanadı birden açıldı. Ve bahar müjdesi gibi çiçekler içinde yürüyen gelin ve güveyin arkalarında büyük bir kalabalıkla içeri girdikleri görüldü.

Herkes ayağa kalkmış ve sürekli bir el şakırtısı başlamıştı.

Genç kadın herkes gibi kalkmak için davrandı. Fakat dizleri vücudünü inkâr eder gibi iradesine itaatsizlik etmişti. Kalbi göğsünü delecek gibi çarpıyordu. Fakat etrafındakiler o kadar meşguldüler ki, bu saniyeye kadar gülüp konuşan genç kadının geçirdiği buhranı farketmediler.

Yalnız genç kızın kolunda bir mumya esmerliği ile yürüyen doktor Demirhanın gözleri ellerile oturduğu koltuğun iki yanına tutunup kıvranır gibi kalkmağa çalışan genç kadını keşfetmekte gecikmedi.

Bir saniyenin taksim edilmez bir anında karşılaşan gözleri etrafın neşeli hareketleri arasında bir elektrik mevcesi gibi çarpıştılar. (Arkası var)

Radyoda operet seyri tiyatrodan daha zevkli oluyor

Hazım çocuk diye uzatılan sigarayı aldı. Vasfi, Marmara diye halının üzerine atıldı. Bediaya bir bardak su yerine bir çiçek verdiler

— Burası İstanbul radyosu... Şimdi Şehir tiyatrosu sanatkârları size «Maskara» operetini oynıyacaklar...

Ekrem Reşit elinde «Mskara» operetinin müsveddeleri oradan oraya koşuşuyor: Sigarayı bırakan büyük Behzat mütemadiyen kakule yiyor ve etrafındakilere ikram ediyor. Sigarayı bırakanlar için kakule bire birmiş. Hazımla bana da birer kakule uzattı. Radyo mikrofonunun önünde piyes başladı.

Vasfi Rıza Hazıma:

— Yahu makiyajını yapsana... Elbiseni değiştirsene.. diye takılıyor.

Hayatımda ben bu derece eğlenceli, bu kadar komik bir temsil seyretmedim.

Meselâ Hazım piyeste hem karısının, hem metresinin kendisine ihanet ettiğini öğreniyor. Mikrofonun önünde:

— Of.. of çifte darbe yedim...

Diyerek Behzadın avucuna sıkıştırdığı iki kakuleyi ağzına atıp yiyor. Acaba üstad her kakuleyi bir darbe mi addediyordu...

Komşulardan birinin genç hizmetçisi Hazımdan bir çocuk doğurmuş. hizmetçi getirip çocuğu Hazımın başına atıyor. Hizmetçi:

— Al çocuğunu... Başına çal.. bu piçi ne yaparsan yap. . diyerek Hazıma çocuk yerine bir sigara uzatıyor. Mikrofonun başında rolü biten Hazım içeriki odaya çekilerek çocuk diye kendisine verilen sigarayı alıyor püfürdetiyor.

Behzadla Vasfi baba oğul oluyorlar... Vasfi Rıza babasına son derece hürmetkâr bir çocuk...

— Babama büyük bir hürmeti mahsusam vardır.. derken bir taraftan Hazıma nanik yapıyor..

Baba ile oğul misafir gelmişler:

— Haydi biz odamıza çıkıyoruz...

Diyorlar... Ve yandaki kaloriferlerin üstüne çıkarak oturuyorlar. Bir aralık timarhane memurları geliyorlar.. Hazımı alıp timarhaneye götürüyorlar. Piyeste iş böyle.. lâkin radyo mikrofonu karşısında Hazımı kollarından tutup tımarhane diye spiker Mesud Cemilin masasına götürüp oturtuyorlar.

Radyoda Maskara temsilinden bir kaç sahne

Mesud Cemil yavaşça fısıldıyor:

— Yahu bizim masa tımarhane mi?.

Vasfi Rıza:

— Gidip bir deniz banyosu yapayım... Belki biraz açılırım.. diyor, şöyle rap diye bir denize dalayım..

Diyerek kendisini yere radyo stüdyosunun kocaman halısının üzerine atıyor:

— Oooooh.. işte şimdi Marmaranın dalgaları arasındayım... Diyerek halının üstünde yüzmeğe başlıyor.

Hayatta her şey aklıma gelirdi amma... Geniş bir halının Marmara denizi olacağı gelmezdi.

Bedia olgun bir kadın rolünde... Vaktile kocasının ortağı ile, Behzadla âşıkdaşlık etmiş.. ve Behzaddan bir oğlu olmuş. Vasfi...

Rol icabı Vasfiye mikrofonun nünde:

— Gel.. diyor.. kucağıma otur.. gel...

Ve oğlunu kucağına diye yere halının üstüne oturtuyor.

Bedia yalancıktan bayılıyor:

— Ay.. öldüm.. bayıldım/

Derken dipdiri mikrofonun önünde duruyor...

Bütün tiyatro artistleri - yalnız mikrofonun önündekiler müstesna - hepsi dilsiz oyunu oynuyor...

Bayan Bedia Ferdi ile kaloriferin üzerine oturuyoruz. Elini boru gibi yaparak kulağıma fısıldıyor:

— Ben zayıfladım. Kalbuki şişmanlıktan ne kadar da memnundum...

Bayan Bedianın rolü geldi. Uzaktan Hazım telâşla el işaretleri yapıyor... Bayan Bediayı çağırıyor...

Bayan Bedia mikrofonun başına koşuyor. Gûya baygınlıktan ayılarak:

— Aman.. biraz su...

Kocasının ortağı, eski âşıkı, etrafa bağırıyor:

— Evet.. biraz su...

— Biraz su...

Koşuşuyorlar...

— Buyurunuz suyu.. İşte bir bardak su.. diyerek büyük bir çiçek uzatıyorlar. Bedia:

— Teşekkür ederim.. teşekkür ederim...

Diyerek gûya suyu, fakat hakikatte çiçeği alıyor.

Her halde radyo merkezinde operet seyretmek, tiyatro seyretmekten daha zevkli oluyor.

Hikmet Feridun Es

Radyoda Maskara temsilinden bir kaç sahne

Muğla parti vilâyet kongresi

Muğla (Akşam) — Parti vilâyet kongresi toplanmış ve üç gün devam etmiştir. Kongrede vilâyet için mühim dilekler tesbit edildikten ve hesap raporu kabul olunduktan sonra vali ve parti başkanı R. Gürel vilâyette yeni yapılması düşünülen işler hakkında mühim izahat vermiştir.

Bu izahata göre önümüzdeki yıl içinde Muğla vilâyetinde mektepler yaptırılacak, ekonomik kalkınma için mühim hareketler görülecek, bayındırlık işlerine ehemmiyet verilecektir. Sıtma mücadelesi de yapılacaktır. Vilâyet parti idare heyeti üyeleri seçiminde Cemal Karamuğla, İskender Alper, Şevket Gölcüklü, Dr. Muhsin, sarraf Fevzi, Ahmed Toker, Abidin Çakır, Cavid Aker kazanmışlardır. Büyük kongreye murahhas olarak da Cemal Karamuğlalı, İskender Alper, Hilmi Döğerli seçilmişlerdir.

Resmimiz Muğla parti kongresi üyelerini, ve kongrede müşahid sıfatile bulunan Kütahya saylavı Mehmedle ilbay R. Güreli gösteriyor.

VENEDİKLİ BAFFA
"Safiye Sultan„

Yazan: Ahmed Refik

Tefrika No: 74

Bahar geldi, hazırlıklar başladı. Fakat hangi tarafı alacaklar, hangi kale halkını yatıştıracaklardı?

Sen Bartelmi gününde Katerin de Medisis

Venedikli Baffanın idare ettiği Osmanlı imparatorluğuna karşı düşman sade kâfirler değildi; Anadolunun öz türkleri de bu saltanata düşmandı.

Onlar, Kanuniye gelinciye kadar Osman oğullarının Bizansı yıkmak için ne kahramanlıklar yaptıklarını biliyorlardı. Şimdi, Rus, Leh, Çerkes, bütün esir cariyelerden doğan ve analarını koca imparatorluğun başına musallat eden çocuklarına ehemmiyet bile vermiyorlardı. Hoca Sadettin efendi Eyüp, şair Bakî Edirnekapısı mezarlığına gömüldükten sonra, hangi zafere hangi zafer kasidesi yazılacaktı? Hasan kalenin tosun çocuğu bile, yıllarca sonra, onlara yaranamadı. Boğuldu, ve denize atıldı.

Andolunun sabrı kalmadı. Ortaya bir Kara yazıcı çıktı. Asıl ası da Abdülhalimdi. Venedikli Baffanın rüşvet almasını mübah gören Halebli Naima efendinin tabiri veçhile «Etraki bî idrakten» bir adamdı. Halbuki, Kara yazıcı saltanata karşı öyle kafa tuttu ki, Şeyhislâm Sun'ullah efendinin kardeşinin oğlu Çelebi kadı bile, ondan rüşvet alarak, üzerine gönderilen Sinan paşa oğlu Mehmed paşa aleyhine ve Kara yazıcının lehine mektuplar yazdı. Mehmed paşayı azlettirdiği gibi, Kara yazıcıya da Çorum sancağını verdirdi.

O yıl, Anadolunun isyanını şeyhislâm Sun'ullah efendinin kardeşinin oğlu, Kara yazıcının parasını alarak kapattı.

Bahar geldi. Şimdi Nemçelileri, Macarları, Eflâk beyi Mihali bir yoluna koymak lâzımdı. Eflâklıların Mihalu Viteazu dedikleri bu adam, çoktan yola gelmişti. Eflâk halkı Türkleri istiyordu. Mihal, Eflâkta tutunamıyacağını anladı. Ötedenberi gönderdiği verginin iki mislini göndermeğe razı oldu. Eflâk voyvodalığının gene kendisine verilmesini rica etmeğe başladı.

Fakat Türkler, kurban bayramının namazını Belgradda kıldılar. Ve Kanije yolunu tutmaya karar verdiler.

VI

KANİJEDE TİRYAKİ HASAN PAŞA

Bahar. Türklerin Budin eyaletindeki ovalar, gene lâlezare dönmüştü. Bu yıl İbrahim paşa esaslı hazırlık görüyordu. Yeniçeri ağası Tırnakçı Hasan ağa İstanbuldan epey bir kuvvet alarak geldi. Bolük ağaları, topçular, cebeciler, hepsi beraberlerdi.

Gazi Giraya da emir yazılmıştı. Fakat o, kendi gelmedi. Sultanlardan birini bir kaç bin Tatarla gönderdi. Bu yıl düşünülen, Estergon kalesi idi. Tuna gemilerile Budine erzak gönderildi.

Ordu Belgraddan kalktı. Essek köprüsü önüne geldi.

Türkler Macaristanın hangi tarafını alacaklar, hangi kale halkını yatıştıracaklardı? Şimdi Kanije kâfirleri de azmışlardı. Zaten onlarla hiç bir zaman başa çıkılamıyordu. Her zaman Tuna ve Drava kıyılarında gezerler, yolları keserlerdi. Hatta Belgrad civarındaki değirmenlerden adam bile kapıp götürürlerdi. Şimdi de Turnovar palangasını yakıp yıkıyorlardı.

Tiryaki Hasan paşa Budinde idi. Serhadler de onunla Murad paşanın çekmedikleri kalmadı. Tiryaki Hasan paşa, Üçüncü Muradı Mudanyadan lodoslu bir havada İstanbula getirip te tahta oturttuktan sonra, bir daha İstanbulun yüzünü görmedi. Mütemadiyen Serhadler de uğraşıyordu. Lâla Mehmed paşa da. Hattâ kendi hem Rumeli beylerbeyisi, hem de Budin valisi idi. Budine Tiryaki Hasan paşayı vali tayin etmişlerdi. Hasan paşa Budinde bulunacak, kendi Kanijeyi muhasara edecekti.

Lâla Mehmed paşa, Budinden beş top aldı. İbrahim paşaya iltihak etmek üzere yola çıktı. İbrahim paşa Kanije önlerinde idi. Lâla Mehmed paşa, yolda, İstolni Belgraddaki Fransızları da yanına aldı. Kanijeye geldi. İbrahim paşa ile birleşti.

Bu Fransızların da oralarda ne işleri vardı? Fransızlar dostumuzdu. Fakat onların daima düşmanlarımızla birlik olmak âdetleri idi. Türklerden de daima iyilik görürlerdi. Katerin dö Medisisin oğlu Hanri dö Valoisnin Türk kuvvetile Lehistan tahtına oturtulduğunu ne çabuk unutmuşlardı!

Şimdi Nemçe kâfirine yardım için Papa kalesini müdafaaya gelmişlerdi. Hiç bir şey yapamadılar. Macarlardan bir yıllık aylıklarını bile alamadılar. Gırtlak gırtlağa geldiler. Macarların mallarını ve mülklerini yağma, karılarını ve çocuklarını esir ettiler. Lâla Mehmed paşaya haber yolladılar:

— Gelin. Kaleyi zaptedin. Ama şu şartla ki, bizim işlemiş aylıklarımızı verin.

Yabancı bir milletin Macar orsağa yardımı da ancak bu kadar olabilirdi! Alacağı aylıklar hesab edildi. Altmış bin altın! Derhal İstanbula haber yollandı. Ana oğul bu parayı tamamen gönderdiler.

Tam bu esnada Nemçeliler Papaya hücum ettiler. Fransızlar dayanamıyacaklarını anlayınca bir gece kaleyi bırakıp kaçtılar. «Dağlara düştüler», Nemçelilerle Macarların takibinden canlarını zor kurtararak İstolni Belgrad yolunu tuttular. Macarlar elinde kırıla kırıla ancak beş altı yüz kadar derdmend kaldılar. Onların da kimi yaralı, kimi açtı.

İşte, şimdi Türklere düşman olarak gelip te, aç ve parasız kalınca, Türklerle beraber kendi dostlarına silâh kullanmak istiyen Fransızlar bunlardı...

Hepsi de, Lâla Mehmed paşa ile beraber Kanije önlerine gelmişlerdi.

(Arkası var)

İĞNE _ ÇUVALDIZ

Müsavat

Bir gün bana dediler ki: -Kitapta yeri olan her şeyi kalb ile ikrar, dil ile tasdik edeceksin!- Neden? dedim. -Tanrı emretti, dediler- Tanrı kimdir? -Tekdir, eşsizdir ve bütün insanlar onun gözünde birdir, müsavidir.

***

Bir gün bana dediler ki: -Sofradan yarı aç kalkacaksın- neden? dedim. -Peygamber emretti, dediler -Peygamber kimdir?- Tanrının herkesten ayırd ettiği mübarek şahsiyettir ve bütün insanlar onun gözünde birdir, müsavidir.

***

Ve o günden sonra gördüm ve öğrendim ki, herkesin herkesten ayırd ettiği biri vardır...

***

Bir gün annemle arabaya binecektik. Yoldan dört atlı bir araba geçiyordu, - Anne, dedim, dört atlı arabaya binelim!-

Annem havada avucunu karşıladı:

— Bak, dedi, beş parmak bir değildir.

İki atlı bir faytona bindik. Tek atlı bir arabaya binmek üzere olan bir çocuk da babasına:

— İki atlı arabaya binelim, dedi.

O zaman ben avucumu havada karşıladım:

— Bak, dedim, beş parmak bir değil!. Müsavat dendiği zaman hâlâ avucumu havada karşılıyorum!..

Nasıl?

Salamonla Karabet deniz kenarında balık tutacaklardı. Sözleştiler. İlk balığı kim tutarsa ötekine bir rakı ısmarlıyacaktı. Voltalarını denize attılar. İki dakika sonra Karabetin voltasına bir izmarit yakalandı. Salamon sevinçle haykırdı:

— Haydi bakalım. Balığı tuttun rakıyı ısmarla!.

Oradaki meyhaneye girdiler. Birer rakı içtiler. Karabet paraları verdikten sonra, Salamon:

— Haydi gidelim, ben de artık voltamın ucuna yem takabilirim!..

Palavra

Balık tutmaktan bahsediyorlardı. Biri geçen hafta yaptıkları balık avını anlattı. Öteki arkadaşı sordu:

— Bari o gün çok lüfer var mı idi?.

— Binlerce?...

— Voltaya geliyorlar, yemi kapıyorlar mı idi?.

— Ne diyorsun? Yemi insanın elinden kapıyorlardı. Hattâ bir arkadaş voltasına yem takmak için bir ağacın arkasına saklanmağa mecbur oldu.

Ceza

Afacanı, polis yakalıyarak karakola götürüyordu. Büyük futbol topu da Afacanın kucağında idi... O gün gene iki tane cam kırılmıştı. Afacan polisle beraber giderken arkadaşlarına rasladı. Bir şeyden haberleri yokmuş gibi sordular:

— Ne yaptın gene Afacan?.

— Hiç bir şey!... Karakolda top oynamak için çağırdılar. Oraya gidiyorum.

— Biz de geliriz öyle ise!...

— Geliniz.

Hepsi beraber karakola gittiler ve müşterek kabahatlarının cezasını da müştereken ödediler...

— Bu gece muhakkak tiyatroya gitmeliyim.

— Oynanan oyun çok mu güzel?

— Hayır, şimdi terziden gelen mantomla şapkam çok güzel...

— Sen irsiyete inanıyor musun?.

— Elbette, babamdan elli bin lira borç kaldı...

Mukabele

Bir gece otelde yattı, ertesi sabah odasından çıkarken gürültüsile ortalığı velveleye boğdu.

— Burası eşkıya yatağı mı? Hırsız ocağı mı? Beni soydular para cüzdanımı aşırdılar.

Polisler geldi. Tahkikat yapıldı. Oda hizmetçisi zannaltına alındı, tazyik edildi. Araştırma yapıldı. Nihayet para cüzdanı adamın yastığının altında bulundu.

Oda hizmetçisinin gönlünü almak istedi. Özür diledi, hizmetçi:

— Zarar yok efendim. Siz beni hırsız zannettiniz. Halbuki ben sizi asil, kibar ve yüksek bir zat sanmıştım. Neticede her ikimiz de aldanmışız!..

Tarif

Gece yarısı nefes nefese karakola girdi:

— Karım kayboldu. Rica ederim karımı bulunuz!... Akşam saat sekizdenberi kayıptır.

Memur sordu:

— Tarif ediniz. Boyu ne kadardır?.

— Bilmiyorum.

— Elbisesinin rengi nasıldı?.

— Bilmiyorum.

— Gözü, kaşı nasıl?.

— Farkında değilim amma köpeği de beraber almıştı.

— Köpek nasıl köpekti?.

— Benekli buldok, 14 kilo ağırlığında, rengi beyaz, benekleri kahverengi, üç ayağında benek var bir tane saf beyaz ve sol kulağında da küçük bir diş yarası var.

— Peki, köpeği buluruz!...

Akıl

Biri Salamona dedi ki:

— Neden yahudi milleti akıllı olur?

— Balıktan.

— Anlamadım.

— Bana beş lira ver, sana balık göndereyim anlarsın.

Adam beş lirayı verdi, Salamon ona bir çift palamut gönderdi.

Bir hafta sonra rasladılar. Salamon sordu:

— Nasıl balıkları beğendin mi?

— Beğendim, beğendim ama beş liraya iki palamut olur mu?.

— Bak, şimdiden balıklar tesirini göstermeğe başladı, aklın başına geliyor, gayret, daha işin başlangıcındayız!..

Tamam

Misafir ev sahibine sordu:

— Bazı can sıkıcı misafirler vardır. Lâkırdının arkasını getirmezler. Boşuboşuna sizin vaktinizi israf ederler. Bunların elinden nasıl kurtuluyorsunuz. Bana da öğretin ben de öyle yapayım.

— Gayet basit!.. Misafir haddinden fazla vakit sarfetti mi karım içeriden hizmetçiyi gönderir. «Seni telefondan istiyorlar.» diye beni çağırtır. Misafir burada yalnız kalınca canı sıkılır ve gider.

Tam bu sırada oda kapısı açıldı, hizmetçi içeriye girdi:

— Sizi telefondan istiyorlar!...

— Ben merasimden katiyyen hoşlanmam... Hatta evlendiğim zaman düğünümde bile bulunmadım..

Evinde...

Tanınmış boksörlerdendi. Arkadaşları onu köşebaşında, yere oturmuş başını duvara dayamış buldular. Gözünün biri mosmor olmuş, ağzı burnu kan içindeydi, ön dişlerinden iki tanesinin yeri boştu. Koluna girdiler, kaldırdılar:

— Gel seni evine götürelim. Karın yüzünü gözünü temizlesin, yaralarını sarsın...

— Rica ederim. Beni bırakınız, bana bu fenalığı yapmayınız. diye yalvardı. Anladınız mı?. Eve girdiğim zaman saplağlamdım, evden bu vaziyette çıktım..

Hüviyet

Adam banka gişesine gitti:

— Benim namıma bin liralık bir çek var mı? diye sordu.

Memur deftere baktı:

— Var, dedi.

— Öyleyse veriniz.

— Peki ama ben sizin siz olduğunuzu nereden bileyim.

Adam cebinden bir resim çıkardı, memura uzattı:

— İşte bakınız benim.

Memur fotoğrafı muayene etti:

— Doğru dedi, sizsiniz, paraları alın!..

Gurur

— Evlenmeden evvel beni gezmeğe götürürken hep otomobile bindirirdin. Şimdi gideceğimiz yere hep tramvayla gidiyoruz. İçinden: «Sana tramvay çok bile..» diyorsun.

— Hayır sevgilim, sana maliğim diye öyle büyük gurur duyuyorum ki.. otomobilde bizi, kimse görmüyor, halbuki tramvayda yüzlerce kişi ikimizi yan yana görüyorlar...

— Ona her sırrını söyliyebilirsin, bir kulağından girer, ağzından çıkar...

Perşembe müsahabeleri

Yalancının mumu yatsıya kadar yanar

Yazan: Selim Sırrı Tarcan

Selim Sırrı Tarcan Galatasaray da talebe iken

Bundan tam elli yıl evvel Üsküdarda oturuyorduk. Galatasarayda okuyordum. On bir, on iki yaşında yaramaz bir çocuktum. Komşumuzda oturan Tevfik Sami paşanın ben akran bir oğlu vardı. O da benim gibi yaramaz olduğu için çok sevişiyorduk. Onun bir ihtiyar lâlası ikimizi de her hafta izin günü mektepten alır, evimize götürür. Ertesi gün de gene mektebe götürürdü. Mektebe yazılalı üç sene olmuştu. Ama henüz daha fransızcamız çok zayıftı. Her ikimizin de annesi bizim biran evvel fransızca konuşmamızı istiyordu.

Biz mektepte iken bir gün annelerimiz buluşur ve aralarında şöyle bir karar verirler. Eğer bir gün fransızca konuştuğumuzu görürlerse yüz para olan haftalığımızı beş kuruşa (*) çıkaracaklar ve bu suretle vadedecekleri bir mükâfat sayesinde bizim daha fazla gayret gösterip bu lisanı elde edeceğimizi zannederler.

Bir gün izinli çıkmıştık. Akşam yemeğinde annem bana dedi:

— Oğlum dedi, eğer senin fransızca konuştuğunu görürsem, haftalığını yüz para daha arttıracağım. Haydi bakalım, gayret göreyim seni!

Bu havadis çok hoşuma gitti amma, öyle kolay, kolay insan fransızca konuşamıyor ki! Mektebe giderken yolda bu havadisi 299 Emine söyledim. A... dedi benim annem de ayni teklifi bana yaptı!.

— E ne olacak?.

— Olacağı yok çalışıp gayret edip, biran evvel konuşmasını öğreneceğiz!.

Biraz düşündüm. Aklıma bir şeytanlık geldi. Emin dedim bunnu kolayı var. Bizim fransızca hocssı *(M. Christoforis)* bize *(La Fontaine)*den bazı şiirler ezberletiyor, bunlardan bir tanesini güzelce ezberleriz. Sonra annelerimizin karşısına geçeriz. Bir satır sen okursun, bir satır ben, öylece onlar da bizi Fransızca konuşuyor zannederek haftalıklarımızı beş kuruşa çıkarırlar.

Bu karar ikimizin de yüzünü güldürdü. Attık kahkahayı! Ve mektebe gidince ikimizde, *(Le Corbeau et le renard)* hikâyesini su gibi ezberledik: Sonra bir de prova yaptık. Âlâ, mükemmel! O hafta eve gelince ikimizde annelerimize artık Fransızcayı bülbül gibi söylüyoruz, dedik.

Annem beni aldı, Eminin evine götürdü. Her iki şefkatlı kadın bize haydi bakalım konuşun da görelim! dediler.

Ben başladım:

Et! bonjour, monsieur le corbeau!

O derhal cevap verdi:

Que vous êtes joli! que vous me semblez beau!

Ben:

Sans mentir si votre ramage

O:

Répondait à votre plumage,

Ben:

Vous seriez le phénix des hotes de ces bois.

O:

A ces mots, le corbeau ne se sent pas de joie,

Ben:

Et pour montrer sa belle voix,

O:

Il ouvri un large bec, laisse tomber sa proie.

Artık annem dayanamadı. Gözleri sevinç yaşları ile dolu, kollarını boynuma doladı. Allaha şükürler olsun bana bugünü de gösterdi! dedi. Emini de annesi kucakladı. O haftadan itibaren haftalıklarımız beş kuruşa çıktı.

Aradan üç ay geçti. Biz arada bir annelerimizin yanında ezber bildiğimiz şeyleri karşılıklı okuyup kadıncağızları aldatıyorduk.

Günün birinde annem beni aldı, Menemenli Mustafa paşanın damadı erkânıharp livası Raif paşaların Koskadaki konaklarına götürdü.

Paşanın kendisi de haremi de fevkalâde fransızca biliyorlardı. Ben hanımefendinin elini öptüm. Geri geri çekilirken kendisi anneme sordu:

— Maşallah ben görmeyeli büyümüş, kaç yaşında oldu?.

— Efendimiz on ikisini bitirdi.

— Galatasaray sultanisine gidiyor değil mi?.

— Evet efendim üçüncü sınıftadır, bülbül gibi de fransızca söylüyor.. demez mi?.

Vay başıma gelen. Şimdi foya meydana çıkarsa ne yapmalı?.

Bayan bana fransızca hitap etti:

— *Qui est votre professeur de français?.*

Ben tabii bir kelime anlamadım. Kulaklarıma kadar kızardım. Başımı önüme eğdim. Taş gibi durdum.

— *Voyons pourquoi vous ne parlez pas?.*

Bende gene derin bir sükût!.

— *Est-ce que vous avez honte?.* ...

Bir kelimesini anlamıyorum ki, cevap vereyim.

Nihayet validemе döndü:

— Çocuğu fazla sıkmayalım, utandı, utandı! dedi.

Fakat bu sırada annem yanıma geldi ve kulağıma:

— Haftalık yüz paraya indi! dedi.

Selim Sırrı Tarcan

(*) O zamanın beş kuruşu bugünkü yirmi beş kuruştan fazlaydı.

Karşıyakanın telefon hattı bozuldu

Karşıyakadan bir görünüş

İzmir (Akşam) — Geçenki fırtınadan İzmirle Karşıyaka arasındaki otomatik telefon kablosu, denizde demir tarayarak kaza tehlikesi geçiren Tan vapurile bir Alman vapuru taraflarından koparılmıştır. Bu yüzden İzmir - Karşıyaka arasında telefon mükâlemesi mümkün olamamaktadır.

Şirket mühendisleri, kabloyu tamir için bir haftadan beri denizde şat üzerinde çalışmakta oldukları halde tamir işini bitirememişlerdir. Kablonun tamiri işi, şirkete mühim bir masraf yükleyecektr. Karşıyakalılar, Karşıyakada da otomatik telefonla görüşememekte olduklarından dilsiz vaziyete düşmüşlerdir.

Belediye, Karşıyaka rıhtımını parke döşemek için keşif yaptırmaktadır. Bu işin yüz bin liraya ihtiyaç göstereceği anlaşılmaktadır.

Karşıyakadaki Bostanlı bataklığı belediye tarafından tamamen kurutulmuş ve bataklığın halka muhtelif şekilde iras ettiği zararlar ortadan kaldırılmıştır.

Sinema

Jean Harlov zehirlendi

Makiyaj için kullanılan malzeme deriye işlemiş

Hollivuttan sızan bir habere göre Jean Harlow üç haftadanberi çok tehlikeli bir surette hastadır. Bu hastalığından sadece artistin birkaç samimî dostu ve Metro-Goloyn Mayer kumpanyasının yüksek erkânı haberdardır. Herkesten gizli tutulan bu hastalığın bir zehirlenme olduğu rivayet edilmektedir. Artisti tedavi eden doktor bir gazetecinin sorgusuna şu cevabı vermiştir:

— Biran geldi ki, tamamile ümidimizi kesmiştik. Zehir makiyaj için kullanılan zehirli marelerin deriye işlemiş ve bütün vücude yayılmıştı. Bereket versin yapılan birkaç nazik ameliyat neticesi yıldız şimdilik tehlikeyi atlatmış bulunuyor. Maamafih iyileşmesi için daha çok uzun tedaviye ihtiyaç vardır.

Jean Harlow'un zehirlenmesi herkesi telâşa düşürmüştür. Makyaj için kullanılan krem ve boyalar esaslı bir surette muayene ediliyor.

San Fransisko adında yeni bir film çeviren Jeanette Mac Donald ve Clark Gable

Hayvan besliyen artistler

Holivutta sinema artistleri arasında hayvan beslemek merakı çoktur. Biniciliğe meraklı olanlar at beslerler. Bunların başında Jean Harlow, Norma Sheaer ve Gary Cooper gelir. Fransız artistlerinden Rene Lefevre'de ata çok meraklıdır. Hattâ yarış atları bile vardır.

Bir kısım artistler kedi meraklısıdır. Bunlar arasında Joan Cravford, Jeanette Mac Donald, Dolores del Rio pek meşhurdur. Köpek meraklılarına gelince, Sylvia Sidney, Mirna, Loy, Claudette Colbert köpekleri çok severler. Jean Harlow, at kadar köpeğe de meraklıdır. Evinde birkaç köpek vardır. Fransız ve Alman sinema artistlerinden birçoğu köpek meraklısıdır.

Amerikada bazı artistler garip hayvanlara meraklıdır. Meselâ Leila Hyams aslan besler, Medğ Evans keçi sever.

Sinema haberleri

★ Moris Şovalye geçende Mısıra gitmişti. Fransız artisti Kahirede bazı tiyatrolarda şarkı söylemiştir. Yakında Fransaya dönecektir. Fransada yeni bir filim çevirmeğe başlıyacaktır.

★ Marlene Dietrich Hollivuta vasıl olmuştur. Bu ay içinde yeni filmini çevirmeğe başlayacaktır. Bu filmi meşhur rejisör Lubiç idare edecektir.

★ Henry Garat'nın çocuğu iki yaşını doldurmuştur. Artist yakında çevireceği filmde oğluna da rol verecektir.

★ Hollivutun meşhur artistlerinden Sylvia Sidney'in Alman sahne vazı Fritz Lang ile evleneceği bildiriliyor. Fritz Lang evvelce, senaryo muharriri Théa von Harbou ile evli idi. Geçen sene boşanmışlardı. Alman sahne vazı, Amerikalı artistin yanından hiç ayrılmıyor.

★ Hollivutun küçük artisti Şirley Noel münasebetile stüdyoda çalışan memurların çocuklarına bir ziyafet vermiştir. Küçük artist ve davetlileri bütün gün koşup eğlenmişlerdir.

Yukarıda yeni bir artist Priscilla Lanson, aşağıda Cylvia Sidneyin son resmi

Garip bir moda

Suvarelerde gecelik entari giyiliyor!

Hollivutta birçok yıldızlar süvarelere gecelik entari ile gidiyorlarmış... Bu modayı ortaya çıkaran genç yıldızlardan Madeleine Carrol'dur. Madeleine geçende Avrupaya gelmiş, Parisi ziyaret etmiş ve terzilere birçok elbiseler sipariş etmiştir. Bunların arasında ağır gecelikler de vardı.

Bu gecelikler âdeta süvare elbisesinden farksız olmuştur. Bunun için artist Hollivuta dönünce bunlardan birini bir suvarede giymeği tecrübe etmiştir. Bu tecrübe büyük bir muvaffakıyetle neticelenmiştir. Herkes «Aman ne güzel süvare elbisesi» diye etrafını sarmıştır. Bunun süvare elbisesi değil, gecelik entari olduğu anlaşılınca diğer yıldızlar da süvare için gecelik entari ısmarlamağa başlamışlardır!.

Metro Goldvinin yeni filminden bir sahne

Greta Garbo ve aşk

Artist aşk hakkındaki düşüncelerini anlatıyor

Meşhur sinema yıldızı Greta Garbo aşk hakkında bir makale yazmıştır. Artist diyor ki:

«Aşk hakkında fikrimi sordular. Düşüncelerimi anlatacağım. Her şeyden evvel şunu söyliyebilirim ki, ben âşık değilim. Bunun için aşktan afakî surette bahsedebilirim.

Bir gün bir delikanlı ile tanıştım. Bana: «Aşk fevkalâde bir şeydir. Sana seni nasıl gördüğümü anlatayım.» dedi. Şu cevabı verdim:

— Rica ederim zahmet etme. Ben kendimi pek iyi bilirim.

Bu genç bana âşıktı. Aşkın fevkalâde bir şey olduğu hakkındaki fikir pek doğru idi. Aşkın insanı kör ettiğini söylerler. Bu neye benzer bilir misiniz? Ziyanın çokluğundan gözlerin kamaşmasına. Güneşe bakan gözlerini kapatmalıdır. Demek istiyorum ki, insan kapalı gözle sevilmelidir.

Ekseriyetle: «Aşk en büyük kuvvettir» denir. Doğrudur. Birçok kadınlar bilirim ki, etraflarında bedbaht âşıklar gezdirmekten hoşlanırlar. Bu bedbahtların halini kendi yüksekliklerine delil sayarlar. Bence böyle düşünmek doğru değildir. Ben aşkı bir nevi zehire benzetirim. Hani muayyen bir miktardara kadar alınırsa ilâç vazifesini gören zehire... Aşk iyidir, fakat ölçüyü geçmemek şartile. O zaman insanı zehirler. Aşk için yaş yoktur. Derler ki, bir zaman 85 yaşlarında bir Fransız kadınına sormuşlar: «İnsan aşkın pençesinden kaç yaşlarında kurtulur?» şu cevabı vermiş:

— Ben nasıl bileyim. Henüz o çağa gelmedim.

Kalbinde hakikî, manevî bir aşk taşıyan, ulvî saadete kavuşmuş demektir.

Sinema haberleri

★ Fransız sinema artistlerinden Marie Glory Amerikaya gidiyor. Fakat filim çevirmek için değil, dinlenmek ve Amerikayı görmek için... «Amerikalılar Avrupaya geliyorlar, burasını gezip görüyorlar, biz neden Amerikaya gitmiyelim?»

★ Sinema yıldızlarından çoğu yılbaşı tatillerini karlı dağlarda geçirmişlerdir. Fransız artistlerinden bir kısmı İsviçreye, bir kısmı Chamonix'e gitmiştir.

AKŞAM — SPOR

C. F. R. bugün geliyor

Bükreşte futbolcülerimizle karşılaşmaktan cayan bu kuvvetli takım buradaki maçlarında ne yapacak?

Şehrimizde iki maç yapacak olan Romanyanın C. F. R. takımı yaptığımız tahkikata göre bugün öğleden sonra Daçya vapurile limanımıza gelecektir. Saat on beş, on altı sularında gelecek olan sporcu misafirleri rıhtımda, alâkadar dört klübün mümessilleri karşılayacaklardır.

Beşiktaş, Fenerbahçe, Galatasaray ve Güneş klüplerinin ecnebi takımlarla temasları organize etmek üzere yaptıkları anlaşmanın ilk teşebbüsü olan C. F. R. maçlarının şehrimizde alâka uyandıracağına şüphe etmiyoruz. Çünkü Fenerbahçe - Güneş muhteliti evvelki sene Bükreşe gittiği zaman bu C. F. R. takımı, futbolcülerimizle, para fedakârlığı mukabilinde bile karşılaşmaktan çekinmişti. C. F. R., seyahata çıkan Türk takımını kutu gibi ufacık bir sahada oynatmak istemişti. Bizimkiler de mükemmel, büyük ve çimen bir saha olan Onef stadında oynamakta ısrar etmişlerdi. C. F. R., bin bir bahane icad ederek buna katiyen yanaşmamış, bunun üzerine de iki klübümüz alacakları paradan vaz geçerek ikinci maçı oynamadan dönmüşlerdi.

16 defa beynelmilel sol muavin Roffinsky

C. F. R. NASIL TAKIMDIR?

C. F. R. nin bütün futbolcüleri, resimlerinden de anlaşılacağı gibi, boylu poslu, atlet oyunculardır. Romanya futbolünde daima iyi bir mevki muhafaza etmiştir. Aralarında milli takımda az veya çok defa yer almış futbolcüler vardır. Hele içlerindeki birkaç Macar, evvelce Macar milli takımında olduğu gibi sonra da Romanya milli takımına girmişlerdir.

Romanya şimendiferlerinin klübü demek olan C. F. R., Romanya milli kümesinin en sayılı takımlarından biridir.

DÖRTLER KOMBİNEZONUNUN KARARI

Geçen akşam toplanan dörtler komitesi maçların Galatasaray - Beşiktaş ve Fenerbahçe - Güneş muhtelitlerile oynamasına karar vermişlerdir.

Dün, komitede bulunan murahhaslardan birisile görüşerek sorduk:

— Niçin takım maçları değil de muhtelit maçları?.. Ve niçin Galatasaray - Beşiktaş ve Fenerbahçe - Güneş muhtelitleri de meselâ Fenerbahçe - Galatasaray ve Beşiktaş - Güneş, yahud Fenerbahçe - Beşiktaş ve Galatasaray - Güneş muhtelitleri değil?..

C. F. R. nin sol açığı Bogdan

Muhatabımız gülerek cevap verdi:

— Bunun birçok sebepleri var:

Evvelâ: Bu takımı, dört klübün organizasyon komitesi getiriyor. Böyle olunca iki maç yapacak olan bu takımla meselâ Fenerbahçe, Galatasaray takımları tek oynasınlar da Beşiktaş ve Güneş oynamasınlar olmaz. Her biri için ayrı ayrı bu nokta varid dir.

İkincisi: C. F. R. takımı, Bükreşte de gördüğümüz üzere cidden kuvvetli, atlet elemanlardan mürekkep, amatör kadar canlı fakat profesiyonel bir takımdır. Tek takım halinde bunları yenmek kabil olsa bile pek kolay değildir. Halbuki biz Bükreşe muhtelit halinde gitmiştik. C. R. F., orada oynamayışını, muhtelitimizden yıldığına değil, bin türlü başka sebeplere atfetmişti. O zaman biz C. F. R. ye İstanbula gelirlerse herhangi iki klübümüz muhtelitile oynamalarını teklif etmiştik. Kabul etmişlerdi. Görüyorsunuz ki, iş iddiaya binmiştir.

Üçüncüsü: Niçin Beşiktaş - Galatasaray ve Fenerbahçe - Güneş muhtelitleri dediniz, değil mi? Çünkü Bükreşe Fenerbahçe - Güneş muhteliti gitmişti. Fenerbahçe - Güneş muhteliti orada karşısından kaçan takımdan burada intikam almak arzusundadır...

— Peki, ya Beşiktaş - Galatasaray muhteliti kazanır da Fenerbahçe - Güneş muhteliti kaybederse?.

— O zaman da onlara deriz ki: «Biz de, sizin korktuğunuz takımdan da üstünü vardır.

— Ya iki muhtelitimiz de kaybederse?.

Muhatabımız işi lâtifeye döktü:

— O zaman da onlara deriz ki: «Siz dünya şampiyonu olabilecek bir takımsınız, yolunuz açık olsun!»

GALATASARAY - BEŞİKTAŞ MUHTELİTİ

İlk maçı yapacak olan Galatasaray - Beşiktaş muhtelitinin nasıl yapılması lâzım geldiğini, tesadüf ettiğimiz, sporle alâkadar beş on kişiye sorduk. Herkes kendine göre bir takım yaptı. Bunlar az çok değişik şekillerdir. Bunların hepsini burada ayrı ayrı yazıp takımı yapmakla mükellef olanların vazifelerini güçleştirmek istemiyoruz. Yalnız Galatasaray - Beşiktaş muhtelitine girmeleri hususunda herkesin ittifak ettiği, bizim de makul bulduğumuz isimleri yazmakla iktifa edeceğiz:

Bunlar iki müdafi: Hüsnü (Beşiktaş), Lütfi (Galatasaray), Sol muavin: Feyzi (Beşiktaş), merkez muavini: Salim (Galatasaray), Sol iç: Şeref (Beşiktaş), Merkez muhacim: Gündüz (Galatasaray), Sağ açık: Necdet (Galatasaray) dır.

Bu isimlere göre takımın dolu ve açık yerlerini şöyle tesbit edebiliriz:

★
Lütfi Hüsnü
Feyzi Salim ★
★ Şeref Gündüz ★ Necdet

Demek ki, dört mevki: Kaleci, sağ muavin, sağ iç ve sol açık için Galatasaray ve Beşiktaş futbolcüleri arasından en münasipleri bulunup yerlerine konulursa Galatasaray - Beşiktaş muhteliti oldukça kuvvetli bir takım halinde sahaya çıkar.

İkinci muhtelitten de daha sonra bahsedeceğiz. — *S. G.*

Kaliforniyada basketbol nasıl oynanıyor?

Soğuklardan, kardan, fırtınadan haberi bile olmıyan Kaliforniyada genç kızlar basketbolü suyun içinde oynuyorlar. Avrupada havalar ısındığı zaman basketbolün bu yeni şekli Avrupada da moda olacak mı acaba?

Böyle görmek isteriz!

Fenerbahçe ile Güneşin spor rakabetine halel getirmeden kurdukları samimiyet nümune olacak kadar güzeldir

Fenerbahçe ile Güneş, sporda ve bilhassa futbolde iki rakiptir. Bu rekabetin en yakın en canlı, fakat temiz bir misalini daha geçen pazar Taksim stadında, altı bin seyirciyi heyecandan heyecana sürükleyen Fenerbahçe - Güneş maçında gördük.

Spordaki bu tabii rekabetin, ötedenberi her hususta biribirlerine karşı çok dost geçinen bu iki klüp arasındaki samimiyeti bozmaması lâzım geldiğini her iki taraf da takdir etmiş bulunmaktadırlar. Bu, iftiharla kaydedilmeğe değer bir noktadır.

Geçen cumartesi günü Güneş klübü senelik kongresini yapmıştı. Kongrede okunan idarî raporda birçok meseleler mevzuu bahis edilirken Güneşin «bütün klüplerle dost ve samimî geçinmeği şiar edindiği» kaydedildikten sonra bilhassa Fenerbahçenin klübün kuruluşundan beri gösterdiği dostluğun gittikçe derinleştiği teşekkürle tebarüz ettiriliyordu.

Akşam, bir klübün mesaisini güzel bir şekilde hülâsa eden raporu sütunlarına geçirmişti. Bu raporu sütunlarımızda okuyan Fenerbahçe idarecileri Güneşe aşağıya aldığımız çok samimî mektubu göndermişlerdir. Fenerbahçe ile Güneşin spor rekabetine halel getirmeden kurdukları bu samimiyet nümune olmağa ve alkışlanmağa değer asil bir harekettir.

GÜNEŞ KLÜBÜ BAŞKANLIĞINDA:

«Son kongrede ve okunan raporda klübümüz hakkında izhar buyurulan teveccüh ve muhabbetten dolayı duyduğumuz zevk ve şükran hislerimiz çok derindir.

Fenerbahçenin Güneşe karşı gösterdiği sempati ve sevginin, belli başlı amilleri arasında, memleket sporuna hizmet kaygısı da vardır. Bu hizmetin semerelerini iktitaf edebilmek duyduğumuz zevk ve hazzı tazif etmektedir. Güneşin ömrünün Güneş kadar uzun ve nurlu olmasını temenni etmekte ne kadar haklı olduğumuzu ve bu temennide ne kadar isabet gösterdiğimizi son maç beliğ bir surette meydana çıkarmıştır.

Spor sahasındaki asil rekabet, Fenerbahçeye daha fazla çalışmak ve binnetice memleket sporuna ve gençliğine daha fazla müfid olmak gayretini vermektedir. Bu itibarla Güneşe olan muhabbet ve hürmetlerimizin günden güne yükselmekte olduğunu tekrar eder, bu fırsatla da derin sevgilerimizi teyid eyleriz.

Fenerbahçe spor klübü ikinci reis
Hayri Celâl

Sanki: "Yakaladım seni!„ diyor

Dünya ağır siklet boks şampiyonu Amerikalı Braddock ile şampiyonluk çalenceri Alman Schmeling'in karşılaşması, bundan bir müddet önceye kadar mühim bir mesele halini almıştı. Zenci boksör Joe Louis'i umulmadık bir şekilde nakavt ettikten sonra doğrudan doğruya dünya şampiyonu Braddock ile döğüşmek isteyen Schmeling bir zaman bu arzusuna muvaffak olamamıştı. Çünkü gerek Amerikalı organizatörler, gerek dünya şampiyonu, bu maçı mümkün olduğu kadar uzağa atmak için bin bir bahaneler icad ediyorlardı. Nihayet bu iki boksör, dünya şampiyonu, bu maçı mümkün olduğu kadar uzağa atmak için bin bir bahaneler icad ediyorlardı. Nihayet bu iki boksör dünya şampiyonluğu ünvanı için 937 de Nev-Yorkta karşılaşmak üzere aralarındaki kontratı geçenlerde imzalamışlardı.

Amerikalı organizatörler reklâma büyük ehemmiyet verirler. Bu yüzdendir ki, kontrat imzalandıktan sonra iki boksörün yukarıda fotoğrafını çektirmişlerdir. Resimdeki vaziyet çok enteresandır. Ötedenberi bir kovalamaca şeklini alan bu maçın nihayet yapılacağını göstermek için Alman boksöre Amerikalı karşısında, sanki: «Bu sefer, seni yakaladım!» der gibi bir tavır aldırmışlardır.

Resimde pek iyi görüleceği üzere pek az maç yapmış olan Braddock'un yüzü hiç bozulmamış olduğu halde Schmeling'in yüzü yaptığı birçok maçların izlerini taşımaktadır.

Haftalık piyasa

Yılbaşı tatili münasebetile piyasa durgundu fakat fiatler sağlamıdır

Bu hafta piyasada, umumî durgunluk vardı. Yılbaşı tatilleri münasebetile, Avrupa piyasalarından ihracat maddelerimize karşı olan talepler azaldı.

Yılbaşı tesirleri haricinde, piyasada geçen haftalara nisbetle değişiklik yoktur. İhracat maddelerimizin bu hafta içinde geçirdiği vaziyeti birer birer aşağıya yazıyoruz:

Buğday — Türkiye buğdaylarına talepler artmaktadır. Alman firmaları bir ton buğdaya 78 lira vermektedirler. Dış piyasalardan taleplerin fazla oluşu, fiatlere tesir etmiyor. Sebebi de Anadolu ve Trakyadan şehrimize fazla miktarda mal gelmesidir.

Arpa — Türkiye - İtalyan ticaret anlaşması, arpa ticareti üzerine iyi tesir yapmıştır. Arpa tacirleri, İtalyan firmalarına arpa satmak için müzakerelerde bulunmaktadırlar. Diğer taraftan Alman firmaları da arpalarımıza talip olmaktadır. Bir ton arpaya 57 lira vermektedirler.

Mısır — Fiatlerde değişiklik yoktur. Hükûmet Glikoz fabrikalarından aldığı istihlâk resmini arttırmıştır. Bu yüzden glikoz sarfiyatının azalacağından, netice itibarile mısır fiatlerine tesir edeceğinden şüphe olunmaktadır.

Tiftik — Yılbaşı yortularına rağmen tiftik piyasasındaki hararet devam etmektedir. Yalnız Alman firmaları, yortular münasebetile iş yapmamışlardı. Bu esnada piyasayı boş gören Sovyet ticaret mümessilliği mühim miktarda tiftik almıştır. Bundan başka Sovyetler piyasadan yapağı da almışlardır.

Fındık — Piyasada sükûnet devam etmektedir. Yakında Alman firmaları tarafından yeniden siparişler başlayacaktır. Piyasada böyle ümidler olduğu için fiatler sağlam bir vaziyette durmaktadır.

Zeytinyağı — Son hafta içinde Anadoludan şehrimize 200 ton kadar zeytinyağı gelmiştir. Zeytinyağı fiatleri pahalı olduğu halde, gene dışarıya satılmaktadır. Zeytinyağlarımızı, en ziyade İngiltere piyasasından istenilmektedir.

Balmumu — Fiatler yükseliyor. Geçen sene kilosu 80 kuruşa olan balmumları, bu sene 86 kuruştur. Bulgaristandan balmumlarımıza karşı yeniden siparişler başlamıştır.

Yumurta — İhracat yok denecek kadar azalmıştır. Türkiye - İtalya anlaşması münasebetile, İtalyaya ihracat yapılacağı ümid edilmektedir. Ufak partiler halinde de, Yunanistana ihracat devam etmektedir.

Tütün — Piyasa hararetini muhafaza etmektedir. Yakında İtalyan reji idaresinden bir heyetin Türkiyeye geleceğinden bahsedilmektedir.

İstanbul mıntakasında, tütünler denk yapılmaktadır. Son hafta içinde Polonya, Suriye, Belçika, Almanyaya ihracat yapılmıştır.

Afyon — Uyuşturucu maddeler inhisarı piyasadan 1000 sandık mal almıştır. Bundan dolayı piyasada büyük bir memnuniyet vardır. İhracat yoktur.

Yaş meyva ihracatı — Sovyet Rusyanın Türkiyeden ne kadar portakal alacağı henüz belli değildir. Alâkadarlar buna merak etmektedir. Elma ihracatına gelince, geçen sefer de yazdığımız gibi, bu sene Türkiye elmaları pahalı olduğu için Avrupa piyasalarından ümid edilen talepler olmamıştır. Yalnız Rizenin Lâz elmaları ucuz olduğu için, ihraç edilebilmektedir. Bu nevi elmaların İstanbulda toptan kilosu 3 kuruştur. Fakat manavlarda 15 kuruşa satılmaktadır. Maamafih Türkiyede bu sene yaş meyva ihracatına başlanmış sayılamaz. Yaş meyva üzerine iş yapan müesseseler, bu seneyi de bir tecrübe devresi diye kabul etmektedirler. Gelecek sene İş ve Ziraat bankalarının iştirakile yaş meyva ihracatı için bir şirket kurulacaktır. Şirket Karadenizin elma ihraç eden Pazar limanında şimdiden tesisata başlamıştır. Pazar limanında köylüden elma toplamak için, istasyonlar kurulacaktır. Her istasyonda elmalar tasnif edilecek, ambalâjı yapıldıktan sonra sandıklara konulacaktır. — *H. A.*

Ticaret ve zahire borsası

6 Kânunusani fiat ve muameleleri

1 — İthalât: Buğday 779, çavdar 150, yapak 130,1/2, un 45,1/2, mısır 105, arpa 28, mercimek 15,1/2, nohut 12, kuşyemi 24,3/4, bulgur 1, iç badam 2,3/4, pamuk yağı 49,1/4, zeytin yağı 66,, susam 8,1/2, tiftik 1, pamuk 40, susam yağı 3 ton.

İhracat: Yapak 143,3/4, iç fındık 4,3/3, keten tohumu 9,3/4, iç ceviz 3 ton.

2 — Satışlar:

Buğday yumuşak kilosu 6 kuruş 20 paradan 6 kuruş 35,1/2 paraya kadar, buğday sert kilosu 6 kuruş 30 paradan 6 kuruş 32,1/2 paraya kadar, arpa kilosu 5 kuruştan 5 kuruş 5 paraya kadar, çavdar kilosu 5 kuruş 30 paradan 5 kuruş 35 paraya kadar, burçak kilosu 4 kuruş 35 paradan, mısır sarı kilosu 4 kuruş 30 paradan 5 kuruşa kadar, mısır beyaz kilosu 4 kuruş 25 paradan 4 kuruş 30 paraya kadar, susam kilosu 17 kuruş 10 paradan, iç fındık kilosu 71 kuruştan.

3 — Telgraflar 5/1/937

Londra Mısır Laplata 2. ci kânun tahmili korteri 24 Şi. 1,1/2 Pe. Ki. 3 Kr. 41 S., Londra keten tohumu Laplata 2. ci kânun tahmili tonu 12 Ster. 7,1/2 Şi. Ki. 7 Kr. 52 S., Anvers arpa Lehistan 2. ci kânun şubat tahmili 100 kilosu 117 B. Frank Ki. 4 Kr. 97 S., Liverpul buğday mart tahmili 100 libresi 9 Şi. 11,1/4 P. Ki. 6 Kr. 82 S., Şikago buğday Hartvinter mayıs tahmili buşeli 132,3/4 sent Ki. 6 Kr. 13 S., Vinipek buğday Manitoba mayıs tahmili buşeli 126,1/2 sent Ki. 5 Kr. 84 S., Hamburg iç fındık Giresun derhal tahmil 100 kilosu 155 R. Mark Ki. 78 Kr. 41 S., Hamburg iç fındık Levan derhal tahmil 100 kilosu 155 R. Mark Ki. 78 Kr. 41 S.

BORSA

Istanbul 6 Kânunusani 1937

(AKŞAM KAPANIŞ FİATLERİ)

Esham ve Tahvilât

İst. dahilî	96,50	İş. B. Hamiline	10,—
Kuponsuz 1933		» Müessis	83,—
istikrazı	97,25	T.C. Merkez	
Ünitürk I	22,67,50	Bankası	93,—
» II	21,30,—	Anadolu his.	22,25
» III	21,20,—	Telefon	6,75
Mümessil I	41,—	Terkos	11,75
» II	37,95	Çimento	13,15
» III	—	İttihat değir.	10,60
İş Bankası	10,—	Şark »	0,75

Para (Çek fiatleri)

Paris	17,01,25	Prağ	22,71,50
Londra	618,—	Berlin	1,97,65
Nev York	79,40,—	Madrit	7,55,66
Milâno	15,10,50	Belgrad	34,54,70
Atina	88,35,—	Zloti	4,20,75
Cenevre	3,47,50	Pengo	4,36,75
Brüksel	4,71,44	Bükreş	108,44,42
Amsterdam	1,45,25	Moskova	24,98,—
Sofya	64,72,50		

Eminönü Halkevinden:

İş Mecmuası tarafından tertip edilen Felsefe ve İçtimaiyat konferanslarının birincisi Üniversite Ordinaryüs profesörlerinden Mustafa Şekip Tunç tarafından bugün saat (17,30) da Evimizde verilecektir. Konferans mevzuu (Türkiyede Felsefî hayatın inkişafını temin edecek hazırlıklar dır.

Herkes gelebilir.

Kadıköy Halkevinden:

Kadıköy Halkevi Sosyal yardım şubesi bu sene Kadıköy Süreyya salonunda büyük bir kış balosu tertip etmiştir. Köyün fakir ve muhtacı himaye yurddaşlarını seven ve şubenin âzası olan vatandaşların 9 ikinci kânun 937 cumartesi akşamı verilecek bu baloya teşriflerini rica ederiz.

Avrupa felâket arifesinde midir?

Loyd Corc: "Rüzgâr şiddetle harb istikametinde esiyor„ diyor

İngilterenin umumî harp esnasındaki meşhur başvekili Lloyd George, Daily Ekspres gazetesine yazdığı bir makalede Avrupa ahvali hakkındaki intibalarını anlatıyor. Bunların şayanı dikkat olanlarını nakilediyoruz:

Dünya devlet adamlarını harp isteyenler ve istemeyenler diye ikiye ayırmak doğru olmaz. Hepsinin korktukları felâketin önünü almak için endişe ettiklerini söylemek doğru olur, fakat hepsi de maalesef kendilerini bu felâkete sürükliyecek yolu takip ediyorlar. Hem gayet samimî bir surette bu yolun kendilerini salaha çıkaracağını düşünerek.

Bu, milletlerin tarihinde yeni birşey değildir. Umumî harpten evvel Avrupanın başında ayni belâ vardı. Elân bu belânın iztırabını çekiyoruz.

1914 den evvel herkes silâhların sulhü temin hususunda en emin garanti olduğunu düşünüyordu. Bu kanaat harbe müncer olduğu gibi harbi de o nisbetle müthiş yaptı.

Versay muahedesi Almanyayı silâhlarından tecrid ettiği halde Fransa gene emniyeti silâhlanmakta aradı. Bu, tekrar Almanyanın silâhlanmasına müncer oldu. Bu suretle yeni bir silâhlanma yarışından daha çılgın bir yarış bütün dünyada silâhların miktarı, kudreti ve bahası gittikçe artmaktadır. Son on sene zarfında Avrupada silâh masrafı üç misline çıkmıştır.

Almanya kudretli bir ordu, donanma ve hava kuvveti vücude getirmek için çocuklarının ekmeklerine sürdükleri yağı alıyor.

Bartunun miras bıraktığı Fransız - Rus anlaşması Almanyayı bu adımı atmağa sevketmiştir. Fakat bir taraftan Almanya Rusyadan korkarken, diğer taraftan Rusya, Çekoslovakya ve Polonya ile Litvanyanın Almanyadan korktuklarını unutmamak lâzımdır. Korku mütekabildir.

İtalya'da hazırlanmaktadır. Fakat Mussolini harbi umumîde olduğu gibi şimdi de soğuk kanlılıkla hangi tarafı iltizam etmenin faideli olacağını kestirmeye çalışmaktadır.

Mussolini Hitler gibi mütaassıp bir komünist aleyhtarı değildir. Herkes sanki ateşmiş gibi Rusyadan kaçarken o teşriki mesai etmişti. O işine geldiği tarzda İngiltere, Fransa veya Rusya ile teşriki mesai edecek veya onların aleyhine dönecektir. Hattâ şimdi şu satırları yazarken aldığım malûmat İnglitere ile yaptığı anlaşma neticesi general Frankoyu tutmaktan vaz geçtiğini ve hattâ bu hususta son müttefiki Hitleri de ikaz ettiğini bildiriyor. Eğer bu işte muvaffak olursa nihayet Avrupa serbes bir nefes alacaktır.

Avrupada rüzgâr şiddetle harp istikametinde esiyor, muhtelif memleketlerde sayısız birçok siyasiler sergüzeştçiler, yazıcılar felâketi getirmek için ellerinden geleni yapıyorlar. İspanyol yarım adasında sema kıpkırmızıdır.

Hiç bir suretle Avrupanın yakında kül olacağını söylemek istemiyorum. Ben ne bir velvele verici ne de bir bedbinim. Yalnız işaret etmek istiyorum ki, bu kadar patlayıcı maddenin mevcud olduğu bir yerde sıkı tedbir almazsanız şimdiye kadar eşi görülmemiş bir felâkete uğrarsınız.

Maamfih mesuliyet hissine malik birçok devlet adamlarının tedbirler almağa başladıkları görülüyor. Avrupa için işte selâmet ümidi burada!.

Konferans ve konser

Kadıköy Halkevinden:

8 ikinci kânun 937 cuma akşamı saat 21 de Evimiz salonunda Bay Mehmed Behçet Yazar tarafından (Genç romancılarımız ve eserleri) adlı bir konferans verilecektir. Konferanstan sonra konser. Bütün yurddaşlara açıktır.

★

Şişli Halkevinden:

8 ikinci kânun cuma günü akşamı saat 21 de Nişantaşı Rumeli caddesindeki Halkevimizde doktor Muzaffer Şevki tarafından zayıflık hakkında bir konferans ve 12 kişilik Mandolinata takımı tarafından da bir konser verilecektir. Herkes gelebilir.

SARAY ve BABIÂLİNİN İÇ YÜZÜ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme iktibas hakkımahfuzdur.

Tefrika No. 809

Abdülhamidin bir suali: Mısır hidivinin Arnavutluk prensi olmasına çalışılıyormuş. Mütaleası nedir?

Said paşa son cümlesini buna ima için ilâve eylemişti. Tahsin paşa muhatabının maksadını anladı.

— Müslüman oğlu müslümanım! Aptestim de üstümde. Yemin ediyorum!

Mukaddemesile Said paşaya muhabbet ve hulûsundan bahsetti ve çıkıp gitti.

Tahsin paşaya emniyet edemiyen Said paşa sözlerinin ziyade veya noksan arzına meydan bırakmamak için ne demiş ise mabeyin başkitabetine resmen bir tezkere ile bildirdi ve vükelâ meclisine riyaset edecek zatın da tayinini istedi.

Mabeyinci Arif bey geldi, şu iradeleri tebliğ etti:

— Kendisine üç şey teklif ediyorum. Biri bugün meclis günüdür. Ya şeyhislâm efendiye ya Abdürrahman paşaya vekâleten meclise riyaset etmesini bildirsin. İkincisi istifasını olmamış hükmüne koysun. Hasta olduğundan bahsederek affına müsaade etmemi istida etsin; ben de azledeyim; hattımda dahi öyle ilân ederim. Üçüncüsü: Yanıma gelir, istifasının sebeplerini söyler, ya azlederim, yahut etmem. Eğer azledersem emaneti - mührü hümayunu - mabeyinde almam! Kendisini doğruca konağına gönderirim. Bir iki saat yahut bir gün sonra birini gönderir, mühürü aldırırım!

Said paşa — Bu sabah takdim ettiğim tezkerede vükelâ meclisine riyaset edecek zata doğruca haber gönderilmesini arzetmiştim. Tezkerem henüz takdim edilmemiş olmalı ki böyle irade buyrulmuş. Beni istifaya mecbur eden şeyler devlet işlerini iyi idareye mâni olan hallerdir. Vücudca rahatsızlığım var ise de iş göremiyecek derecede hastalığım yoktur. Teshilâta nail olsaydım devlet hizmetinde vücudümü ifna edinciye kadar çalışmayı tabiî bir vazife addederdim. Mührü hümayunun sarayda veya hanemde istirdadı bence müsavidir. Huzura gelmediğimde şayet memuriyete devam sureti irade buyurulursa muhalefet etmek edebe mugayir olur. Şu hal ile işte bulunmak ise manevî mesuliyeti sebebile mülâhazama mugayirdir. İstirhamıma müsaade buyrulmasını niyaz ederim.

Arif beyin de avdetinden sonra Said paşa vükelâ meclisine Abdürrahman paşanın riyaset etmesi iradesini havi mabeyin başkitabetinden bir telgraf aldı!

Bir saat sonra Arif bey tekrar geldi.

— Şevketmeab efendimiz buyuruyorlar ki: (Geçen gün kendisini gördüğümde bana muhabbetin var ise devleti ecnebî devletlerin bir tebliği karşısında bulundurma demiştim. Rumeliye devletlerin bir müdahalesi vuku bulursa mesuliyeti Babıâliye aittir. Diye de daha evvel bir haber göndermiştim! Ben bunları kendisini işe teşvik için söylemiştim. Yoksa bana müveddeti olduğunu bilirim. Bir de kendisi mesuliyetten bahsediyor. İnsan kudreti yettiği kadar çalışır. Ama istediği müyesser olmazsa o kaderin hükmüdür. Kendisi ders görmüştür! Buralarını bilir. İşten ayrılmak istemesi iki refik yola çıktıktan sonra birinin geriye dönmesine benziyor. Beni bir, iki defa gücendirmiş idi. Bu defa da gücendirirse ebediyyen kendisini istihdam etmem!

Said paşa — Bizleri mesul edecek kendileridir. Zatı şahaneleri vazifelerini hakkile yapmıyanları mesul tutmamak isterlerse buna kadirdirler. Lâkin bir de manevî mesuliyet vardır ki ondan kimse kurtulamaz. Benim ihtirazım o mesuliyettendir. İtikadımca bu devletin mevcudiyeti Rumeli kıtasının elimizde kalmasına mevkuftur. Allah etmesin, o kıtanın merkeze irtibatına halel gelecek olursa İstanbul er, geç tehlikeye girer; içtimaî heyetimiz inhilâle uğrar. Ben ıslahatı tehlikeyi def için isterdim ve ihtiyarımızla yapalım dedim. Böyle yapar isek hariçten müdahale edilmiyeceğini devletlerden bazıları da ihtar etmişlerdi. Lâkin maruzatım başka suretlerde tefsir olundu. Bir defa icraata karar verdik. Simdi de kararlar işkâl olunuyor. Bir taraftan da (ıslahat lâzım olsa bile bu derecesi çok idi!) diye infialler gösteriliyor. Bundan fazla kararları değiştirmeğe yollar hazırlanıyor. Bu hallere nazaran devletler nihayet bu işe müdahale edeceklerdir. Bunun neticesi de dediğim elîm hale müncer olacaktır. Ben işin o dereceye gelmesine sadakatim hasebile kail olamıyorum.

Makedonyada barut fıçısı

Mademki bu âcizin ders gördüğünden de bahis buyurulmuş, bu meseleyi nasıl öğrendiğimi de arzeyleyim. Biz Kul iradesini sarfeyler, Allah fiili halkeyler itikadındayız. İrademizi hilâfa sarfedip neticeyi kadere atfedersek mesuliyete müstahak oluruz. Zatı şahanelerinin bir, iki defa benden gücenmelerine sebep olan maddeleri bilmiyorum. Kendileri münasebet getirerek (aramızda bir şey geçti) buyuruyorlar. Eğer bir kaç sene evvel İngiltere sefaretine müracaatim infiale sebep olmuş ise bunu sebepsiz ihtiyar etmedim. Buna neden mecbur olduğum malûmu hümayunlarıdır. Zatı şahanenin iyi tabirleri intihapta ve kelimeleri mahallerinde kullanmakta kudretlerini bilirim. (Kendisini ebediyyen istihdam etmem) tabirile devletin kadim bir bendesini yese düşürmezler itikadındayım. Darılmayınız, «ebediyyen» kelimesini siz irad ediyorsunuz zannındayım. Ne olsa, ebediyet Allaha mahsustur. Memuriyet ise müsteardır. Bahusus ben emelsiz bir adamım. İstihdam etmekte de, etmemekte de iradeleri ne ise ona teslimiyet arzederim!

Arif bey gitti, gene geldi. Abdülhamidin istifaya sebep ne ise açıkça söylemesini Said paşadan istediğini bildirdi.

Said paşa da Abdülhamid tarafından ihtiyar olunan «mesuliyeti ipka, mezuniyeti imha» usulü hakkında gördüğünü, bildiğini izah etti.

Arif bey bir daha gidip gelerek şu tebliğde bulundu:

— Şevketmeab efendimiz buyuruyorlar ki: (Bundan sonra ne diyeceği olursa gelsin, arzetsin, benim kapım daima açıktır. Gündüz, gece ne vakit isterse mabeyine gelir; ben de kendisini görürüm. Söyliyeceği sözleri birlikte müzakere ederiz. Bazan benim dediğim olur; bazan kendi dediğine müsaade olunur. Abdülmecid zamanında da usul bu idi; Abdülâziz zamanında da. İşte işler bu suretle görülür. Fakat bundan sonra tahriren hiç bir şey beyan etmiyecektir! İstizan edeceği şeyleri daima şifahen bana arzetmelidir!

Said paşa — Her işi huzurda müzakereye koymak, ikna için deliller beyanile tasdilerimi uzatmak mülâhazama uygun gelmiyor. Hem de şifahî müzakereleri hatıralarda idame etmek muhaldir. Tebliğ ve tebellüğ tahrirî olmak her devlet gibi bizde de esasi bir kaide olduğu malûmu hümayunlarıdır. Bunu tebdile alet olamam. **(Arkası var)**

Her akşam bir hikâye

Çikolatadan insanlar

Yılbaşı gecesi saat tam 24 de uzun uzun çalınan düdüklerin sesleri kesildikten sonra arkadaşım fabrikatör Nuri acı acı gülümsedi:

— Tamam beş senedenberi bu yılbaşı düdüklerini acı acı dinledim. Yılbaşı gecesinin bende öyle unutulmaz bir hatırası vardır ki.. eğer başınız ağrımazsa anlatayım.. beş yıl önce fabrikamda Melâhat adında bir genç kız çalışıyordu. İyi tahsil görmüş, fransızca, ingilizceyi iyi bilen bir genç kız. Çok güzel, çok genç.. bir mayıs sabahı gibi ışıklı, insana ümid veren yüzü, gözleri var.. öyle de zeki ki fabrikayı aşağı yukarı parmağında çeviriyor... Gönül bu işte... Biz bu ışıklı yüzlü kıza âşık olduk, abayı yaktık.

Dikkat ediyordum. O da bana karşı hiç lâkayd değil.. Biran tereddüd ettim. Acaba param, iyi yaşayışım, iki otomobilim bu genç kızın başını mı döndürüyor? Lâkin o kadar temiz bakışları vardı ki Melâhatin para için kalb oyunlarına kalkışacak sarraf ruhlu bir kız olabileceğine ihtimal vermedim.

Benim çok sevdiğim bir yeğenim vardır: Macid... Uzun müddet Avrupada bulunmuş, haylaz, danstan, eğlenceden, zevkten başka bir şey düşünmiyen bir delikanlı.. o da işsiz kalmıştı. Kendisine fabrikanın ikinci müdürlüğünü verdim. Yanıma aldım.

Artık günden güne hayallerimi genişletiyordum. Melâhatle evleneceğim. Tıpkı onun ışıklı yüzü gibi güneşli, apaydınlık, küçük bir köy evinde oturacağım.. İstanbul civarındaki sayfiyelerden birinde.. otomobilimizler sabahleyin beraber fabrikaya geleceğiz, beraber çıkacağız.. ve kış geceleri - kalorifersiz köy evinde - sobada çıtır çıtır yanan odunların gölgelerini Melâhatin yüzünde seyredeceğim...

Buna benzer bir sürü şairane hulyalar kuruyordum.

Nihayet senebaşı günü geldi. Kararımı vermiştim. O gece bütün fabrika arkadaşlarımı evime davet edecektim. Bir ziyafet çekecek, bu arada Melâhatle de nişanlanacaktım.

Eski senenin son gününde bir mektep arkadaşıma rasladım: Şekib.. Bu çocuğun ta mektepten garib bir merakı vardı. Pastacılık öğrenmek için tâ Almanyaya gitmiş, orada uzun uzun tahsil etmişti. Ahbablarımın söylediğine nazaran Şekib pastacılığı âdeta sanayii nefiseden bir iş haline getirmişti. Onu görür görmez:

— Aman Şekib, dedim, bu gece benim hayatımın sayılı gecelerinden biri olacak... Bana gayet üstadane büyük bir pasta yapacaksın... Pasta büyük bir fabrikayı gösterecek.. benim fabrikamı.. fabrikanın bahçesinde ise müessesemde çalışan bütün memurları çikolatalarla, şekerlerle yapacaksın.. belli başlı memurlarımı tanıyorsun değil mi?

— Hepsini tanırım..

— Fabrikanın önünde evvelâ beni yapacaksın... Karşımda fabrikanın en güzel memuru bayan Melâhat duracak.. bayan Melâhatin bir elinde küçük bir «kalb», bir elinde de kocaman bir nişan yüzüğü bulunacak... Bunları bana doğru uzatacak... Yanımda bu mesud sahnenin şahidi olarak yeğenim Macid bulunacak.. onu tanıyorsun değil mi?. Hani fabrikaya ikinci müdür yaptım...

— Evet.. tanırdım.. yakışıklı çocuk..

— Öyle.. sonra ihtiyar muhasebeci mi bilirsin... Ne kadar av meraklısıdır. İkide bir ava gitmek için benden izin alır... Bu ihtiyar muhasebeciyi de fabrikanın bahçesinde, elinde kocaman bir tüfekle avlanırken yapacaksın... Aman kapıcıyı unutma... Malûm ya bizim fabrikanın kapıcısı her zaman uyur.. onu da pastada gene fabrikanın önündeki küçük kulübesinde horul horul uyurken yapacaksın..

Şekib:

— Mükemmel.. dedi, bana enfes bir pasta mevzuu verdin... Şimdi gidip pastanı yapacağım. Saat altıda hazır..

Şekibden ayrıldım. Ziyafet için lâzım olan en son şeyleri de gönderdim. Nihayet saat altı oldu. Şekibin yaptığı pasta geldi. Hakikaten oğlan müthiş bir sanatkârmış. Pasta bir şaheser olmuştu. Tıpkı tarif ettiğim gibi... Ortada benim fabrikanın pastadan küçük bir modeli.. Şekib benim odamın yeşil perdelerine kadar hiç bir şeyi ihmal etmemişti. Fabrikanın bahçesinde ben ayakta duruyordum. Yanımda Macid.. karşımızda Melâhat.. genç kız bir elindeki küçük kırmızı kalble, öteki elindeki büyük nişan yüzüğünü bana uzatıyor.. ortada bizim ihtiyar muhasebeci fabrikanın bahçesinde kocaman bir aslana nişan alıyor.. muhasebeci avcı kıyafetinde... Fabrikanın önünde de bizim emektar kapıcı horul horul uyuyor. Ağzından - horultusunu göstermek için - çikolatadan notalar çıkarıyor..

Şekib hepimizi öyle benzetmişti ki bir heykeltraş bile onun kadar muvaffak olamazdı.

Bu koca pasta bütün bir sofrayı baştan aşağı kaplıyordu.

Misafirlerim büyük bir neşe içinde geldiler. Melâhatin yüzü bu gece bana büsbütün ışıklı, büsbütün güneşli geldi. İhtiyar muhasebecimiz bile ava gidiyormuş kadar neşeli idi. Hele benim neşeme hiç diyecek yoktu. Pastayı görünce hepsi birer kahkaha kopardı.

— Ay ne kadar benzemişiz..

— Hele muhasebeci ne kadar benzemiş... Ay bakınız aslan avlıyor.. hem de fabrikanın bahçesinde..

— Kapıcıyı, kapıcıyı gördünüz mü?.. Her zamanki gibi pastada bile uyuyor.. sesleri yükseldi.

Artık kararımı vermiştim. Saat on ikiyi çalınca elektrikler sönecek, düdükler ötecek, ondan sonra her taraf aydınlanacaktı. Bu yepyeni senenin ilk dakikalarında Melâhatle evlenmek istediğimi söyliyecektim.

Saat 12 oldu. Elektrikler söndü. Düdükler çaldı. Heyecan içinde karanlıkta bekliyordum.

Elektrikler tekrar yanınca gözüm, nasıl oldu bilmiyorum, pastaya ilişti. Salon biraz fazla sıcak olmuş, çikolatadan yapılan fabrikanın bahçesindeki küçük insanlardan bazıları erimişti. Meselâ Melâhatin çikolatadan mini mini heykeli erimiş, yeğenim Macidin heykelinin kucağına düşmüştü. Melâhatin elindeki şekerden kırmızı küçük kalb Macidin bir elinin üstüne konmuştu. Gene Melâhatin elindeki sarı nişan yüzüğü de Macidin çikolata heykelinin boynuna geçmişti. Benim çikolatadan heykelim ise tamamile yere yuvarlanmıştı. Bu garib tesadüf âdeta canımı sıktı. Herkes sıcaktan eriyen çikolatadan insanlara kahkahalarla gülüyordu. Bir aralık Melâhate baktım. Sanki bir kabahat üstünde yakalanmış gibi gözlerini yere indirmişti. Melâhat sofrada benimle, Macidin arasına oturmuştu ve içimizde yegâne kadın o idi. Bu sefer farkında olmıyarak gözlerimi Macide çevirmişim.. bir de ne göreyim.. Melâhatin tarafındaki yanağında kocaman bir ruj izi.. kırmızı boyadan iki dudak resmi... Melâhatin sofrada tek bir kadın olmasına nazaran demek tam saat 12 de elektrikler sönünce...

Pastada eriyip biribirinin kucağına düşen, kalblerini biribirinin eline veren, nişan yüzüklerini biribirine takan insanların hakkı vardı. Nihayet ikisi de gençtiler.. sofrada doğruldum:

— Bu mesud gecede dedim, size hayırlı bir haber vereceğim. Ben yeğenim Macidin babası sayılırım. Bayan Melâhati çok severim. Şu önümüzdeki pastalar da gösteriyor ki onlar biribirlerine kalblerini vermişlerdir. İkisinin saadetlerine içiyorum.

Onlar gülüşerek kucaklaştılar. Ben pastaya, çikolatadan heykelime uzandım:

— Şimdilik, dedim, ben kendimi ortadan kaldırıyorum.. yok ediyorum.. diyerek zavallı çikolatadan âşıkı, yani kendi kendimi yedim.

Onların şimdi bir de çocukları var. Lâkin her yılbaşı gecesi bu düdükler yok mu? Bütün derdimi tazeliyor, o yarı erimiş pastayı gözlerimin önüne getiriyor..

(Bir yıldız)

Radyo

7 Kânunusani 937 perşembe

Öğle neşriyatı: Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis, 13,5 Plâkla hafif müzik, 13,25 - 14 Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: 18,30 Plâkla dans musikisi. 19,30 İstanbul Halkevi neşriyat kolu tarafından kitap yayımı hakkında bir konferans. 20 Rifat ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve Halk şarkıları. 20,30 Safiye ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve Halk şarkıları. 21 Saat ayarı: Orkestra. 22 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı. 22,30 Plâkla sololar. 23 SON.

8 Kânunusani 937 Cuma

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30: Plâkla Türk musikisi, 12,50: Havadis, 13,05: Plâkla hafif müzik, 13,25-14: Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: 17 İnkılâp dersleri: Üniversiteden naklen, Recep Peker tarafından, 18,50 Plâkla dans musikisi, 19,30 Spor müsahabeleri Eşref Şefik tarafından, 20 Vedia Riza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30 Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 21 Saat ayarı: Orkestra: 22 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı, 22,30 Plâkla sololar, 23 Son.

Bu akşam

Nöbetçi eczaneler

Şişli: Kurtuluş caddesinde Necdet, Taksim: Nizameddin, Beyoğlu: Kanzuk, Yenişehirde Baronakyan, Bostanbaşında İtimad, Galata: İsmet, Kasımpaşa: Müeyyed, Hasköy: Aseo, Eminönü: Mehmed Kâzım, Heybeliada: Tomadis, Büyükada: Merkez, Fatih: Şehzadebaşında Asaf, Karagümrük: Mehmed Arif, Bakırköy: Merkez, Sarıyer: Nuri, Tarabya, Yeniköy, Emirgân, Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: Zıya Nuri, Beşiktaş: Nail, Kadıköy: Pazaryolunda Merkez, Modada Faik İskender, Üsküdar: Selimiye, Fener: Defterdarda Arif, Beyazıd: Yeni Lâleli, Küçükpazar: Hikmet Cemil, Samatya: Çula, Alemdar: Ankara caddesinde Eşref Neşet, Şehremini: Ahmed Hamdi.

YENİ NEŞRİYAT:

TİCARET ODASI MECMUASI

İstanbul ticaret ve sanayi odası aylık mecmuasının teşrinievvel sayısı dün çıkmıştır. Bu nüshada küçük sanatlar, döviz kontrolü, piyasa ve ihraç vaziyeti ve daha bir çok ticarî ve iktisadî hadiseler hakkında yazılar vardır.

KEMAL REİSİN İSPANYA DÖNÜŞÜ

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

No 67

— Acele etme! İlkönce onların memleket aleyhinde neler konuşacağını, nelere karar vereceğini dinliyelim. Ondan sonra işe başlarız..

Bu, Ahmed Selimin ağzından çıkan son söz oldu. Bir daha ağzını açıp bir tek kelime söylemek imkânını bulamadı.. sağdan, soldan bir çok bıçaklar uzanarak, zavallı mücahidi bir anda yere devirmişlerdi.

Ahmed Selim hazin bir inilti içinde, sindiği duvarın dibine yuvarlanırken, etraftan yetişen bir meşale, karanlıklar çinde oynanan bu kanlı facianın kahramanlarını çarçabuk meydana çıkarmıştı.

Seyid Haşim ve kara sakallı papazın elindeki hançerlerin ucundan kanlar akıyordu. Ayrıca Haşimin iki uşağı da Malka müdafii Ahmed Selimi omuzlarından yaralamışlardı.

Bu sırada Molinanın hırçın sesi işitildi.. Ispanyol rakkasesi papaza bağırıyordu:

— Işte.. istediğiniz kahramanı ayağınıza kadar getirdim. Benden daha başka yardım bekliyor musunuz?.

İspanyol papazı, Molinanın alnını okşadı:

— İspanyanın şerefini, ayaklar altından çiğnenmekten kurtaran büyük kadın! Seni kral ve kraliçe hazretleri namına selâmlar ve tebrik ederim.

Molina artık kendinde değildi.

Selimin kanlar içinde yerde yattığını görünce, yaptığı kahbeliğin çirginliğini anlıyarak bayılmıştı.

Gizli yolun ağzında duran papaz, yere bıraktığı bıçağını tekrar eline aldı.. Selimin yanına sokuldu:

— Senin başını krala götürmeğe mecburum. Artık Malka kalesine İspanyol ordusunun girmesine hiç bir mani kalmadı.

Diyerek, gözü kararmış bir cellâd gibi, bıçağını Selimin boynuna uzattı.. bir hamlede delikanlının başını keserek, delikten içeriye girdi..

Seyid Haşim papazın arkasından bağırıyordu:

— Yol açıktır.. artık İspanyol askerleri gelebilir. Yarın sizi bekliyorum, sinyor!.

Seyid Haşim, Malka gibi büyük bir müslüman şehrinin bir gün sonra İspanyol çizmesile çiğneneceğinden hiç de müteessir değildi. Yukarıya çıkar çıkmaz, o güne kadar ağzına bir damla şarap koymayan Seyid Haşim, evin üst katında neşeli bir sesle söyleniyordu:

— Bundan sonra Endülüs devletinin değil, kral Ferdinand hazretlerinin tebeası olarak, refah ve saadet içinde yaşayacağız.. haydi, Molina!. Bu gece seninle şarap içelim!... Yarın gelecek İspanyol ordularını sevinç ve neşe ile karşılayalım...

***

AHMED SELİMİN BAŞI KESİLDİKTEN SONRA..

Ertesi sabah.. düşman donanmasında büyük bir sevinç ve telâş eseri görüldü.

Surların dibinde bir izbe köşeye büyük bir İspanyol mavnası yanaşmıştı. Bu köşeye çıkan İspanyol askerleri birer birer duvarın içine dalarcasına eğilerek ortadan kayboluyordu.

Belliydi ki, burası Seyid Haşimin evine giden gizli yolun giriş noktasıydı.

Malka müdafii Ahmed Selimin başının kesildiği ve şehrin bir iki gün içinde ele geçirileceği bütün donanmaya ve orduya ilân edilmişti.

Ahmed Selimin başı amiral gemisinin sancak direğinde sallanıyordu.

Amiral Don Hanrikes o sabah bütün kaptanlara şu emri vermişti:

«Ahmed Selimin başı Molina adında bir İspanyol rakkasesi yardımile kesilmiştir. Bu kadının şerefine yirmi dört saat şenlikler yapılacak ve adı, bir azize gibi hürmetle anılacak!»

Molina o günden itibaren İspanyanın millî kahramanları sırasına geçmişti.

Ahmed Selimin başını kesen papaz da Cizvitler arasında (Büyük İgnas) diye anılıyordu.

Kral Ferdinand karada ordu karargâhında yatarken, bu müjdeyi kendisine sabahleyin erkenden yetiştirdiler.

Kralın amcası olan amiral Don Hanrikes krala gönderdiği bir mektubu şu sözlerle bitiriyordu:

«... Ahmed Selim, dünyanın en çetin kalelerinden daha metin bir adamdı. Onun başını uçurmakla, Endülüsün sahil kısmını kolaylıkla ele geçirmiş olacağız. Yarın Malkaya girecek olan deniz askerimiz, sizi ve kraliçeyi kaleden selâmlayacaktır!.»

Ferdinand bu mektubu alınca şaşırdı. Gerçi Malkada Seyid Haşim adlı bir müslümanla gizliden gizliye konuşmalar yapıldığını krala da söylemişlerdi. Fakat, böyle birkaç gün içinde, bu konuşmalar henüz müsbet bir netice vermeden, Ahmed Selim gibi meşhur bir müslüman mücahidinin kafasının kesilmesi, kralı birdenbire hayret ve şüpheye düşürmüştü.

Kral Ferdinand, bu haberi getiren zabite:

— Sen Ahmed Selimi tanır mısın?.

Diye sordu.

Amiraldan mektup getiren zabit:

— Hayır, dedi, ben tanımam. Fakat, donanmada onu çok yakından tanıyan gemiciler vardır.. amiral hazretleri bunları çağırttı. Gemiciler hep bir ağızdan: (Ahmed Selim) diye bağırdılar. Zaten bu işi yapan rahip İgnas'da ömründe bir kere bile yalan söylemiş bir adam değildir.

Kral sevincinden çıldıracaktı. Kraliçe İzabel Kıştaleden henüz dönmemişti. İzabel bu haberi duyarsa, kimbilir ne kadar sevinecekti.

Ferdinand:

— İşte şimdi kızım Maryana iyi olacak. Endülüsün en meşhur kahramanının kanı bir İspanyol rahibi tarafından akıtıldı.

Diyerek, cepheden karısı İzabele haberler gönderdi. Bunu hazırlayan Molinanın azizeler sırasına geçirilmesi için kiliselerde âyinler yapılmasını emretti.

Kral Ferdinand için Malkanın ele geçmesi Garnatanın sukutundan daha mühim bir hâdise idi.

(Arkası var)

Fransa hariciyesi meselenin mahiyetini fransız efkârından gizliyor

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Türkiye ile Fransanın arasını açabilecek sarih *siyasî* bir dâvâ gibi değil de, Hariciye nezareti bürolarının ve Cenevre teknisyenlerinin halledeceği çapraşık, karışık, sıkıntılı bir *hukuk* işi gibi göstermek istiyor. Zaten Fransa, bu işi Milletler Cemiyetine havale etmekle bir taş attı, iki kuş vurdu: Kendi efkârı umumiyesine, binbir dert ve mesele arasında: «Dâvâ benim değil, Milletler Cemiyetinindir» dedi. İkincisi, Türkiye ne der ve ne yaparsa, karşısında artık Fransayı değil, Milletler Cemiyetini, yani azçok bütün dünyayı bulacaktır, demek istedi.

İlk iş, dâvâmızı Fransız efkârına, tam manasile anlatabilmekte, Sancak meselesinin ince ve âlimane hukukî bir tez değil Fransa-Türkiye dostluğuna halel verebilecek siyasî bir ihtilâf olduğunu Fransaya açıkça duyurmaktır. Meselâ hiç bir Fransız gazetesi, Türkiyedeki heyecanı haber vermek şöyle dursun, Türk matbuatının her gün yazdıklarından bir satır bile koymadılar. Fransa efkârı bu mesele etrafında Türkiyede olup bitenden tamamen habersizdir. Açıkça söyliyelim ve Fransaya duyuralım: Eğer kânunusani nihayetinde Milletler Cemiyeti konseyi Türk millî vicdanını rencide edecek bir karar verirse, Türkiye, Cenevrede kalmakta ne fayda olacağını ciddî ve samimî düşünecektir.

Fransa, millî vicdanımızın çok hassas olduğu bu dâvâyı, bizim dostluğumuza kıyarak menfi şekillerde halletmeye çalışırsa, Türkiye efkârı umumiyesi, şimdiye kadar kolladığımız politika yolunun yanlış olup olmadığını hükûmetten soracaktır. Hariciye vekilimizin dediği gibi, bu mesele ister Cenevrede konuşulsun, ister Pariste, bizim için Fransız politikasının tam teşhisi olacaktır. Bu teşhis bir kere ve katî olarak konduktan sonra, takib edeceği yolu Türk milleti tayin eder.

Fransa dostluğuna çok kıymet veriyoruz. Bunu en büyüğümüzden en küçüğümüze kadar hep söylüyoruz. Fakat boğucu sarılmalardan bir şey anlamayız.

Yalnız Türkiye değil, iyice eminiz ki, Fransa efkârı umumiyesi, ismini hiç işitmediği, tarihini asla bilmediği, yerini haritada bile görmediği bu bir avuç Türk toprağından dolayı Fransanın Türk dostluğunu kaybetmesini asla anlamaz. Bunun içindir ki, M. Delbos ve M. Vienot, meselenin mahiyetini Fransız efkârından gizli tutmaya çok çalışıyorlar.

Yahut... evet, yahut Fransa Süryeye istiklâl vermek değil, Süryeye yerleşmek, hem de şüphede haklı olduğumuz büsbütün başka maksatlarla yerleşmek istiyor. O zaman meselenin şekli değişir.

★★★

Genel ithalât rejimi hakkında tetkikler

Ticaret odası, sene başından itibaren meriyete giren genel ithalât rejimi hakkında tedkikata başlamıştır. Oda, yeni rejimin hususiyetlerini gözden geçirmekte ve gerek ithalât tacirleri için, gerek sanayicilere kolaylık olmak üzere bilhassa S listesine dahil bulunan ithali serbes eşya hakkındaki hükümleri tesbit etmektedir.

Bu suretle sanayi erbabı ve ithalâtçılar ileride karşılaşmaları muhtemel güçlükleri hal için nasıl hareket edecekleri hakkında odadan ve bilhassa sanayi şubesinden süratle malûmat alabileceklerdir.

Sovyet fen akdemisinin iki âzası tardedildi

Moskova 6 (A.A.) Tas ajansı bildiriyor: Sovyetler birliği fen akademisi eski âzasından olan Patiw ve Çiçibahini, merkezî icra komitesinin 5 ikinci kânunda aldığı bir kararla, Sovyet tabiiyetinden iskat edilmişlerdir.

Bu alimler, vatana karşı vazifelerini ifa etmekten imtina etmişlerdir. Bir daha Sovyet topraklarına dönmiyeceklerdir.

Sancakta yeni bir mücadele başladı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Müsellâh mukavemete maruz kalan İskenderun ve Beylân halk mümessilleri Hatay Türklerinin uğradıkları zülûm ve felâketleri kendilerine arzetmek üzere geldikleri halde hükûmet kuvvetleri tarafından silâhla menedildiklerini, hak isteyen bir halka karşı böyle hareket edilmenin bilhassa müşahidlerin bulunduğu zaman ve mevkide yapılmasının ifade ettiği manaları, bu halin menedilmesini istediklerini ve yapılan hareketleri protesto ettiklerini bildiren telgrafları müşahidlere çekmişlerdir.

MÜŞAHİDLER ANTAKYAYI ÇALIŞMA MERKEZİ YAPIYORLAR

Antakya 6 (Hususî) — Müşahidler İskenderundan Antakyaya geldi. Antakyayı çalışma merkezi yapacaklar, şimdilik yalnız dolaşmakta, gördüklerini notla iktifa etmektedirler. İsticvap, istatistik, şikâyet gibi tahkik işlerine daha başlamadılar.

ÇOCUKLARA ZORLA YAŞASIN SURİYE! DİYE BAĞIRTIYORLAR

Halep 6 (Hususî) — İskenderunda Türklerin müsellâh kuvvetlere rağmen kendi haklarını aramak için yaptıkları hareket hükûmet memurlarını telâşa düşürmüş ve mukabil bir hareket yapmak için teşebbüslere girişmişlerdir. Başta müddeiumumî olmak üzere hükûmet memurları birkaç çocuğu bulmuşlar ve bunları Doryonun evinin önüne sevkederek yaşasın Suriye diye bağırtmışlardır.

Bu harekete şahid olan Fransız yerli memuru ve inzibat âmir ve memurları aslâ harekete geçmemişler, bilâkis bunların hareketlerini tasvip etmişlerdir.

Humus 6 (Hususî) — Müşahidler heyetinin İskenderuna geldiklerini haber alan civar köylerdeki Türkler İskenderuna gelirken yollarda müsellâh jandarmalar tarafından cebren köylerine iade edilmişlerdir.

YENİDEN SİLÂH DAĞITILIYOR, YENİ KUVVETLER SEVK EDİLİYOR

Lâzkiye 6 (Hususî) — Sancağın cenup mıntakasında bulunan Ermenilere yeniden silâhlar tevzi olunmuştur. Evvelce Fransızlar tarafından Arappınarda göçebe Kürtlerden toplanmış olan silâhlar Doryonun itimadını haiz olan Ermeni ve Kürtlere verilmiştir.

Dün Antakya yakasında bir Hatay rozetile dolaşmakta olan bir Türk çocuğu devriye tarafından yakalanarak döğülmüş ve çocuğunu kurtarmağa gelen babası da dipçiklenmiştir. Halk büyük bir heyecana düşmüş, fakat daha ileri bir hadiseye meydan kalmadan halk mümessilleri işi önlemişlerdir.

Hama 6 (Hususî) — Sancakta Türkten gayri unsurlara silâh tevzii devam ediyor. Sancağa yeniden kuvvetler sevkolunmaktadır. İki gün evvel Kamışlıda ve Derbesiyede bulunmakta olan bir Fransız müfrezesi Resülâyine gönderilmiştir.

Esnafa yardım meselesi

Esnaf cemiyetleri reisleri dün ticaret odasında toplanmışlar, esnafa yardım meselesi etrafında görüşmüşlerdir. Ticaret odası esnaf şubesi müdürü Kâzımın da bulunduğu bu toplantı, epice münakaşalı geçmiştir. Görüşülen yardım şekillerinin en makul görüleni muhtelif semtlerde esnaf için birer doktor bulundurulmasıdır.

Dispanser ayak tedavisi olduğu için ağır hastaları evlerinde tedavi etmek bakımından bu fikir herkese mülâyim görünmüştür. Ancak henüz katî bir karar verilmemiştir. Bu hususta teşkil edilen yardım komisyonunun hazırlıyacağı program beklenmektedir.

Adana seylâbzedelerine bir teberrü

Adana 6 (Hususî) — Merkezi Halepte bulunan cenup demiryolları idaresi Adana seylâpzedelerine 500 lira teberrüde bulundu.

Edebiyat gecesi

(Baş tarafı 5 inci sahifede)

Diye feryat ediyor. On beş yaşında körpe vücutlü, mercan küpeli fettan sevgilisini tarif ederken salonda büyük bir neşe uyandırıyor.

Bu biçare dertlinin haline de çok gülündü!

Edebiyat gecesinin halk edebiyatı faslı böyle eğlence içinde geçti. Halk şairlerimizi tanıdık. Çok hafifmeşrep adamlar!

Bundan sonra divan edebiyatına geçildi. Sandukasının hemen yanında oturmuş beyaz sakallı bir piri fanî olan Fuzulî, Bakidede, mülâyim yüzlü Nefi, Moris şövalye kadar sevimli Nedim, Şeyh Galip gibi gür sakallılar arasında Mihri hatunla şair Fitnat hanım da şiir okudular.

Divan edebiyatının Fuzulisi de, Bakisi de, Nefisi de Şeyh Galibi de iyi ihtiyarlar!

Nihayet tanzimat devrine geldik. Gene koca sakallı şair Kemal, efendi tavırlı Recai Zade Ekremi de dinledik.

Edebiyat gecesi bu suretle bitti.

Edebiyat gecesini bir tarafa bırakın! Ben bir şeye dikkat ettim. Bu müsamereyi tertip etmek için çocuklar bir kaç kilo sakal almak mecburiyetinde kalmışlar. Müthiş bir sakal bolluğu vardı. O kadar ki ben tiyatrodan çıktıktan sonra her gördüğüm sakallıyı edebiyat gecesi için hazırlanmış bir halk veya divan edebiyatı şairi sanıyordum. Çok sevdim edebiyat gecesini... — **Şevket Hıfzı**

Muallimler arasında yardım sandığı

Muallimler arasında ölüm vukuunda ailelerine yardım etmek üzere teşkil edilen sandık âzası 1,800 kişiye baliğ olmuştur. Sandığın tesisinden beri 5 muallim ölmüş ve bunların ailelerine 330 ile 360 lira arasında yardım yapılmıştır.

Son günlerde ölen muallim bayan Aliyenin kimsesiz olarak bıraktığı iki çocuktan biri yapılan malî yardım ile hususî bir mektebe leylî olarak kaydettirilmiştir.

Sandık âzası her ölüm vukuunda yirmi beşer kuruş yardım etmektedir. Sandık âzası iki bini geçtikten sonra yardım mikdarı 15 kuruşa düşecektir.

AKŞAM

Abone Ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	—

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Şevval 24 — Ruzu Kasım 61

S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	12,43	2,30	7,24	9,47	12,00	1,38
Va.	5,39	7,26	12,20	14,43	16,56	18,34

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk Sok. No. 13

AKŞAMIN KÜÇÜK İLÂNLARI

KÜÇÜK İLÂNLAR
«Akşam»ın Pazar, Salı ve Perşembe nüshalarında çıkar.

1 — İş arıyanlar

İŞ ARIYOR — Büyük müesseselerde çalışmış, tecrübeli, büro veya mağazalarda muhasebe işlerini yapar ve tezgâhtar, kasiyerlik vazifesini yapmağı deruhte eden bir Bayan iş arıyor. Daktilo, Türkçe, Fransızca ve memleket lisanlarını da bilir. İyi referans vardır. Uygun fiatla çalışır. Akşamda R. P. rümuzuna mektupla müracaat. — 2

İŞ ARIYOR — Mütekaidim, Bin liram var, emin ve dürüst bir müessesede paramla beraber münasib bir iş ve ücretle çalışmak istiyorum. Akşam gazetesi vasıtasile M. M. rümuzuna mektupla haber verilsin. — 2

MUHASİB — Daktilo, Fransızca, Almanca bilen çok tecrübeli bir muhasib iş arıyor. Günde bir kaç saat için defterinizi ve mnhaberatınızı temin eder. Akşamda «Katib» rümuzile mektupla müracaat. — 3

İŞ ARIYOR — Hiç kimsesiz 19 - 20 yaşlarında okur yazar namuslu bir Türk genci fabrikalarda veya buna benzer bir müessesede iş arıyor. Bu genç namuslu bir aileye evlatlığı da kabul eder. İstiyenlere her hususta kefil de verir. Talip olanlar Akşamda S. L. rümuzile mektupla müracaat etsinler. — 3

TÜRKÇE, ALMANCA, İNGİLİZCE, FRANSIZCA — Dört lisanı iyi bilen tecrübeli muhasip iş arıyor. Günde birkaç saat veya bütün gün çalışır. Adres: Galata posta kutusu No. 1323. — 4

MATMAZEL — Almanca ve Fransızca bilen aileler içerisinde ufak bir veyahut iki çocuğa talim ve terbiye vermek için bir münasip yer aramaktadır. Müracaat: Tahriren Galata Mahmudiye caddesi No. 8 H. Y. — 1

2 — İşçi arıyanlar

TEMİNATLI — Veznedar, kasadar, muhasebeci, mütercim, kâtip, daktilo, ahçı ve hizmetçi, her nevi mükeffel ve temiz işçi istiyenlerin on kuruşluk cevap posta pulu ile mektupla: İstanbul 412 sayılı posta kutusuna müracaatları. — 2

İŞ İSTEYEN BAYAN VE BAYLARA — Her sınıf halk için iş, tafsilât isteyenler mektuplarının içine cevap posta bedeli olarak on kuruşluk posta pulu koyarak posta ile İstanbul posta kutusu 412 adresine göndermeleri acele olarak müracaatları. — 2

ŞVESTER YAHUT DADI ARANIYOR — Biri 14 aylık, diğeri 2 aylık iki çocuğa bakmak için. Adres: Taksim Talimhane Şehitmuhtar Cad. Tan Ap. No. 10. —

3 — Satılık eşya

BUZ DOLABI — İyi kullanılmış olmak şartile satmak isteyenler evsaf ve şeraiti ile Alpullu A. B. adresine bildirmesi. 1

BİR ASTRAĞAN KÜRK — Manto alacağım. Müsait fiatla satmak isteyenlerin Akşamda (Kürk) adresine mektupla yazsınlar. —

4 — Kiralık-Satılık

ECZANE — Kayseride Kayseri eczanesi sahibi eczacı Bay Hazım lâburatuvarını İstanbula nakledeceğinden eczanesini satmak arzusundadır. Talip olanların kendisine müracaatları. — 7

AKSARAYDA — Valde camii ve mektebi karşısında Selimpaşa sokağında beş odalı müceddet kâgir hane satılıktır. İki daireye ayrılmıştır. Terkos, elektrik, hava gazı vardır. Fiat maktuan 3200 liradır. Ayni sokakta 11 No.ya müracaat. — 1

GALATASARAYDA — Yeniçarşı caddesinde yeni yapılan 24 No.lı Drama apartımanının 4 ve 5 sayılı katları kiralıktır. Atelye için elverişli ve Marmara ve Boğaziçine nezareti vardır. Kapıcıya müracaat. — 3

ŞİŞLİDE SATILIK 1 VEYA 2 EV — Tramvaya yakın ve iyi bir yerde beşer oda, elektrik, terkos, havagazı, bahçe, taraça ve sarnıç vardır. Kârgir ve Apartıman tarzındadır. İkisi birlikte veya ayrı ayrı olarak uygun fiatle satılıktır. Müracaat yeri Şişli Hastanesi tramvay istasyonu Suterazi sokak 15 numarada. Şişli şifa yurdu sırasında. — 2

YENİKAPI — Çeşme sokak 50 No.lı hane acele satılıktır, Beş oda, iki mutfak, iki helâ, kuyu ve sarnıcı havidir. Taliplerin karşısında 21 No.ya müracaatları. — 3

VİLLÂ — Boğaziçinde Çengelköyünde iskele yanında yeni yalı. Betonarme 934 modeli, kübik, cadde ve deniz tarafında muntazam bahçeler, havuz, yüzlerce renkli balık, nadide meyva ağaçları, yediveren Avrupa gülleri, kayıkhane hem deniz banyosu, kamerye, bahçede tenvirat, yalıda terkos, telefon, gaz, elektrik, geniş oda ve salonlar, çift mutfak, çift banyo, sığınak ve bütün istirahati havi Boğazın en güzel villâsı satılıktır. Taliplerin içindekilere veyahut 38-98 numaraya telefonla müracaatları. — 7

BEYOĞLU BALIKPAZARINDA — Üzerleri salonlu betonarme iki dükkân birden kiralık ve satılıktır. Müracaat için Harbiye mektebi karşısında 295 numaralı evde bay Leona. — 7

KİRAKIK — Ankara caddesinde Kahraman Zade Hanının üst katı kiralıktır. İçindeki İlâncılık Şirketine müracaat. — 1

KURTULUŞ — Tepe üstü Baruthane caddesi 129 No.lı bütün kâgir yeni apartıman üç katta 7 oda, 1 dükkân 3 mutfak, 3 helâ ve kurnalı hamam, bir çamaşırhane, odun ve kömürlük va büyük bahçeli. Acele satılıktır. Taliplerin dükkânda sahibine müracaatları. — 2

SATILIK APARTIMAN — Lâleli tramvay caddesine muvazi Genç Türk caddesi başında Suna apartımanı satılıktır. Beş daire, dörder oda, birer sofa, terkos, elektrik hava gazı. Kapıcı Burhana müracaat. — 2

ACELE SATILIK DÜKKÂN — Kapalı Çarşının en işlek mevkiinde ayda altmış lira icar getiren dükkânın yarım hissesi satılıktır. Kapalı Çarşı Kalpakçılar caddesi No. 117-119. — 8

KİRALIK — Bebekte Postane ile Polis karakolu arasında cadde üzerinde 216 No.lı beş oda, su, elektrik, hava gazı tesisatı mevcut, bol güneşli, denize manzaralı. Müracaat: Altındaki tütüncü bay Mehmede. —

4500 LİRAYA ACELE SATILIK EV Gedikpaşa caddesinde 145 No.lı hane. Denize ve Adalara nazır yedi büyük oda, salon, elektrik, terkos, sarnıç, tulumba, bahçeyi havi ev. Pazarları sabahtan akşama kadar, sair günler sekizden ona kadar müracaat. — 1

SATILIK İKİ HANE — Lâlelinin en müntazam ve temiz caddesi olan Fethi bey caddesinde Taş han karşısında beşer oda ve müştemilâtı havi büyük bahçeli iki hane satılıktır. içindekine müracaat. — 1

5 — Müteferrik

ALMANCA, İNGİLİZCE VE FRANSIZCA — (Bahusus ticaret şubeleri için) İstanbulun müteaddit okullarında resmen vazifeli, diplomalı bir Alman öğretmeni tarafından gayet seri ve ciddî metodlarla ders verilmektedir. Bundan maada, mekteplerde tedris edilen her branş üzerine yardım dersleri verilir. Şerait rekabet kabul etmiyecek derecede müsaittir. (Akşam)da «Terakkı» rümuzuna mektupla müracaat ediniz. — 17

FRANSIZCA DERSLER — Diplomalı Fransızca muallimi 30 kuruşa Fransızca ders veriyor. Akşam gazetesi vasıtasile J. M. F. adresine tahriren müracaat edilmesi. — 2

İNGİLİZCE, ALMANCA — Tahsilini İngilterede Oxfortta yapmış bir bayan ingilizce ve almanca dersleri vermek istiyor. İstiyenlerin mektupla (Akşam)da (K.K.) adresine müracaatları. — 2

PRAG MUSİKİ AKADEMİSİNDEN — Mezun ve musiki sanatkârı olan (Pianiste - virtuose) bir piano muallimi şehrimize gelmiştir. Yalnız Bayan ve çocuklara ehven fiatla piyano dersi ve isteyenlere ayni zamanda Almanca dersi veriyor. Adres: Akşam gazetesi P. Dt. 120. — 2

ALMANCA DERSLERİ — Berlin üniversitesinden edebiyat ve felsefe agrejeliğine malik ve İstanbul üniversitesinde lisan tedris eden - Fransızca ve İngilizceye vakıf - genç bir Alman profesörü hususî veya grup halinde Almanca dersleri vermektedir. Muhtelif ticaret şubeleri ve bakalorya imtihanlarına hazırlık dersleri. Esaslı ve en serî yeni usullerle tedris eder. Fiatlar mutedildir. «Prof. M. M.» rümuzile (Akşam)a mektupla müracaat. — 18

DANS BİLMEYENLERE MÜJDE — En kısa bir zamanda iyi dans öğrenmek isterseniz ve ucuz bir fiat ile vakit kaybetmeden bay Yorgoya müracaat ediniz. Adres Beyoğtu Tokatlıyan arkası Topçekenler sokak No. 31, 1 ci kat. — 6

ORTA MEKTEP VE LİSE TALEBELERİNE — Muktedir bir muallim tarafından az ücretle riyaziye, fen bilgisi ve fizik dersleri veriliyor. Size az zamanda mükemmel olarak derslerinizi öğretir ve imtihanınıza hazırlar. Akşam gazetesinde RD. rümuzuna mektupla müracaat ediniz. — 3

HUSUSÎ RİYAZİYE DERSLERİ — Yüksek riyaziye tahsilini bitirmiş bir genç lise, orta mektep, ve ecnebi mektep talebelerini bu derslere kuvvetli bir şekilde hazırlar. Akşamda R. T. rümuzuna yazı ile müracaat. — 1

Lisan mütehassısı Prof. Albert Anjel: Hususî FRANSIZCA DERSHANESİ — Esas program: Mükâleme, tercüme, imlâ, tahrir usulü. Aylıklar: (A) kursu 3 - (B) kursu 4 ve (C) kursu 5 liradır. Dersler haftada 3 defa veriliyor. Çabuk yetişmek istiyənler için her gün ders almak imkânı vardır. Adres: Köprübaşı Eminönü Hanı. — 1

DANS DERSLERİ — Hususî ve münferiden (asrî dans dersleri) Beyoğlu, Karlman karşısında eski Polonya Nur Ziya sokak No. 3. Müracaat saatleri: (12-14) (17-20) ye kadar profesör Panosyan. — 8

LİSAN ÖĞRETMEKTE MUKTEDİR — Bir matmazel çocuklara fransızca ve ingilizce dersleri vermektedir. Her gün sabahları veyahut öğleden sonra vakti müsaittir. Akşam gazetesine (Leçons) rümuzuna mektupla müracaat. — 1

Mektuplarınızı aldırınız
Gazetemiz idarehanesini adres olarak gösterilmiş olan karilerimizden
TSF - MM - AA - İÜ - DRA - AH
Kürk - Eczacı - Prof. - MM
namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları mercudur.

Avrupaya talebe gönderiliyor

Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü Genel Direktörlüğünden:

1 — Maden jeoloğu yetiştirmek üzere müsabaka ile Avrupaya «10» talebe tahsile gönderilecektir. İsteklilerin aşağıdaki şartları haiz olması lâzımdır.

A — Türk olmak

B — Maden ocaklarında çalışabilecek kabiliyette ve sıhhati tam olmak. (Sıhhî muayene Ankarada yapılacaktır.)

C — Lise mezunu olup Fransızca, Almanca, İngilizce dillerden birisini okuyup yazabilmek.

D — Yaşı 18 den aşağı 25 den yukarı olmamak.

2 — Müsabaka imtihanı Ankarada M. T. A. Enstitüsünde 1 şubat 937 günü yapılacaktır. Açılacak müsabaka imtihanında kazanmış olmakla beraber gönderilecek talebelerin ihraz ettikleri derece itibarile «10» arasında bulunmak şarttır.

3 — İmtihan: Riyaziye «Hendese cebir», Hayvanat, Nebatat, jeoloji, fizik, kimyadan ve yukarıda yazılı dillerden birinden yapılacaktır.

4 — Tahsile gönderilecek olanlar, ileride tahsil müddetleri kadar mecburî hizmete tâbi olduklarından, bu hususta mükellefiyetlerini tevsik etmek üzere bir taahhütname verecekler ve bunun içinde muteber kefil göstereceklerdir.

5 — İsteyenlerin nüfus hüviyet cüzdanını, hüsnühal varakasını, mektep şehadetnamesini veya bunların tasdikli birer suretlerini, 4 kıt'a fotoğraf ve dilekçelerini 28/1/937 perşembe günü akşamına kadar Ankarada M. T. A. Enstitüsü Genel direktörlüğüne göndermeleri ve 29/1/937 cuma günü sıhhî muayeneleri yaptırılmak üzere, öğleden evvel Bay Hasan Apartımanındaki Enstitü dairesinde bulunmaları ilân olunur. (2118) (3674)

Yüksek Mühendis Mektebi Artırma ve Eksiltme komisyonundan:

Cinsi	Muhammen bedeli	İlk teminatı	İhale günü	ihale saati
Fizik Lâboratuvarı için bakır ve çelik gibi malzeme ve saire	505	38	13/1/937	14
Fizik Lâboratuvarı için cam eşya lâstik boru ve saire.	577	44	13/1/937	14,30

Mektep Fizik Lâboratuvarı için lüzumu olan bakır ve çelik gibi malzeme ile cam ve lâstik boru ve saire gibi eşya ayrı ayrı şartnameler ile açık eksiltmeye konulmuştur. Muhammen bedellerile ilk teminatları ve eksiltme günü ve saatleri hizalarında yazılmıştır. Eksiltmeleri Gümüşsuyunda Yüksek Mühendis mektebi içindeki komisyonda yapılacaktır. İsteyenlerin şartnameleri görmek üzere hergün ve eksiltmeye gireceklerin de belli gün ve saatte komisyona müracaatları ilân olunur. (3780)

Nafıa Vekâletinden:

12/Şubat/937 cuma günü saat 15 de Ankarada Nafıa vekâleti malzeme eksiltme komisyonu odasında 104,000 lira muhammen bedelli 2000 ton Kreozotun kapalı zarf usuliyle eksiltmesi yapılacaktır.

Şartname ve mukavele projesi 520 kuruş mukabilinde vekâlet malzeme dairesinden verilecektir.

Muvakkat teminat 6450 liradır.

İsteklilerin teklif mektuplarını Resmî gazetenin 7/5/936 tarih ve 3297 sayılı nüshasında çıkan talimatnameye göre Nafıa vekâletinden alınmış vesika ile birlikte 12/Şubat/937 cuma günü saat 14 e kadar vekâlet malzeme müdürlüğüne vermeleri lâzımdır. (2184) (3790)

İstanbul komutanlığı
Satınalma Komisyonu İlânları

Ordu Sıhhiye ihtiyacı olan 83 kalem göz laboratuvarları âletleri açık eksiltme ile 8/1/937 cuma günü saat 14,30 da ihalesi yapılacaktır. tır. Muhammen tutarı 1639 lira 30 kuruştur. Şartnamesi her gün öğleden evvel komisyonumuzda görülebilir. İsteklilerin 123 liralık ilk teminat makbuz ve mektupları ile beraber ihale günü vakti muayyeninde komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri. (3678)

Eczacı aranıyor

Ankarada büyük bir eczanede çalışmak üzere bir diplomalı ve bir de pratik kalfa isteniyor. İyi pratik görmüş olanların (Öziş Ecza) deposuna müracaat ederek malûmat almaları.

Edremit Belediye Reisliğinden:

Belediyemizin açık olan 165 lira ücretli mühendisliğine istekli olanların müracaatı ilân olunur. Taliplerin Mühendis diplomasını hamil ve musaddak Şehir plânını tatbika muktedir bulunmaları şarttır. Makine elektrik, su işlerinden anlıyanlar tercih olunur. Müracaata evrakı müsbitenin eklenmesi lâzımdır. (14)

Türkiye ŞEKER FABRİKALARI ANONİM ŞİRKETİNDEN:

1937 seensi içinde İstanbuldan fabrikalarımıza ve mütekabilen gönderilecek muhtelif cins eşyanın nakliyesi kapalı zarfla münakasası ve isteklisine ihalesi yapılacaktır.

Şartname parasız olarak İstanbul Bahçekapı Taş Handa Şeker Bürosu tarafından verilir.

Teklifler en geç 18 sonkânun 1937 tarihine rastlıyan pazartesi günü saat 16 ya kadar Bahçekapı Taş Han 44 No. ya verilmelidir.

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Satınalma Komisyonu İlânları

600 ton Mazot

Tahmin edilen bedeli 42000 lira olan yukarıda miktarı ve cinsi yazılı malzeme Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü satınalma komisyonunca 18/1/937 tarihinde pazartesi günü saat 15 de kapalı zarf ile ihale edilecektir. Şartname iki lira on kuruş mukabilinde komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan 3150 lirayı havi teklif mektuplarını mezkûr günde saat 14 de kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları. (3810)

★

10 Ton Sarı Sabunlu Kösele
2 Ton Sarı Vakete

Tahmin edilen bedeli 26900 lira olan yukarıda miktarı ve cinsi yazılı malzeme Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü satın alma okmsiyonunca 21/1/937 tarihinde perşembe günü saat 15 de kapalı zarf ile ihale edilecektir. Şartname bir lira 35 kuruş mukabilinde komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan 2017 lira 50 kuruşu havi teklif mektuplarını mezkûr günde saat 14e kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları. (3811)

★

100 Ton Bisulfat:

Tahmin edilen bedeli 500 lira olan 100 ton Bisulfat 22/1/937 cuma günü saat 14 de Salıpazarında Askerî Fabrikalar yollamasındaki satın alma komisyonunda açık arttırmaya konulacaktır. Nümune ve şartnamesi hergün komisyonda görülebilir. İsteklilerin 37,5 liralık teminatlarını Beyoğlu malmüdürlüğüne yatırarak o gün ve saatte komisyonda bulunmaları. (76)

Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Kiralık Emlâk

Kasımpaşa Turabi baba sokağında 7 No. lu ahır.
Pangaltı Ferikli Rum kilisesi arkası 106/1 arsa
Beyoğlu Hüseyin ağa Yenişehir sokak No. 5 ev.
Beyoğlu Hüseyin ağa Yenişehir sokak No. 58 dükkân.
Tophane Kılıç Ali paşa topçular caddesi 324/1 dükkân

Yukarda yazılı vakıf mallar 31/Mayıs/937 sonuna kadar kiraya verilmek üzere arttırmaları uzatılmıştır. İsteklilerin 11/1/937 günü saat 14,30 da Beyoğlu vakıflar direktörlüğü akarat kalemine gelmeleri. (71)

İstanbul Ziraat Metebi Satınalma Komisyonundan:

Mektebimiz talebesi için 190 metre elbiselik yerli kumaş açık eksiltmeye konmuştur. Eksiltme 22/İkincikânun/937 cuma günü saat 14 de İstanbul liseler muhasebeciliğinde toplanan komisyonda yapılacaktır. Tahmin bedeli 807,50 liradır. İsteklilerin kanunen lâzım olan vesikalarla beraber bu gibi kumaş yapan fabrika sahibi ve kumaş taciri olduklarına dair Ticaret odasının 936 malî yılı vesikasını haiz bulunmaları ve şartnameyi liseler muhasebeciliğinden alıp öğrenmeleri ve 60,56 liradan ibaret ilk teminatı belli günden evvel mektepten alacakları tezkere ile adı geçen muhasebe veznesine yatırmaları ilân olunur. (69)

Sergide eser teşhir eden ressamlara:

Güzel San'atlar Akademisi Direktörlüğünden:

İkincikânun yirmi ikisinde Atinada Yunan hükûmeti bütün Balkan devletlerinin iştirâk ettiği bir resim sergisi açacaktır. Bu sergiye iştirâk etmek isteyen ressamların jüriye arzedilmek üzere beğendikleri eserlerinden üçer danesini en geç 12 İkincikânun sabahına kadar Güzel San'atlar Akademisi Müdür muavinliğine makbuz mukabilinde teslim etmeleri. (83)

İstanbul Posta T. T. Başmüdürlüğünden:

Posta nakil vasıtalarımız için alınacak 8300 kilo benzin açık eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 15/1/937 cuma günü saat 15 de İstanbul Yeni Postane binası birinci katta İst. Posta T. T. müdürlüğü alım satım komisyonunda yapılacaktır. Muhammen bedeli 2490 lira muvakkat teminat 186 lira 75 kuruştur. İsteklilerin şartnamesini görmek ve muvakkat teminatlarını eksiltme gününden evvel yatırmak üzere hergün mezkür müdürlük yazı işleri kalemine müracaatları. (3842)

TERZILER, KUMAŞÇILAR, ELBISECİLER ŞAPKACILAR, GÖMLEKÇİLER, KURKÇULER

ve müstahdemlerinin nazarı dikkatlerine:

Terziler, Elbiseciler, Kumaşçılar Cemiyeti Yeni idare heyeti işe başlamıştır. Tahsildarlarımız

Bay Mehmed Ali, Bay Yanidir. Başka mumurumuz yoktur.

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Şehzadebaşında en şerefli mevkide her türlü bina inşasına elverişli üç parça arsa

KIYMETİ Lira K.	PEY PARASI Lira K.	Metre murabbaı	Harita No. sı
1964 79	147 50	446	23
1823 72	133 80	416	24
2008 83	150 70	456	22

Şehzadebaşında eski Fevziye, yeni Kemalpaşa mahallesinde Fevziye caddesinde 10 cu ilk okul karşısında tamamı 1316 metre murabbaında bulunan eski 8 No. lu arsa her birinin onar metre yüzü olmak üzere üç parçaya ayrılarak tahmin olunan kıymetleri üzerinden ayrı ayrı arttırmaya çıkarılmıştır. İhalesi 18/1/937 cuma günü saat 15 de Çemberlitaşta İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğünde yapılacaktır. İsteklilerin mahlûlât kalemine gelmeleri. (3871)

İstanbul Komutanlığından:

Levazım ayniyat makbuzlarından 951806 numaralı ayniyat makbuzunun her üç parçası boş olarak kaybolmuştur. Hükmü olmadığı ilân olunur. (63)

İstanbul Harici Askerî KITAATI İLÂNLARI

Müstahkem mevki kıt'atı ihtiyacı için kapalı zarf ile 98500 kilo sığır eti satın alınacaktır. Sığır etinin beher kilosuna 25 kuruştan 24625 lira biçilmiştir. İhalesi 11/1/937 pazartesi günü saat 11 de Çanakkalede müstahkem mevki satınalma komisyonunda yapılacaktır. İstekliler ihaleden bir saat evvel teminat akçeleri olan 1847 lirayı ve ihale kanunun 2, 3 üncü maddelerindeki vesaik ile bir saatten evvel komisyona müracaat etmeleri. (543) (3732)

Sahibi Necmeddin Sadak
Umumî neşriyat müdürü: Enis Til
Akşam matbaası

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

180 000 adet bobin 26 1/2 milim II sigara kâğıdı.
20 000 » » 26 1/2 milim I külü yapışan sigara kâğıdı.
120 000 » » 28 milim II sigara kâğıdı

1 — Yukarıda cins ve miktarı yazılı 320,000 adet bobin sigara kâğıdı şartnamesi mucibince pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık 1/II/937 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 15 de Kabataşda levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.

4 — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (75)

★

1 — Şartname ve krokisi mucibince Çamaltı tuzlasındaki amele kangarlarına konulmak üzere 2500 lira muhammen bedelli 500 tek yatagı ihtiva etmek şartile 250 Ranza pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık 8/1/937 tarihine rastlayan Cuma günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve mübayat Şubesindeki alım Komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartname ve krokiler parasız olarak hergün sözü geçen Şubeden alınabilir.

4 — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte adı geçen Komisyona gelmeleri ilân olunur. «3619»

★

1 — Şartnamesile resminde evsafı yazılı 3 ton yük taşıyabilecek 2500 lira muhammen bedelli bir adet kamyon açık eksiltme usuliyle satın alınacaktır.

2 — Eksiltme 8/1/937 tarihine raslayan cuma günü saat 16 da Kabataşda levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminat 187,50 liradır.

4 — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.

5 — İsteklilerin kanunen kendilerinden aranılan vesaik ve % 7,5 güvenme paralarile birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (3725)

Satılık eczane

Kadıköy Ikinci Sulh Hukuk Hâkimliğinden:

936/49

1 — Ölen ve mirasının taksimi Hâkimliğimizden istenen Leon Çubukciyanın Kadıköyünde Muvakkithare caddesinde 47 No. lu Saadet Eczanesi açık arttırma suretile kül halinde devren satılacaktır.

2 — Eczanenin demirbaş eşya, ecza, işletme hakkı dahil tahmin olunan kıymeti 6955 lira 65 kuruştur.

3 — Eczacılar ve eczahaneler kanunu hükümlerine tevfikan işbu eczaneyi devren satın almak hakkını haiz bulunanların % 7,5 pey akçesile birlikte 26/1/937 salı saat 10 da mahallinde hazır bulunmaları.

4 — Birinci arttırmada tahmin olunan kıymetin yüzde yetmiş beşi elde edilmediği takdirde en son arttırmanın taahhüdü baki kalmak şartile 2 ci ihalenin 9/2/937 salı günü saat 10 da yapılacağı.

5 — Eczahaneyi görmek isteyenlerin muvakkat müdürü mesul Tevfik Hakkıya fazla izahat isteyenlerin hâkimliğimize müracaat eylemeleri ilân olunur. (86)